

K I T E E

Kiteen kaupunki

Tilinpäätös 2022

KH 30.3.2023 § 74
KV 26.6.2023 § 13

Sisällys

1	Olennaiset tapahtumat Kiteen kaupungin toiminnassa ja taloudessa vuonna 2022.....	4
1.1	Kaupunginjohtajan katsaus	4
1.2	Kiteen kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	7
1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	11
1.3.1	Yleinen kehitys.....	11
1.3.2	Kiteen ja Keski-Karjalan seudun kehitys	12
1.3.3	Kiteen kaupungin valtionosuuksien ja verotulojen kehitys	14
1.4	Olennaiset muutokset Kiteen kaupungin toiminnassa ja taloudessa tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen.....	17
1.5	Kiteen kaupungin henkilöstö	19
1.6	Ympäristötekijät.....	20
1.7	Muut ei-taloudelliset asiat.....	21
1.8	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	21
1.9	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	22
2	Selonteko Kiteen kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä	25
3	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	27
3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	27
3.2	Toiminnan rahoitus	28
3.3	Rahoitusasema ja sen muutokset	30
3.4	Kokonaistulot ja -menot.....	35
4	Kuntakonsernin toiminta ja talous	36
4.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	36
4.2	Konsernin toiminnan ohjaus	36
4.3	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	36
4.4	Konserniyhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	37
4.5	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	42
4.6	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	42
4.7	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	43
5	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	51
5.1	Tilikauden tuloksen käsittely	51
5.2	Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	51
6	Talousarvion toteutuminen	52
6.1	Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	52
6.1.1	Käyttötalouden toteutuminen	52
	Tarkastuslautakunta	52
	Tarkastustoimi.....	52
	Kaupunginhallitus	54

Yleishallinto (tulosalue)	54
Elinvoima ja omistajaohjaus (tulosalue)	58
Sosiaali- ja terveystalvet (tulosalue)	66
Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta.....	69
Opetus- ja kulttuuritoimen hallinto	69
Varhaiskasvatus	71
Peruskoulutus	75
Toisen asteen koulutus	79
Vapaa-aikapalvelut.....	83
Joukkoliikenne	87
Ympäristölahtakunta.....	89
Ympäristön ja rakentamisen valvonta	89
Tekninen lahtakunta.....	92
Hallinto.....	92
Siivous- ja ruokapalvelut.....	94
Toimitilat.....	97
Kuntateknikka	100
6.1.2 Toimintatulot ja -menot toimielimittain	103
6.1.3 Toimintatulot ja -menot tulosalueittain (valtuuston nähden sitovat erät).....	104
6.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen (valtuuston nähden sitovat erät)	107
6.3 Investointiosan toteutuminen	109
6.4 Rahoitusosan toteutuminen (valtuuston nähden sitovat erät).....	121
7 Tilinpäätöslaskelmat	122
7.1 Tuloslaskelma	122
7.2 Rahoituslaskelma	123
7.3 Tase.....	124
7.4 Konsernilaskelmat.....	126
8 Tilinpäätöksen liitetiedot	130
9 Allekirjoitus ja merkinnät	151
10 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat	152

1 Olennaiset tapahtumat Kiteen kaupungin toiminnassa ja taloudessa vuonna 2022

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2022 alkoi koronavuotena. Voidaan perustellusti sanoa, että korona sairastettiin Kiteellä alkuvuonna 2022. Korona aiheutti merkittävän määrän sairaspotilaita ja nosti henkilöstökuluja etenkin varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Helmikuun 24. päivä koronan käytännön haasteet jäivät taka-alalle, kun Venäjän hyökkäys Ukrainaan käynnistyi. Arvioita hyökkäyksen vaikutuksista turvallisuuteen ja talouteen lähdettiin tekemään välittömästi. Kaupungin organisaatiossa varautumisen suunnitelmia päivitettiin ja tilannearvioita jaettiin eri viranomaistahojen välillä aktiivisesti.

Hyökkäyksen seurauksena turvapaikanhakijavirta suuntautui myös Kiteelle ja erityisesti Kesälahden pitäjään. Tupalassa tilanteessa paikallisten ihmisten auttamishalu ja asioiden organisoimiskyky osoittautuivat kunnan arvoisiksi. Samaan aikaan kaupungin johto kävi keskusteluita Maahanmuuttoviraston ja sisäministeriön kanssa pyrkien vauhdittamaan asuttamisen mahdollistavan mallin aikaansaamista. Ns. kuntamalli rakentui ja kaupunki pystyi aloittamaan asuttamisen. Vielä kertaalleen on syytä korostaa vapaaehtoisten vuoden 2022 aikana tekemää merkittävää työpäntä sekä kiittää asunto- ja sivistystoimen henkilöstön aktiivisuutta ja toimintavalmiutta ottaa käytännön asioita hoidettavakseen. Merkittävä määrä järjestelyitä hoidettiin positiivisessa hengessä asian tärkeys ymmärtäen.

Korona ja ukrainalaisten asuttaminen eivät kuitenkaan estäneet kaupunkia uudistamasta toimintaansa. Kevään 2022 aikana Keski-Karjalan kuntien hallitukset ja puheenjohtajistot kokoontuivat kaksi kertaa keskustelemaan alueen kuntien elinvoimatyön uudelleen järjestelyistä. Virkamiestasolla mahdollisten toimintamallien etuja ja haittoja analysoitiin koko kevään ajan. Lopputuloksena Kiteen kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 1.7.2022 irtautua Keski-Karjalan kehitysyritys Oy:stä. Syksyn aikana yhteistyön ehdoista neuvoteltiin Business Joensuun johdon kanssa ja palveluiden oston mahdollistava sopimus hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 30.11.2022. Virallisesti Keski-Karjalan kehitysyritys Oy lopettaa toimintansa 31.3.2023.

Toinen merkittävä muutos kaupungin palvelutuotannossa kohdistui siivous- ja ruokapalveluiden tuottamiseen Kiteellä. Kokonaisuudesta tehtiin täsmennyä analyysia pitkin vuotta huomioiden kustannuskehitys, tilojen ja infran tehokas käyttö, henkilöstön asema ja eri ratkaisuvaihtoehtojen turvallisuus- ja huoltovarmuustekijät. Valmistelu- ja päätöksentekoprosessien tuloksena siivous- ja ruokapalvelut päätettiin siirtää Pohjois-Karjalan tukipalvelut Oy:n tuotettavaksi 1.1.2023 alkaen.

Vuoden 2022 alussa odotukset taloustilanteen normalisoitumisesta olivat korkealla, mutta valitettavasti ne eivät toteutuneet. Ukrainan sodan alkamisen myötä energian hinta nousi voimakkaasti ja inflaatio lähti kiihtymään. Kansallisella kuluttajahintaindeksillä mitattuna keskimääräisen vuoden 2022 inflaation on arvioitu olevan 7 % luokkaa. Tämä on näkynyt kaupungin toiminnoissa, muun muassa kuljetus-, sähkö- ja elintarvikkeiden merkittävänä kasvuna. Ukrainan sota ja rajakaupan supistuminen minimiin ovat vaikuttaneet myös paikallisten yritysten raaka-aineiden saatavuuteen ja kaupankäyntimahdollisuuksiin, joillakin toimialoilla merkittävästi.

Talouden epävarmuus on vaikuttanut myös työttömyystilanteeseen. Kiteen työttömyysaste oli vuoden 2022 lopussa 14,8 %, kun se vuoden 2021 lopussa oli 14,9 %, joten työttömyysasteen lasku ei ole ollut odotetun suuruinen. Ennen koronaa vuoden 2019 lopussa Kiteen työttömyysaste oli 14,2 %. Työmarkkinatuen kuntasuus laski vuoden 2022 aikana vuoden 2021 861 909 eurosta 782 000 euroon. Vastaavasti työvoiman kokonaisuus väheni vuoden 2022 aikana 93 henkilöllä. Samoin asukasluvu jatkoi laskuaan ja väheni vuonna 2022 yhteensä 147 henkilöä ollen vuoden 2022 lopussa 9 729 henkilöä. Vuonna 2022 lapsia syntyi 40 ja kuolleiden määrä oli 163 henkilöä.

Elinvoiman edistämiseksi kaupunkiorganisaatio on tehnyt merkittävästi töitä yhdessä KETI Oy:n ja Business Joensuun asiantuntijoiden kanssa. Business Joensuu on ollut mukana taustalla jo ennen varsinaisten virallisten sopimusten solmimista. Konkreettisimpina saavutuksina Kuhavene Oy:n, Nordic Freeze Dry Oy:n ja Hiil Oy:n perustamiset Kiteelle. Kuhavene Oy on jo aloittanut tuotantonsa alihankkijan kautta, Nordic Freeze Dry Oy on saanut ensimmäiset investointiavustuksensa teollisen mittakaavan pakastekuivauslaitosinvestointiin ja

Hiil Oy on aloittanut tuotantotilojen alustavan suunnittelun Puhokseen. Lisäksi on menossa yritysten tuotekehitykseen ja sijoittumiseen liittyviä muita ei-julkisia hankkeita. Kaupungin ja KETI Oy:n johto osallistui aktiivisesti Suomen vetylaakso ry:n toiminnan käynnistämiseen.

Toimialat ovat saavuttaneet toiminnallisia tavoitteita vuoden aikana hyvin. Hallintokeskuksen johdolla on viety eteenpäin sähköisiä kokouskäytänteitä, viimeisimpänä käyttöön on otettu sähköiset allekirjoitukset. Tiedonhallintamallin rakentamistyö on edennyt ja Kiteen kaupunki on ottanut käyttöön Ceepos-verkkokoupan. Hallintokeskuksen viranhaltijoista uutena aloitti talousjohtaja Kaisa Lappalainen. Työterveyshuollon palveluiden heikko taso on vaikuttanut koko organisaation toimintaan ja vuoden 2023 aikana asiassa edetään ratkaisuun.

Sivistyskeskuksen toimintaan koronapandemia on vaikuttanut voimakkaasti. Erityisesti alkuvuonna 2022 jouduttiin sijasiasia käyttämään varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen puolella paljon. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu jatkui varhaiskasvatuksen puolella ja Stop kiusaamiselle! -hanke päättyi vuoden loppuun. Perusopetuksessa ukrainalaisten oppilaiden määrä oli suurimmillaan n. 50, joten uutta henkilöstöä on jouduttu rekrytoimaan. Oppilashuolto kärsi kroonisesta psykologien ja koululääkärien pulasta. Kansalaisopiston toimintaan koronavarovaisuus vaikutti vähentäen osallistujien määrää. Lukio jatkoi vakaasti laadukasta toimintaansa.

Ympäristölautakunnan tuotot ylittyivät n. 19 000 eurolla suhteessa ennusteeseen. Ylitys johtui mm. arvioitua suuremmasta Kiteenjärven hapettimen laskutuksesta ja rakennusvalvonnan arvioitua suuremmasta laskutuksesta sekä saaduista hanke- ja koulutustuista. Teknisen keskuksen toiminta näkyi erityisesti Linkin alueen muutostöinä. Uusi liikenneympyrä syntyi jo syksyllä ja leikkipuiston rakentaminen käynnistyi. Hutsin koulun lattiapäällysteasennukset suoritettiin ja Puhoshallin aurinkosähköjärjestelmä valmistui. Aimon alueelle menevä tie sai päällysteen syksyllä ja perusinfran rakentaminen eteni.

Konserniin kuuluvista yhtiöstä Kiteen Kotitalot Oy:n asuntojen käyttöaste oli yli 90 % ja yksi kerrostalo purettiin vuoden 2022 aikana. Kiinteistö Oy Kesälahden Vuokrataloilla asuntojen käyttöaste vahvistui 66 %:iin. Korkeita käyttöasteita selittää osin se, että kaupunki vuokrasi asuntoja ukrainalaisten käyttöön ns. kuntamallin avulla. Kiteen Lämpö Oy päätti rakentaa uuden lämpökeskuksen. Korvausinvestoinnin kustannusarvio on n. 9,2 milj. euroa.

Valtuustoon nähden sitovista 15 käyttötalouden tulosalueesta toimintakatteen alitti 9 tulosaluetta ja 6 ylitti. Ylitykset olivat yhteensä 1,6 milj. euroa. Toimintakatteen alitukset olivat yhteensä 1,8 milj. euroa.

Kiteen kaupungin talous vahvistui yhdeksäntenä vuonna peräkkäin ja tilikauden tulos oli n. 1,8 milj. euroa. Tämä siitäkin huolimatta, että kokonaisuutena Siun soten alijäämä ja Siun soten palkkaharmonisoinnin arvioitu kulu vuoden 2022 osalta heikensivät tulosta n. 3,6 miljoonalla eurolla. Siun soten kuntayhtymän lakauttamisprosessi on työllistänyt kunnanjohtajia ja talousjohtajia merkittävässä määrin vuoden 2022 aikana ja työ jatkuu edelleen. Lisäksi kaupungintalon tasearvon alaskirjaus nosti poistojen ja arvonalenemisten summan n. 3,4 miljoonaan euroon, mikä osaltaan heikensi tilikauden tulosta.

Kiteen verotulot kasvoivat edellisvuodesta n. 677 000 euroa ollen n. 34,2 milj. euroa. Vuoden 2021 tuloveroprosentti oli 20,75 %. Kiteen kaupungin saamat valtionosuudet nousivat vuoden 2021 tasosta n. 2,9 milj. euroa ja olivat vuonna 2022 n. 43,9 milj. euroa. Kokonaisuutena Kiteen saama verorahoitus nousi n. 3,6 milj. euroa ja oli vuonna 2022 n. 78,2 milj. euroa. Toimintakate eli nettomenot kasvoivat vuonna 2022 n. 4,3 milj. euroa ja nettomenot olivat n. 73,4 milj. euroa. Merkille pantavaa on, että kasvusta 3,4 milj. euroa selittyy sotekulujen kasvulla ja n. 0,6 milj. henkilöstökulujen kasvulla. Lopun selittää inflaatio ja hintojen kallistuminen. Poistot olivat n. 3,4 milj. euroa ja tilikauden tulos n. 1,8 milj. euroa. Tilikauden tulosta voidaan pitää hyvänä huomioiden mm. tulokseen vaikuttava merkittävä sotekulujen odottamaton kasvu ja kaupungintalon tasearvon alaskirjaus.

Uutta velkaa ei otettu. Korkokulut olivat maltilliset n. 21 000 euroa. Kaupungin velkamäärä vuoden lopussa oli n. 2,5 milj. euroa, eli 255 euroa/asukas. Kaupungin kertynyt ylijäämä vuoden lopussa oli n. 27,4 milj. euroa. Tilinpäätöksessä esitettävistä 16 tunnusluvusta 7 parani, 8 heikkeni ja 1 yksi pysyi samalla tasolla edellisestä vuodesta. Tunnusluvut ovat hyvällä tasolla. Vuosien 2014–2022 ylijäämät on käytetty investointien rahoittamiseen ja velan lyhennyksiin.

Konsernin tilikauden tulos oli n. 2,2 milj. euroa ja kertynyt ylijäämä n. 33,2 milj. euroa. Konsernin velkamäärä oli n. 22,0 milj. euroa. Konsernin 16 tunnusluvusta 2 parani, 12 heikkeni ja 2 pysyi ennallaan. Tunnusluvut ovat riittävällä tasolla.

Kiteen kaupungin talous on vahva ja palvelut hyvällä tasolla. Vuosien myötä vahvaksi muodostunut talous on mahdollistanut vakaan siirtymisen vuoden 2023 alussa uuteen kunta-aikaan. Uuden kunnan myötä kaupungilla on mahdollisuus investoida henkilöstön hyvinvointiin ja edistää elinvoiman ja työpaikkojen syntymisen kannalta keskeisiä toimenpiteitä. Turvataksemme talouden tasapainon ja palveluiden laadun, on syntyvien ikäluokkien pieneneminen huomioitava palveluiden järjestämisessä. Henkilöstö ja luottamushenkilöt ovat tehneet vuoden 2022 aikana erinomaista työtä, josta heille jokaiselle suuri kiitos.

Lopuksi erityiskiitos siivous- ja ruokapalveluiden sekä KETI Oy:n palveluksessa olleille henkilöille kiteeläisten eteen tehdystä arvokkaasta työstä.

Kiteellä 23.3.2023

Pekka Hirvonen
kaupunginjohtaja

1.2 Kiteen kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Ylintä päätösvaltaa kaupungissa käyttää kaupunginvaltuusto, jossa on 35 jäsentä. Kaupunginvaltuuston päätökset valmistelee ja toimeenpääsee kaupunginhallitus, jossa on yhdeksän (9) jäsentä. Kaupunginvaltuusto valitsee tilintarkastajan, jäsenet kaupunginhallitukseen sekä lauta- ja johtokuntiin.

Kaupunginvaltuuston kokoonpano 1.8.2021 alkaen

Kansallinen Kokoomus	2
Liike Nyt	5
Suomen Keskusta	13
Suomen Kristillisdemokraatit	1
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	8
Perussuomalaiset	6
YHTEENSÄ	35

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimi Mervi Holopainen (SDP), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Tarja Timonen (KESK) ja toisena varapuheenjohtajana Marko Koskinen (PS). Valtuusto kokoontui päätöskokoukseen seitsemän (7) kertaa vuonna 2022.

Kaupunginhallituksen kokoonpano 1.8.2021 alkaen

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Pj. Sinikka Musikka (KESK)	Satu Hasunen (KESK)
I varapj. Esa Lahtela (SDP)	Toivo Pykäläinen (SDP)
II varapj. Osmo Pirhonen (PS)	Jaakko Uuksulainen (PS)
Jäsenet:	
Eeva-Liisa Auvinen (KESK)	Anna Leskinen (KESK)
Emmi Hakulinen (PS)	Kaisu Kiiskinen (PS)
Tero Nenonen (LIIK)	Olli Salmelainen (LIIK)
Kari Pennanen (KESK)	Aki Hukka (KESK)
Paula Tolvanen (SDP)	Birgitta Muukkonen (SDP)
Unto Väkeväinen (KESK)	Hannu Juvonen (KESK)

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja. Pöytäkirjanpitäjänä toimi hallintopäällikkö. Kaupunginhallitus kokoontui 25 kertaa.

Kiteen kaupungin hallintosäännön 2. luvun 3 §:n mukaan kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii elinvoima- ja omistajaohjausjaosto, jossa on viisi (5) jäsentä.

Elinvoima- ja omistajaohjausjaoston kokoonpano 1.8.2021 alkaen

Pj. Esa Lahtela (SDP)
Varapj. Sinikka Musikka (KESK)
Jäsenet:
Eeva-Liisa Auvinen (KESK)
Tero Nenonen (Liike Nyt)
Osmo Pirhonen (PS)

Elinvoima- ja omistajaohjausjaoston esittelijänä toimi kaupunginjohtaja. Pöytäkirjanpitäjänä toimi hallintopäällikkö.

Valtuuston valitsevat muut toimielimet:

- Keskusvaalilautakunta
- Tarkastuslautakunta
- Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta
- Tekninen lautakunta
- Ympäristölautakunta
- Siun Sote –neuvottelukunta

Lisäksi valtuusto on nimennyt valtuustokaudeksi:

- Kiinteistötoimitusten uskotut miehet
- Käräjäoikeuden lautamiehet

Tilivelvolliset Kiteen kaupungissa v. 2022:

Luottamushenkilöt:

Kaupunginhallituksen jäsenet
Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet
Teknisen lautakunnan jäsenet
Ympäristölautakunnan jäsenet

Viranhaltijat:

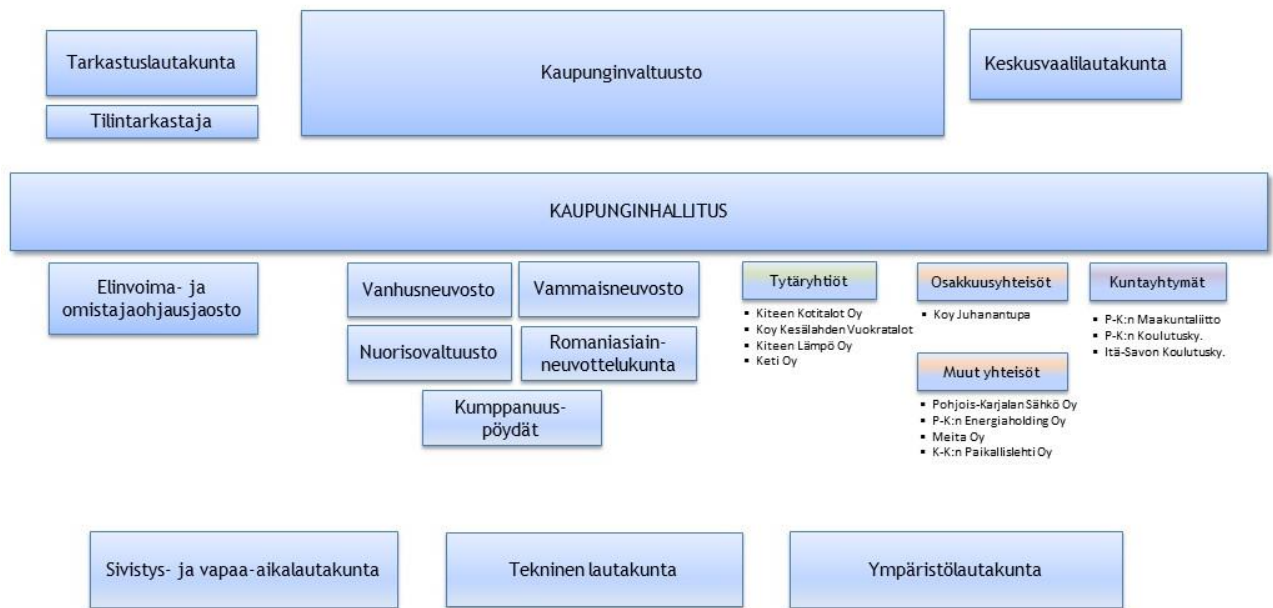
Kaupunginjohtaja Pekka Hirvonen
Vs. talousjohtaja Juha Vuorela 31.7.2022 asti
Talousjohtaja Kaisa Lappalainen 1.8.2022 alkaen.
Hallintopäällikkö Pasi Lamminluoto
Maankäyttöpäällikkö Juha Kervinen
Sivistysjohtaja Matias Valoaho
Varhaiskasvatuksen päällikkö Nelli Koskinen-Makkonen (virkavapaalla), sijalla Heli Okkonen 8.9.2022 alkaen
Lukion rehtori Sirpa Kostamo
Vapaa-aikapäällikkö Tapio Niskanen 30.11.2022 asti
Tekninen johtaja Kari Siponen
Toimitilapäällikkö Ari Jumppanen
Ympäristöpäällikkö Tuire Tapanen (virkavapaalla), sijalla Marjo Tikka
Siivous- ja ruokapalvelupäällikkö Jaana Kuittinen
Kuntatekniikan päällikkö Mika Niskanen

Kiteen kaupungin luottamuselinorganisaatio ja konserni

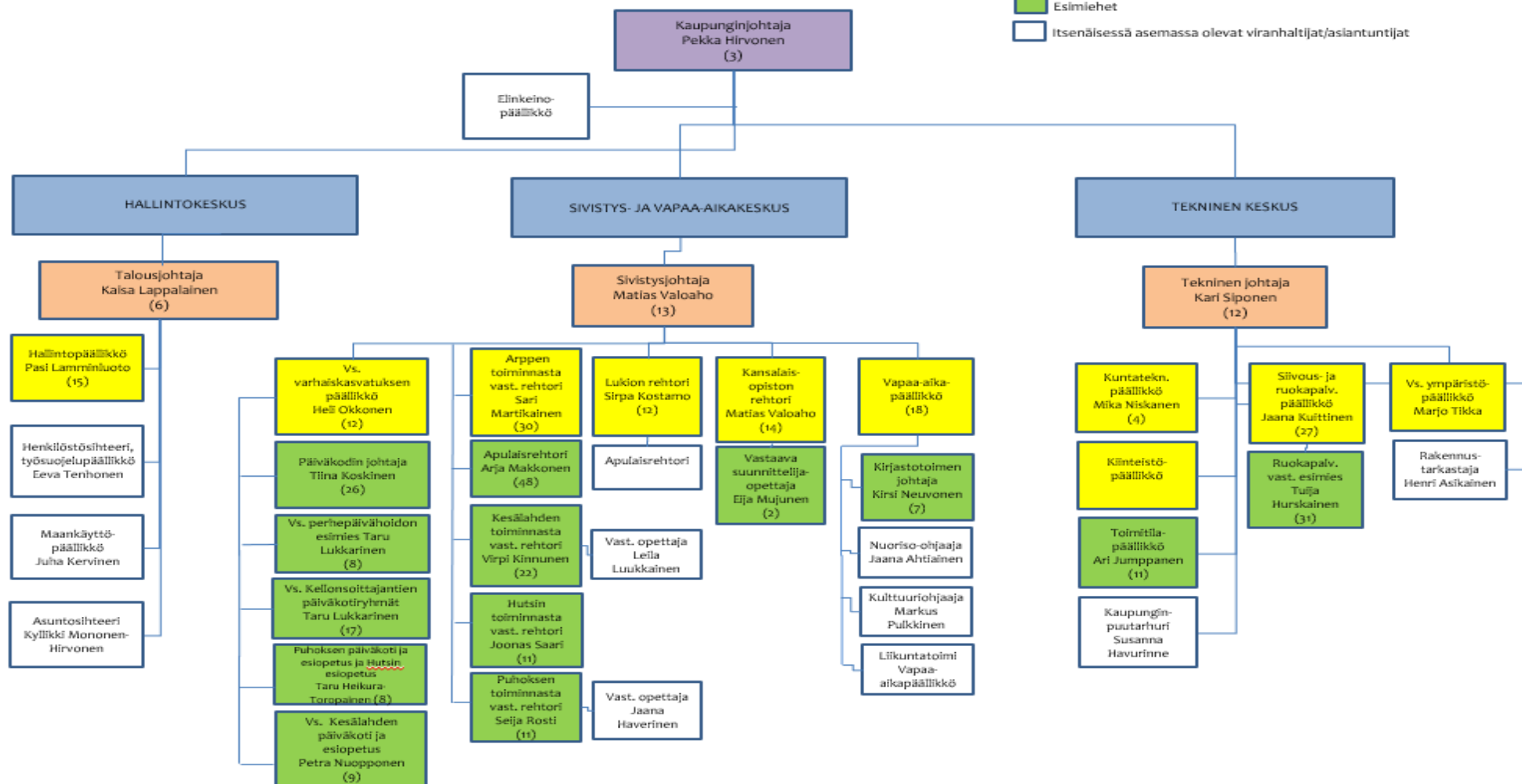
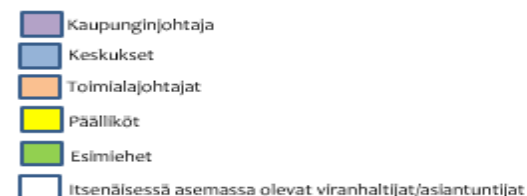
K I T E E

Kiteen kaupungin luottamuselinorganisaatio ja konserni

yhteisö, luottamus, palvelut, tulevaisuus

Johtavassa tai siihen rinnastettavassa itsenäisessä asemassa olevat esimiehet ja asiantuntijat 31.12.2022

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

1.3.1 Yleinen kehitys

Valtiovarainministeriön julkaiseman talven 2022 talouskatsauksen mukaan Suomen bruttokansantuote kääntyi lievään laskuun syksyllä 2022 ja heikon talouskehityksen odotetaan jatkuvan talven ajan. Vuonna 2023 BKT:n ennustetaan supistuvan 0,2 prosenttia, kun hintojen nousu heikentää kotitalouksien ostovoimaa ja vähentää kulutusta. Inflaation hidastuminen kääntää kuitenkin reaalitytulot kasvuun jo vuoden 2023 aikana. Suomen talouden ennustetaan kasvavan 1,2 prosenttia jälleen vuonna 2024 ja 1,4 prosenttia vuonna 2025. Venäjän hyökkäyssodan ennustetaan vaikuttavan taloudessa alkuperäistä arviota pidempään, eikä talous palaudu aiemmin ennakoitulle kasvu-uralleen.

Ennusteeseen liittyy paljon epävarmuutta. On hyvin mahdollista, että sodan uusilla käännteillä on merkittäviä ja nopeasti leviäviä vaikutuksia talouteen.

Venäjän hyökkäyssota nosti keväällä 2022 merkittävästi energian ja raaka-aineiden hintoja koronakriisin takia jo ennestään korkealta tasolta. Laaja-alainen hintojen nousu on leikannut kotitalouksien ostovoimaa tulojen kasvun jäädessä jälkeen hintojen noususta. Lisäksi velkaantuneiden kotitalouksien ahdinkoa lisäävät EKP:n ja muiden keskuspankkien koronnostot, jotka lisäävät lainanhoitokustannuksia.

Korkojen nousu oli vuoden 2022 toisella puoliskolla ripeää. Markkinakorkojen noustessa myös uusien asuntolainojen ja yrityslainasopimusten keskipöröt ovat Suomessa alkaneet jyrkästi nousta. Rahoitusmarkkinoilla lyhyiden korkojen odotetaan nousevan euroalueella noin 3 prosenttiin vuonna 2023. Markkinaodotusten mukaan korot kuitenkin laskevat hieman vuoteen 2024 mennessä, kun inflaatiopaineet hellittävät.

Inflaatio on jatkanut kiihtymistään ja on nyt nopeinta sitten 1980-luvun alun. Vuonna 2022 kansallisella kuluttajahintaindeksillä mitattuna keskimääräiseksi inflaatioksi ennustetaan 7 prosenttia. Inflaatio oli kuitenkin huomattavasti tätä nopeampaa vuoden 2022 lopussa. Vaikka inflaation kiihtyminen on edelleen pitkälti seurausta energian hintojen noususta, inflaatio on erittäin laaja-alaista ja lähes kaikkien hyödykeluokkien hinnat nousevat nopeasti.

Inflaation odotetaan hidastuvan 4 prosenttiin vuonna 2023, 1,9 prosenttiin vuonna 2024 ja painuvan 1,7 prosenttiin vuonna 2025. Inflaatio hidastuu ennustejaksolla siis selvästi, mutta jää viime vuosia korkeammalle tasolle.

Ennusteen mukaan vuonna 2023 energian ja monien tavaroiden hinnat laskevat selvästi, mutta hintataso jää lähtötasoa korkeammalle. Vuonna 2023 kuluttajahintojen ennustetaan nousevat 4 prosenttia ja vuosina 2024–2025 vajeat 2 prosenttia. Yhdessä nousevien palkkakustannusten kanssa aiempaa korkeammat kustannukset siirtyvät myös palveluiden hintoihin. Tulevina vuosina inflaatio on nopeampaa kuin mihin viime vuosina on totuttu. Tästä huolimatta inflaation hidastuminen helpottaa kotitalouksien tilannetta vuonna 2023, kun palkat ja tulonsiirrot nousevat viime vuosina totuttua enemmän.

Yksityisen kulutuksen arvioitiin kokonaisuudessaan kasvavan 2,3 prosenttia vuonna 2022, sillä hintojen noususta huolimatta palveluiden kulutus on kasvanut vahvasti covid-19 epidemian väistyttyä. Vuonna 2023 yksityisen kulutuksen arvioidaan vähenevän puoli prosenttia työllisyystilanteen heikentyessä ja kotitalouksien reaalitytulojen kasvaessa vain niukasti. Hintojen nousun hidastuessa vuonna 2024 kotitalouksien ostovoima paranee jo reippaammin, ja yksityisen kulutuksen kasvu nopeutuu 1,3 prosenttiin.

Julkisten kulutusmenojen kasvun arvioidaan hidastuvan vajaan kahteen prosenttiin vuonna 2022. Julkisen kulutuksen kasvu hidastuu vuonna 2023, kun määräaikaista menolisäyksiä lakkaa vaalikauden päättyessä. Julkisten kulutusmenojen kasvua ylläpitää edelleen väestön ikääntymisestä aiheutuva palvelutarpeen kasvu sekä Venäjän hyökkäyssodasta johtuva varautumisen ja maahanmuuttomenojen kasvu. Vuonna 2024 julkisen kulutuksen arvioidaan supistuvan mm. elpymis- ja palautumisvälineellä rahoitettavien menojen etupainotteisuuden ja hyvinvointialueiden aloittamisesta ja järjestäytymisestä aiheutuvan muutuskustannusten pienemmen vuoksi. Kulutuksen supistumisen arvioidaan jatkuvan edelleen vuonna 2025 maahanmuutto- ja kotouttamismenojen pienentyessä. Maahanmuuttoon liittyvät määrärahatarpeet riippuvat tulijoiden toteutuvasta lukumäärästä sekä palvelutarpeista, joten arviot ovat epävarmoja.

Työllisyyden toipuminen koronakriisistä oli erittäin nopeaa, työllisyyden kasvu on jatkunut ja työllisyys on reilusti vuoden 2019 tason yläpuolelle. Vuoden 2022 lopulla työllisyys- ja osallistumisaste olivat ennätyskorkealla. Myös avoimia työpaikkoja oli varsin paljon.

Vuoden 2023 aikana työllisten määrän ennustetaan laskevan noin 12 000 hengellä ja työttömyysasteen nousevan 7,0 prosenttiin tämän vuoden 6,8 prosentista. Vuonna 2024 työttömyysasteen ennustetaan kääntyvän uudelleen laskuun ja laskevan 6,7 prosenttiin vuonna 2025.

Nimellispalkkojen nousuvauhti nopeutui vuonna 2022 hienoisesti 2,6 prosenttiin edellisen vuoden 2,4 prosentista. Nopeutuminen oli seurausta sopimuspalkkojen kasvusta.

Vahva talous- ja työllisyyskehitys on pienentänyt julkisen talouden alijäämää vuonna 2022. Verotulojen kasvu on ollut voimakasta ja koronavirusepidemian hoidosta aiheutuvat menot ovat olleen edellisvuosia pienemmät.

Julkisyhteisöjen rakenne muuttui vuoden 2023 alussa, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta hyvinvointialueille. Tämä helpottaa kuntien rakenteellisia, väestön ikääntymisestä johtuvia menopaineita, mutta silti kuntahallinto jää painelaskelmassa alijäämäiseksi.

Verorahoitusta on kertynyt vuonna 2022 kunnille hyvin siitäkin huolimatta, että yhteisöveron jako-osuuden korotus ja covid-19-tukiin liittyvät valtionosuuslisäykset päättyivät. Paikallishallinnon menot ovat kuitenkin kasvaneet tuloja nopeammin. Kulutusmenojen kasvua ovat ylläpitäneet vuonna 2022 palvelutarpeen kasvun lisäksi hoito- ja palveluvelan purkaminen sekä hallitusohjelman mukaiset kuntien tehtävien laajennukset, joissa kustannukset nousevat vuosittain. Lisämenoja on aiheutunut myös Venäjän hyökkäyssotaa pakenevien ukrainalaisten maahanmuutosta.

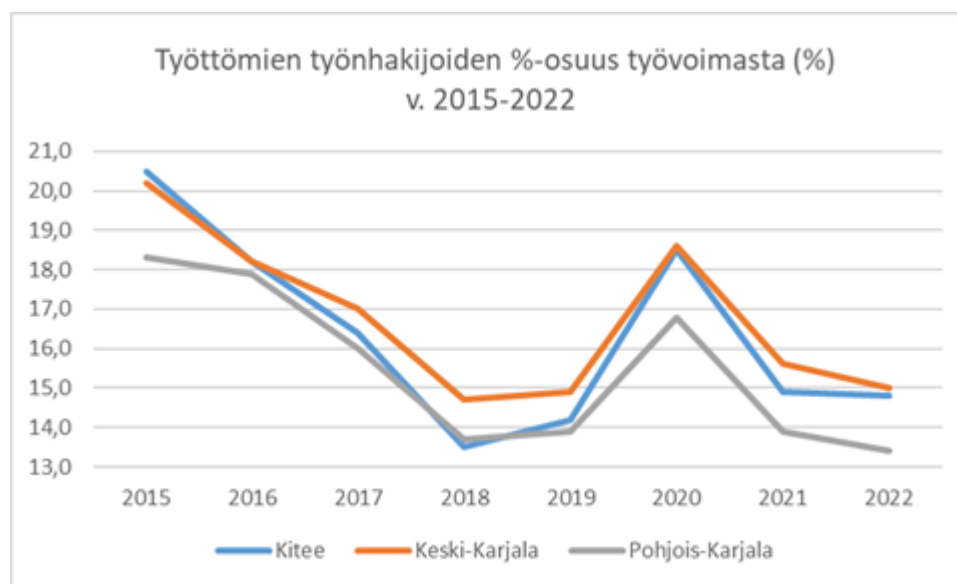
1.3.2 Kiteen ja Keski-Karjalan seudun kehitys

Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Kiteen asukasluku oli vuoden 2022 lopussa 9 729 eli 147 asukasta vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Kiteelle muutti 308 asukasta ja Kiteeltä pois 369 asukasta. Rääkkylässä väestö väheni 73 ja Tohmajärvellä 77 asukkaalla.

Työttömien osuus työvoimasta vuoden 2022 lopussa oli Pohjois-Karjalassa 13,4 prosenttia. Alimmat työttömien osuudet työvoimasta olivat Ahvenanmaa (4,3 prosenttia) Pohjanmaan (6,6 prosenttia), Etelä-Pohjanmaan (7,5 prosenttia) ja Pirkanmaan (8,7 prosenttia) alueilla. Koko maan työttömien osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 9,9 prosenttia. Vuosi sitten työttömien osuus koko maassa oli 10,5 prosenttia ja Pohjois-Karjalassa 13,4 prosenttia. Pohjois-Karjalassa oli joulukuun lopussa 9 574 työtöntä työnhakijaa, 380 henkilöä (3,8 prosenttia) vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Koko maassa työttömien määrä laski vuodessa lähes 14

900 henkilöä. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,9 prosenttia, eli 0,6 prosenttiyksikköä matalampi kuin vuosi sitten.

Keski-Karjalan alueen työllisyystilanne koheni hieman vuonna 2022. Seutukunnan työttömyysaste oli 15,0 prosenttia, kun se vuotta aikaisemmin oli 15,6 prosenttia. Vuoden 2022 lopussa Keski-Karjalassa oli työttömänä 951 henkilöä, mikä on 53 henkilöä (5,3 %) vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Työttömyysasteprosentti 31.12. vuosina 2015–2022

Lähde: ELY-keskuksen Pohjois-Karjalan työllisyyskatsaukset 2015–2022

Kiteen työttömyysaste oli vuoden 2022 lopussa 14,8 prosenttia, kun se vuotta aikaisemmin oli 14,9 prosenttia. Tohmajärven työttömyysaste laski 16,5 prosentista 15,2 prosenttiin ja Rääkkylän laski 16,9 prosentista 15,7 prosenttiin. Vuoden 2022 lopussa työvoiman kokonaismäärä oli Kiteellä 3 843 henkilöä, laskua työvoiman määrässä oli 93 henkilöä vuoden 2021 loppuun verrattuna. Kiteellä työttömiä työnhakijoita oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 568 henkilöä, 17 henkilö vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Kiteellä oli avoimia työpaikkoja 31.12.2022 yhteensä 43 kpl, 55 kpl vähemmän kuin 31.12.2021. (Lähde: ELY-keskus, työllisyyskatsaus Pohjois-Karjala joulukuun 2021 ja joulukuun 2022.)

Pohjois-Karjalan yrityssektorin kasvu jatkui. Vuoden 2022 ensimmäisellä puoliskolla maakunnan yrityksissä kertyi liikevaihtoa hieman yli neljä miljardia euroa. Tämä on 10,7 % enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana. Keski-Karjalan yritysten liikevaihto kasvoi alkuvuonna yli 13 prosenttia. Kaupparekisterin tietojen mukaan vuoden 2022 aikana Kiteelle perustettiin 26 uutta yritystä ja 23 yritystä lakkautti yritystoimintansa.

1.3.3 Kiteen kaupungin valtionosuuksien ja verotulojen kehitys

Kiteen saama verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) kasvoi 3 613 644 euroa vuodesta 2021. Verotulot olivat yhteensä 34,2 milj. euroa ja ne kasvoivat 677 020 euroa (2,70 %) edellisvuodesta. Vuoden 2022 tuloveroprosentti oli 20,75 (20,75 % vuonna 2021).

Kuntatalouden vuoden 2022 ennakkollinen tilinpäätösanalyysi näyttää, että kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos heikkeni hieman suhteessa aikaisempiin kahteen vuoteen mutta säilyi yhä vahvalla tasolla. Tulos nousi 1,3 miljardiin euroon hyvien verotulojen ja poikkeuserien vuoksi.

Tilikauden tulosta ei kuitenkaan yksistään voi käyttää kuntatalouden tasapainon mittarina. Vuoteen 2022 osuu paljon kertaluonteisia tulosta parantavia tekijöitä. Kuntien myyntivoitot olivat poikkeuksellisen suuria, lähes 900 miljoonaa euroa, sillä monessa kunnassa myytiin sote-kiinteistöjä.

Kuntatalouden kulut kasvoivat vanhojen kuntien viimeisenä vuonna 2022 vauhdilla: 5 prosenttia. Kulukehitys todennäköisesti kasvaa vielä ennakoarvioista, sillä luvut eivät vielä sisällä kaikkia sote-kuntayhtymien laskutuksia. Korona aiheutti viime vuonna yhä kustannuksia, mutta kunnat saivat niihin kompensatioita.

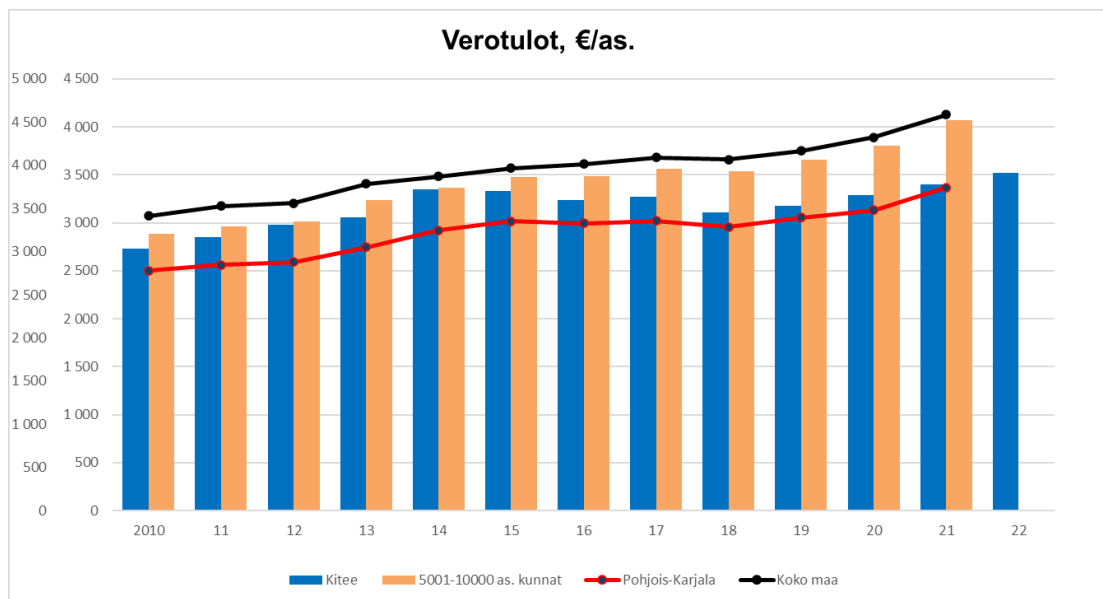
Tilinpäätöksissä näkyy ripeä talouskasvu ja vuotta vauhdittanut odotettua vahvempi työllisyyskehitys. Nämä näkyivät kuntien taloudessa kasvaneina verotuottoina. Yhteisöveron tuotto kasvoi viime vuonna peräti 7 prosenttia, kunnallisvero 5 prosenttia ja kiinteistöverokin yli 6 prosenttia.

Kuntakentän taloudellinen eriytyminen kiihtyi viime vuonna. Tilikauden tulos oli negatiivinen noin 90 kunnassa. Vuosikatteen pysyivät yli 100 000 asukkaan kaupungeissa lähes ennallaan mutta heikkenivät pienemmissä kunnissa. Taloudellinen tulos taottiin Etelä-Suomessa, kun taas Itä-Suomessa tulokset heikentyivät. Kunnat ja kuntayhtymät käyttivät tulojaan investointeihin, jotka olivat ennakkotietojen mukaan 5,8 miljardia euroa vuonna 2022. Investointien määrä kasvoi 8 % vuodesta 2021.

Kaupungeille ja kunnille myönnetään valtionosuutta 7 956 miljoonaa euroa ja verotulomenetyksen korvauksia 2 749 miljoonaa euroa vuonna 2022. Kiteellä valtionosuuksia saatiin 43,9 miljoonaa euroa. Valtionosuudet kasvoivat 2,9 miljoonaa euroa vuodesta 2021. Valtionosuudet kertyivät talousarvion mukaisesti.

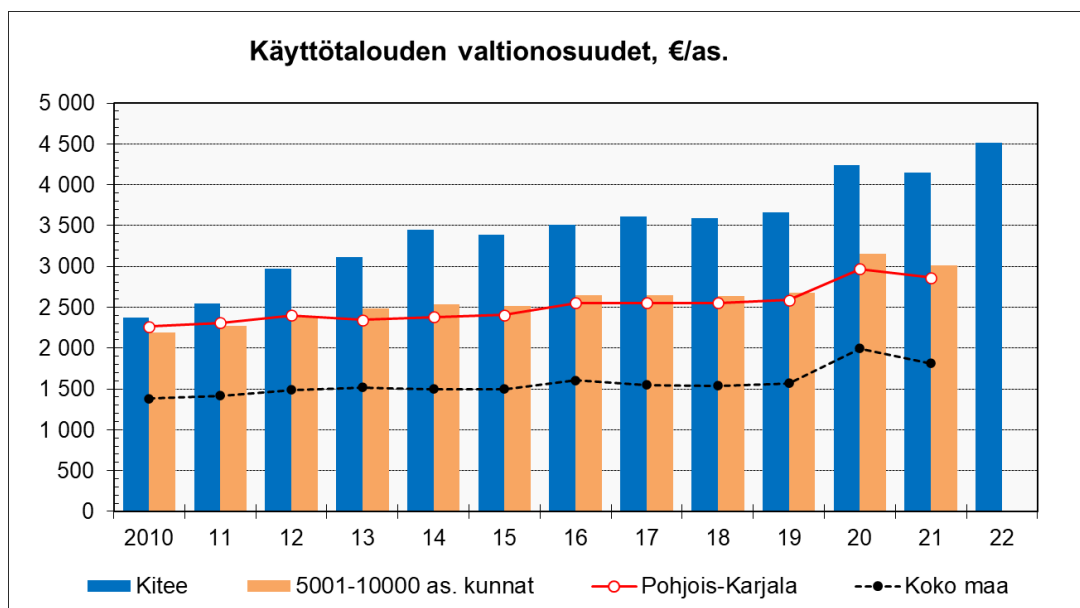
Alla on esitetty kuvaajin Kiteen kaupungin valtionosuuksien sekä verotulojen kehitystä vuodesta 2009 alkaen.

Kiteen verotulojen kehitys vuosina 2010 – 2022, €/asukas

Lähde: Suomen Kuntaliitto, kuntien tunnuslukutiedosto ja vuosi 2022 Kiteen tilinpäätös

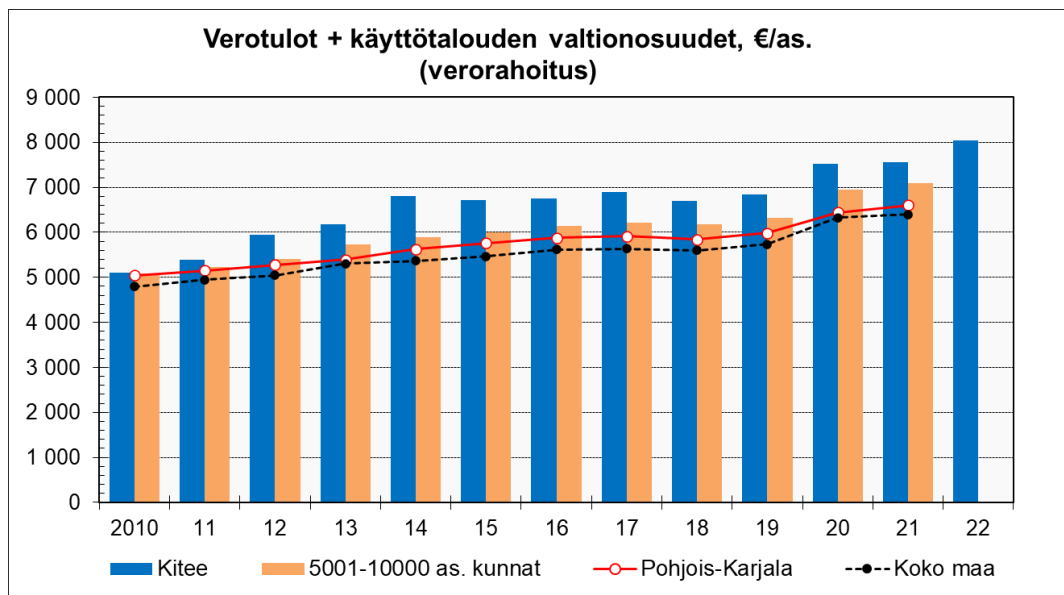
Kiteen käyttötalouden valtionosuuksien kehitys vuosina 2010 – 2022, €/asukas

Lähde: Suomen Kuntaliitto, kuntien tunnuslukutiedosto ja vuosi 2022 Kiteen tilinpäätös

Kiteen verotulojen ja valtionosuuksien eli verorahoituksen kehitys vuosina 2010 - 2022, €/asukas

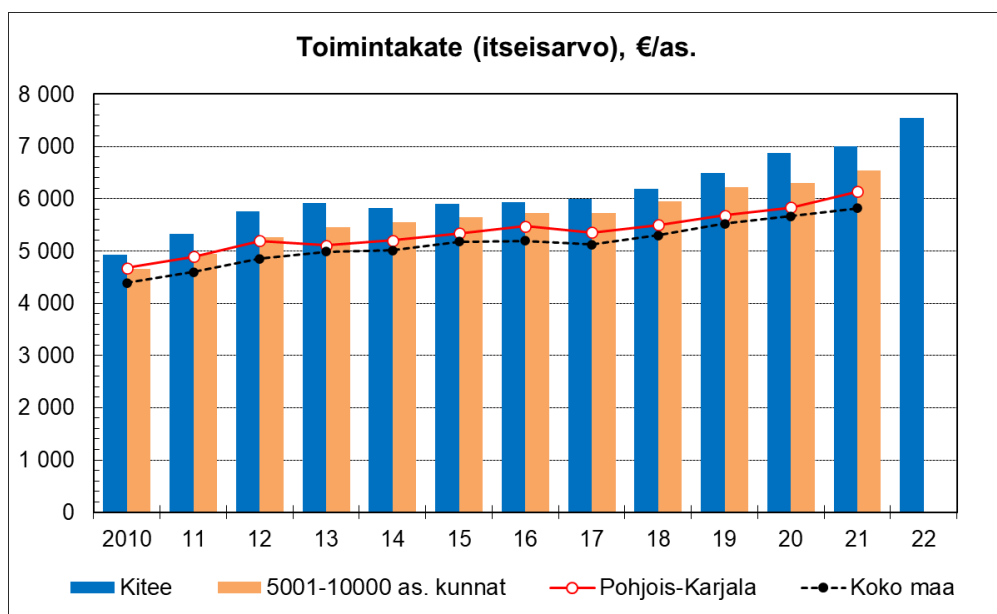

Lähde: Suomen Kuntaliitto, kuntien tunnuslukutiedosto ja vuosi 2022 Kiteen tilinpäätös

1.4 Olennaiset muutokset Kiteen kaupungin toiminnassa ja taloudessa tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Käyttötalousosa toteutui hieman talousarviota paremmin ja toimintakate (nettomenot) oli 146 057 euroa talousarviota pienempi. Nettomenot ovat nousseet 4,3 milj. euroa (0,5 %) vuodesta 2021. Kiteen saama verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) kasvoi 3,6 milj. euroa edellisestä vuodesta.

Kiteen toimintakatteen kehitys vuosina 2010–2022, €/asukas

Lähde: Suomen Kuntaliitto, kuntien tunnuslukutiedosto ja vuosi 2022 Kiteen tilinpäätös

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueille 1.1.2023. Pohjois-Karjalan alueella ympäristöterveydenhuolto siirtyi Siun sotelta erillisellä sopimuksella uudelle hyvinvointialueelle. Samalla ruoka- ja siivouspalvelut siirtyvät vuoden 2023 alusta Polkka oy:n hoidettavaksi. Kuntien vuoden 2023 lopulliset valtionosuudet määrittyvät vuoden 2022 tilinpäätösten valmistuttua. Valtionosuudet oikaistaan takautuvasti vuosina 2024 ja 2025.

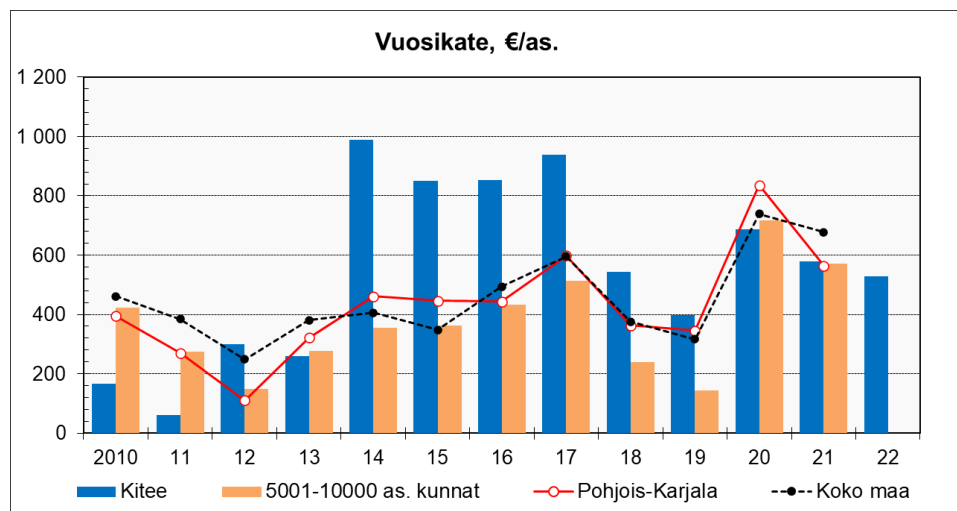
Siun sote -kuntayhtymän mahdollisiin palkkaharmonisoinnin kustannuksiin on varauduttu 1,7 milj. euron pakollisella varauksella. Palkkaharmonisoinnin neuvottelut ovat kesken ja lopputuloksella voi olla vaikutus tulevien vuosien kustannuksiin. Voimaantulon § 20 mukaan erikoissairaanhoidon 7 §:ssä mainittujen sairaanhoitopiirien kuntayhtymät sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettujen erityishuoltopiirien siirretään varoisiin ja velkoihin sekä sitoumuksiin hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023.

Kiteen kaupungin 90 % omistama tytäryhtiö Kiteen Lämpö Oy päätti rakentaa uuden lämpökeskuksen. Korvausinvestoinnin kustannusarvio on 9,19 milj. euroa. Korvausinvestoinnin lainan vakuudeksi kaupunginvaltuusto myönsi lokakuussa 2022 omavelkaisen 7,7 milj. euroa takauksen.

Business Joensuun liittymissopimus hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 30.11.2022. Samalla hyväksyttiin toimintasuunnitelma vuodelle 2023.

Kiteen kaupungin 100 % omistama tytäryhtiö Kiinteistö Oy Kesälahden Vuokratalot on ollut taloudellisissa vaikeuksissa eikä ole pystynyt hoitamaan kaikkia velvoitteitaan, vaan on tarvinnut kaupungin tukea viime vuosina. Kaupunginvaltuusto myönsi avustuksen myytävän ja purettavien talojen lainojen poismaksuun, sekä lainojen, että purettavien talojen omarahoitukseen. Avustusmäärä on enintään 707 200 euroa. Myytävän talon kauppa peruuntui ja yhtiö päättänyt palauttaa kyseisen lainan poismaksuun varatun avustuksen 369 384 euroa.

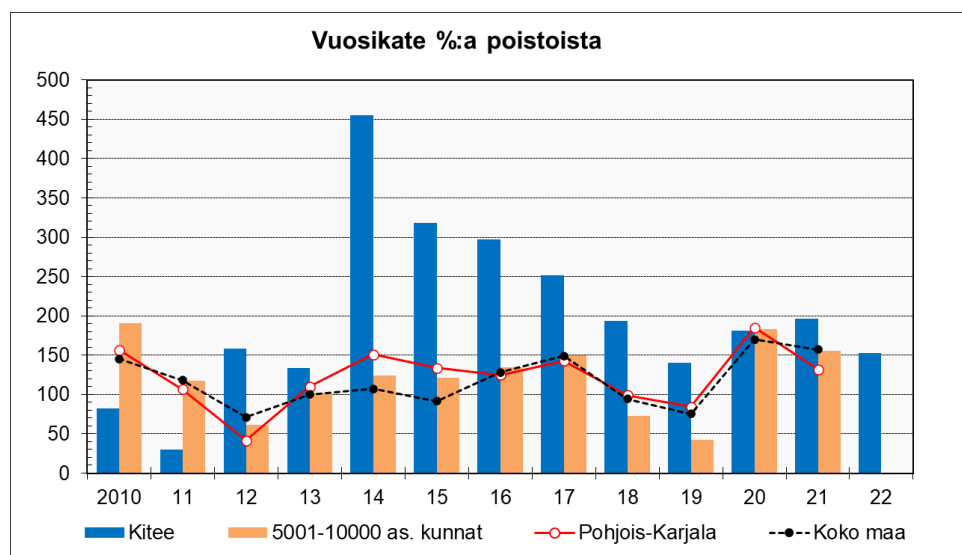
Kiteen vuosikatteen kehitys vuosina 2010 – 2022, €/asukas

Lähde: Suomen Kuntaliitto, kuntien tunnuslukutiedosto ja vuosi 2022 Kiteen tilinpäätös

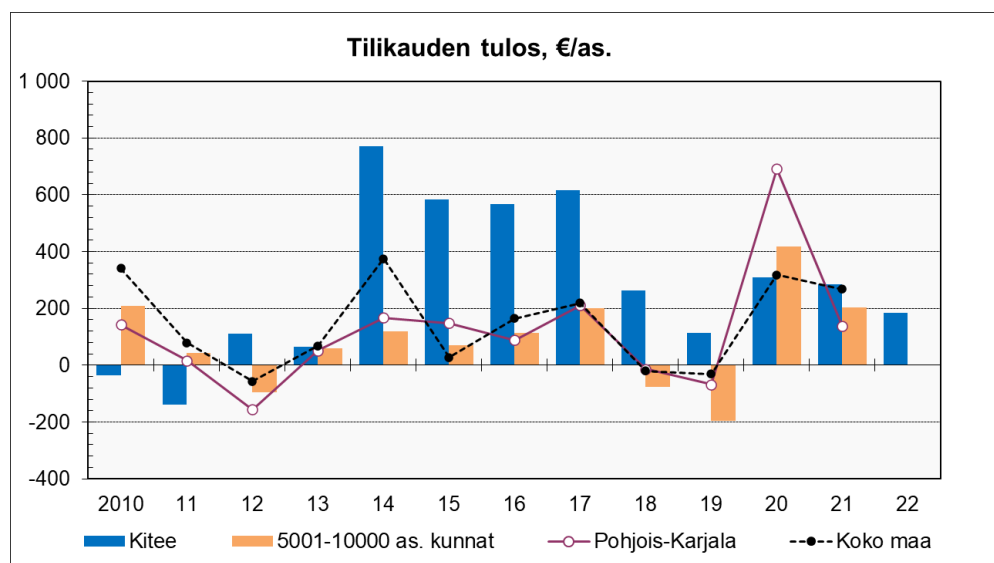
Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Kiteen vuosikate %:a poistoista vuosina 2010 – 2022

Lähde: Suomen Kuntaliitto, kuntien tunnuslukutiedosto ja vuosi 2020 Kiteen tilinpäätös

Kiteen tilikauden tulosten kehittyminen vuosina 2010 – 2022, €/asukas

Lähde: Suomen Kuntaliitto, kuntien tunnuslukutiedosto ja vuosi 2022 Kiteen tilinpäätös

1.5 Kiteen kaupungin henkilöstö

Henkilöstön määrää ilmoitetaan tilinpäätöksissä vuosittain 31.12 tilanteen mukaisesti. Vuoden 2022 lopussa oli 379 henkilöä kaupungin palvelusuhteessa. Kasvu henkilöstömäärässä kaikki palvelusuhdeluonteet huomioiden vuodesta 2021 oli n.3 %. Vakinaisen henkilöstön määrää laski vuoteen 2021 verrattuna 10 henkilöä (-4 %) ja oli 249 henkilöä.

Suurin muutos vakinaisessa henkilöstössä, miinus kymmenen henkilöä, toteutui sivistyskeskuksen toimialalla. Taustalla on eläköitymisiä ja kouluverkko tarkastelun vaikutuksia, joiden osalta kaikkia tehtäviä ei täytetty enää vakinaisesti. Varhaiskasvatustilan mukaisia kelpoisia

varhaiskasvatuksenopettajia ei edelleenkään onnistuttu saamaan riittävästi vakinaisiin tehtäviin. Kasvatusvastuullisten määrä oli kuitenkin lukuisista haasteista huolimatta riittävä ja lainmukainen.

Viestinnän tehtävän täyttäminen avattiin syksyllä 2022 ja uusi viestintäpäällikkö aloitti tehtävässä 9.1.2023. Elinvoiman tehtävän täyttäminen siirtyi vuodelle 2023 liittyen Keski-Karjalan Kehitysyritys Oy:n toiminnan lakkaamiseen. Yritysten elinkeinojen ja yritysneuvonnan kehittämistyön tehtävät siirtyivät Business Joensuu Oy:lle 1.1.2023 lukien, joten elinvoiman tuleva tehtävän sisältö tulee liittymään pääasiallisesti yrityshankkeisiin.

Kiteen kaupungin määräaikaisten henkilöstön osuus kasvoi eniten määräaikaisten ja työllistettyjen palvelussuhteissa. Varhaiskasvatuksen lakimuutos kelpoisten varhaiskasvatuksenopettajien lisääntyneeseen tarpeeseen ja toiminnan muutoksiin on tuonut määräaikaista ratkaisuja. Lasten syntyvyys vaikuttaa varhaiskasvatuksen toiminnan ja kouluverkkotarkastelun vakiintumiseen. Lukuisissa erilaisissa hankkeissa toimii määräaikaista henkilöstöä kaupungin palveluksessa.

Vakinaisia virkoja ja toimia täytettiin eläköityneiden osalta tarpeen mukaisesti ja uusia tehtäväjärjestelyjä tarkastellen. Määräaikaisesti hoidetuista tehtävistä vakinaistettiin vain Kesälahden kirjaston ja asiointipalveluiden yhdistelmätehtävä. Kesänuorten työllistymiseen Kiteen kaupunki tarjosi työpaikkoja enemmän kuin oli nuoria hakijoita. Osaavan henkilöstön saavuus ja riittävyys on tulevien vuosien iso haaste rekrytointien onnistumisissa. Tämä on kaikkien työalojen valtakunnallisesti ja jopa jo kansainvälisestikin kasvava pulma.

Henkilötyövuosissa 373 htv, koko organisaation tarkastelussa oli vähennystä vakinaisessa henkilöstössä 4,7 % ja vastaavasti kasvua määräaikaisessa henkilöstössä 8,2 %. Kokonaisuudessa vähennystä yksi (1) htv edelliseen vuoteen verrattuna.

Henkilöstömenot, 17 322 994 euroa, kasvoivat edellisestä vuodesta 0,62 miljoonaa euroa (3,7 %). Kasvua selittää suureksi osaksi kasvaneiden sairauspoissaolojen henkilöstösijaisuudet, sekä virka- ja työehtosopimusten allekirjoituspöytäkirjan mukaiset palkkojen yleiskorotukset 1.6.2022 ja järjestelyerät 1.10.2022 lukien.

Vuonna 2022 henkilöstön sairauspoissaolot kasvoivat vuodesta 2021 kalenteripäivinä 29,8 % Koronarajoitteiden vapauduttua syksyllä 2021 vuoden 2022 aikana Kiteellä laajalle levinnyt Covid-pandemia aiheutti merkittävän kasvun henkilöstön sairauspoissaolojen määrässä. Koronan vaikutukset näkyivät erityisesti henkilöstön sairauspoissaoloina varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yksiköissä. Toteuma vuodelta 2022 oli 14,4 kalenteripäivää/henkilö, kun vuonna 2021 sairauspoissaolot olivat henkilöä kohden 11,2 kalenteripäivää.

Kiteen kaupungin henkilöstöstä laaditaan vuosittain erillinen henkilöstökertomus. Se sisältää tarkempia henkilöstöstä kuvailevia tunnuslukuja, jotka kertovat henkilöstön tilasta, toiminnasta, tuloksista ja kustannuksista.

1.6 Ympäristötekijät

Kiteen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta. Ympäristölautakunnan alaisuudessa toimii ympäristöpäällikkö, joka valvoo ympäristönsuojelulain ja muiden toimintaa ohjaavien lakien noudattamista. Ympäristölautakunta on antanut toiminnastaan erillisen toimintakertomuksen.

Vuonna 2022 päättyi valtakunnallinen Freshhabit -hanke, jonka kohdealueina on erilaisia NATURA 2000 -verkostoon kuuluvia vesistöjä. Puruvesi oli yksi hankkeen kahdeksasta kohdealueesta. Kiteen kaupunki oli osarahoittajana hankkeessa ja ympäristöpäällikkö toimi ohjausryhmän jäsenenä. Freshhabit -hanketta johti Metsähallitus ja Etelä-Savon Ely-keskus vastasi Puruveden osalta hankkeen vetämisestä. Hankkeen painopiste Puruvedellä oli konkreettisissa vesienhoitotoissa valuma-alueella viidellä eri kohdealueella. Kiteellä kunnostuskohteina olivat Myllypuro, Lessinpuro, Ristilahti ja Kuolemanlamminjoki.

Vuonna 2022 valmistui teknisen keskuksen hallinnoimat Kiteenjärven luontoselvitykset, joissa tutkittiin Kiteenjärven korento- ja näkinruoholajien elinvoimaisuutta. Tekninen keskus jatkoi myös haitallisten vieraslajien poistoa kaupungin omistamilta maa-alueilta.

Vuoden aikana päättyi kaksi pilaantuneita maita koskevaa hanketta; Meijerinrannan lautatarhan kunnostus sekä Villalan vanhan kaatopaikan selvitystyö.

1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen on kaupungin toimintaa vahvasti ohjaava periaate. Kiteen kaupunginhallitus on hyväksynyt 30.11.2022 henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 2022–2025. Sivistyslautakunta on hyväksynyt esi- ja perusopetuksen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman 7.12.2016 § 80. Toiminnassa ei ole tunnistettu ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä.

Korruption ja lahjonnan torjumiseksi on annettu ohjeistukset hankinnoista. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Toiminnassa ei ole tunnistettu korruption tai lahjontaan liittyviä riskejä.

1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Venäjän hyökkäyssodan kaikkia taloudellisia seurauksia on edelleen vaikea arvioida. Suomen Pankin joulukuun 2022 ennusteessa oletetaan, että sähkön ja raakaöljyn hinnat alkavat vähitellen laskea vuonna 2023, mutta energiakriisi voi myös syventyä nykyisestä. Energian saata- vuusongelmien paheneminen Euroopan laajuisesti voisi heikentää kysyntää Suomen vientimarkkinoilla ja siten hidastaa viennin kasvua.

Koronapandemiakaan ei ole vielä maailmanlaajuisesti ohi. Vaikka pandemian aikana syntyneet globaalit tarjontahäiriöt alkoivat jo korjaantua alkuvuoden 2022 aikana, tautitapausten määrä mm. Kiinassa on lähtenyt nopeasti kasvamaan. Jos tautitilanne karkaa hallinnasta, siitä voi seurata tuotannon ja tavaraliikenteen pullonkauloja.

Vuoden 2023 alussa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirrettiin hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle. Kuntien tulot sekä menot lähes puolittuivat uudistuksen seurauksena. Kuntahallintoon luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeensä entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden yhteenlaskettu palveluntarve on laskeva koko 2010-luvun jatkuneen syntyvyyden alenemisen vuoksi. Kehitysarviossa palvelutarpeen laskua on totuttuun tapaan hieman pehmenetty, sillä varhaiskasvatuksen osallistumisaste on ollut viime vuosina kasvussa. Julkisen talouden niukat resurssit kuitenkin haastavat kuntia pohtimaan myös alueellisia ratkaisuja. Kaikkien palveluiden ei tarvitse olla oman kunnan alueella, mutta niiden tulee olla laadukkaita ja saavutettavissa.

Vuonna 2023 hallituskausi päättyy ja monet hallituksen määräaikaisten toimet lakkaavat. Kuntataloudesta poistuu esimerkiksi covid-19-avustuksia ja opetuksen laatu- ja tasa-arvohankkeita. Kuntahallinnon kulutusmenojen hinta jatkaa kuitenkin kasvuaan. Kulutuksen hintaan vaikuttaa etenkin kunta-alan palkankorotukset, jotka on sidottu vähintään yleiseen linjaan

vuosille 2023 ja 2024. Lisäksi kunta-alan palkkoja nostaa viisivuotinen palkkaohjelma vuosille 2023–2027, jolla palkat nousevat yhteensä noin 5,1 prosenttia. Palkka-ratkaisuilla on suuri merkitys kuntahallinnon kustannuskehitykselle, sillä henkilöstökulut muodostavat jatkossakin sen suurimman kuluerän.

Vuoden 2023 talousarviovalmistelu tehtiin hyvin poikkeuksellisessa tilanteessa johtuen huomattavasta toimintaympäristön epävarmuudesta ja ennustamattomuudesta, joihin vaikuttivat mm. sote-uudistuksen toteutuminen, Venäjän hyökkäyssodan jatkuminen, voimakas inflaatio ja korkotason nousu sekä kohonneet energiakustannukset.

Kiteen kaupungin talousarvio vuodelle 2023 on 2,6 milj. euroa ylijäämäinen. Taloussuunnitelmavuodet 2024–2025 arvioidaan olevan alijäämäisiä. Kaupungin taseen 31.12.2022 mukainen ylijäämä on 27,6 milj. euroa. Kuntien vuoden 2023 lopulliset valtionosuudet määräytyvät vuoden 2022 tilinpäätösten valmistuttua. Valtionosuudet oikaistaan takautuvasti vuosina 2024 ja 2025.

Syntyvyyden pienemisen vuoksi kouluverkkotarkastelu on ajankohtainen.

Kiteen kaupunki näyttäisi suoriutuvan omista palvelutehtävistään normaalisti tulevina vuosina, mikäli työpaikkakehitys saadaan kohenemaan. Toki se edellyttää myös talouden hyvää, pitkäjänteistä hoitamista niin kaupungin omassa toiminnassa kuin yhteistoiminnassa.

1.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kiteen kaupungin tärkein tavoite on turvata nykyiset työpaikat ja mahdollisuuksien mukaan saada uusia, erityisesti tuotannollisia työpaikkoja. Tässä tavoitteessa onnistuminen tai epäonnistuminen vaikuttaa kaikkeen kaupungin toimintaan: verotulojen kehittymiseen, väestön ikärakenteeseen ja väestön määrään, kuntapalvelujen ja yksityisten palvelujen kysynnän rakenteeseen ja määrään, tilojen kysyntään sekä kolmannen sektorin toimintaan.

Väestön ja etenkin työikäisen väestön väheneminen vaikuttaa merkittävästi kaupungin verotulojen kehittymiseen.

Pienenevät ikäluokat, väestön vanheneminen ja näistä seikoista johtuva palvelurakenteen muutos on välttämätöntä. Kitee on merkittävän muutoksen edessä seuraavan kymmenvuoden aikana. Muutokset tulee sopeuttaa oikea-aikaisesti, jotta kaupunki menestyy.

Henkilöstön ikärakenne, ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus ja heikentyneet työterveys- huollon palvelut asettavat työnantajalle haasteita henkilökunnan työkyvyn ylläpitämisessä, sekä kokemustiedon siirtämisessä seuraajille. Nykyinen työelämä vaatii työntekijöiltä monenlaisia taitoja ja kykyä selviytyä työssä nopeasti muuttuvissa tilanteissa. Työnohjauksen tarve on selkeästi kasvanut vuoden 2022 aikana.

Vuonna 2022 kaupungin vakinaisen henkilöstön keski-ikä nousi vuodesta 2021. Naisten keski-ikä nousi vuodella ja oli 52 vuotta. Miesten keski-ikä vastaavasti nousi kahdella vuodella ja oli 49 vuotta. Henkilöstön keski-ikä pitää sisällään vuoden 2022 aikana palveluksessa olleen henkilöstön. Koko henkilöstön keski-ikä vastaavasti laski yhdellä vuodella ja oli kertomusvuoden lopussa 45 vuotta.

Valtakunnallisesti vakinaisen kunnallisen henkilöstön keski-ikä vuonna 2021 oli 47,6 vuotta.

Määräaikaisen henkilöstön keski-ikä vuonna 2021 oli 38,9 vuotta. Vuoden 2022 valtakunnallisia lukuja ei ole vielä saatavilla. Työurien pidentymisellä ja vuoden 2017 eläkeuudistuksella on myös vaikutusta henkilöstön keski-ikään.

Kiteen tilinpäätöksessä Siun sote -kuntayhtymän mahdollisiin palkkaharmonisoinnin kustannuksiin on varauduttu 1,7 milj. euron pakollisella varauksella. Palkkaharmonisoinnin neuvottelut ovat kesken ja lopputuloksella voi olla vaikutus tulevien vuosien kustannuksiin. Voimaanpanolain § 20 mukaan erikoissairaanhoidon lain 7 §:ssä mainittujen sairaanhoitopiirien kuntayhtymät sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetut erityishuoltopiirit siirretään varoineen ja velkoineen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023.

Lopullinen kunnilta hyvinvointialueille siirtyvä rahoitus varmistuu kesällä/syksyllä 2023, kun kuntien vuoden 2022 tilinpäätöksen ovat valmistuneet. Mahdollinen puuttuva rahoitus leikkaa kuntien valtionosuuksia vuodesta 2024 alkaen. Mikäli kunnille on maksettu siirtolaskelmien mukaan ”liikaa” valtionosuutta peritään se kunnilta takaisin vuosien 2024 ja 2025 aikana. Lisäksi tarkastus huomioidaan pysyvästi vuodesta 2024 eteenpäin. Näin ollen sote-uudistuksen vaikutukset tulevat näkymään kuntataloudessa täysimääräisesti vasta vuonna 2024. Uudistukseen liittyvä kuntatalouden rakenteen muutos ja väliaikaiset kuntataloutta vahvistavat vaikutukset uhkaavat peittää alleen kuntatalouden todellisen tilanteen.

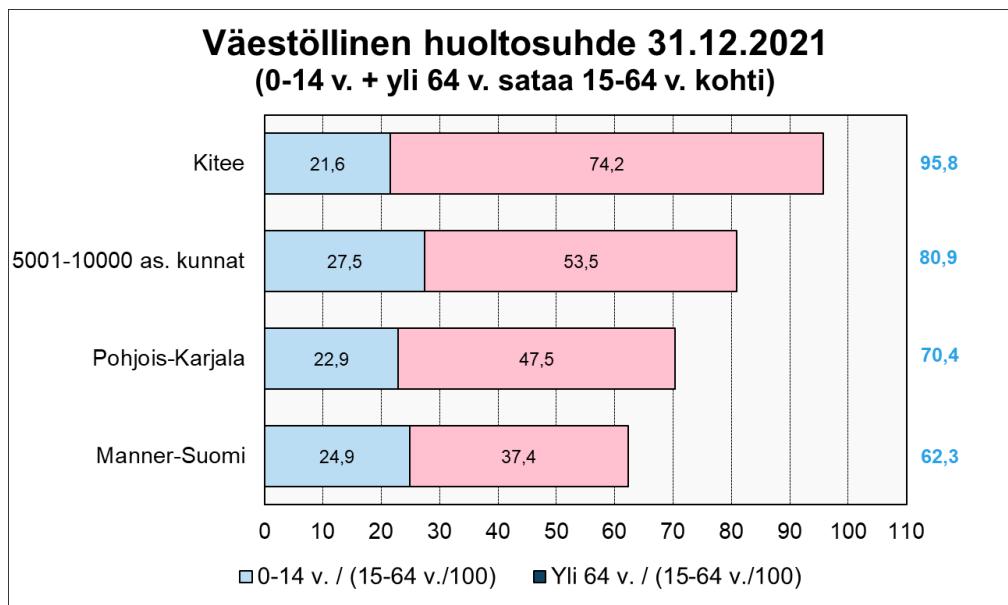
Kaupungin oma talous on kunnossa ja voimassa olevan kuntastrategian mukaisesti taloutta hoidetaan vastuullisesti koko valtuustokausi ja eteenpäinkin. Kaupungin omavaraisuusaste eli oman pääoman osuus taseen loppusummasta on 80,2 %. Tämä luku mittaa kaupungin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Tavoitetasona kuntataloudessa pidetään 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Kaupungin omien lainojen korkoriski pienenee lainamäärän pienentyessä. Korkojen nousu kuitenkin kasvattaa korkoriskiä. Lainaa rahoituslaitoksilta on 2,5 miljoonaa euroa. Kun kaupunki ottaa uutta lainaa, on oleellista ottaa huomioon korkoriskin hajauttaminen. Uutta pitkäaikaista lainaa otetaan vuonna 2023 enintään 0,5 milj. euroa.

Kaupungin ja koko konsernin omistama kiinteistömassa on tarpeeseen nähden edelleen liian suuri. Siitä aiheutuu kaupungille ylimääräisiä käyttökustannuksia. Talouden tasapainottamisen yhteydessä päätettiin palvelutuotannossa tarvittavat tilat. Vuonna 2019 on laadittu tilaselvitys, jonka pohjalta tullaan päättämään, mitkä tilat säilytetään ja pidetään kunnossa. Lopuista luovutaan myynnin, purkamisen tai vuokraamisen kautta. Tyhjillään olevat, syystä tai toisesta käyttöön soveltumattomat rakennukset on kirjattu vuosittain kuluksi tuloslaskelmaan pois taseesta. Vuonna 2022 kaupungintalo on kirjattu kuluksi tuloslaskelmaan. Tavanomaisiin kiinteistöihin kohdistuviin riskeihin on varauduttu vakuutuksin.

Kaupunkikonserniin 100 % kuuluvien tytäryhtiöiden riskit, tehdyt toimenpiteet ja päätökset on kerrottu asiakirjan kohdissa 4.3. ja 4.5.

Väestöllinen huoltosuhde 31.12.2022

Lähde: Suomen Kuntaliitto, kuntien palvelutuotannon kustannuksia 2009–2021

Kiteen vuoden 2022 sosiaali- ja terveystoimen menot on laskettu:

Siun soten maksuosuus	44 347 680 €
Siun soten alijäämä	2 807 177 €
Siun soten palkkaharmonisaation vuosi 2022	789 098 €
Siun soten eläkevastuut	1 028 522 €
Yhteensä	48 972 477 €
Asukasluku	9 729
Sosiaali- ja terveystoimen nettokustannukset, €/as.	5 034

2 Selonteko Kiteen kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kaupungin toiminnan ohjauksessa noudatetaan voimassa olevaa hallintosääntöä ja kuntalakea sekä erityislainsäädäntöä ja kunnan omia ohjeita. Kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lisäksi kaikki ne kaupungin toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä, ja jotka toimivat kunnan viranomaisina vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta.

Kiteen kaupunginhallitus hyväksyi 19.12.2011 § 317 sisäisen valvonnan ohjeen. Kiteen kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 10.8.2020 § 213. Uusimmat hankintalain muutokset astuivat voimaan 1.1.2017. Kiteen kaupunki valmisteli hankintalakiin (1397/2016) perustuvan hankintaohjeen ja se, hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 21.9.2020 § 266.

Toimialajohtajat antoivat pyydetty selonteot kaupunginjohtajalle toimialansa vuoden 2022 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan keskeisistä tehdyistä havainnoista ja toimenpiteistä. Toimialat ovat noudattaneet sisäisessä valvonnassa kaupungin sisäisen valvonnan ohjetta.

Riskien kartoitusta on tehty eri osa-alueilla. Teknisellä toimialalla otettiin käyttöön palvelutuotannon riskiarviointimalli syksyllä 2020. Riskiarvioinnissa tuolloin havaitut tulos-aluekohdaiset riskit on pääosin saatu käsiteltyä. Riskiarviointimallin käyttöä jatketaan ja sitä kehitetään edelleen strategisten tavoitteiden ja palvelutuotannon tarpeiden mukaisesti. Palvelutuotannon riskiarviointi päivitetään vuoden 2023 aikana. Sivistyskeskuksessa toimintaa, toiminnan laatua ja vaikuttavuutta seurataan pitkin vuotta. Tämä tapahtuu tulosalueittain mm. järjestämällä rehtorikokouksia ja työpaikkapalavereita, joissa toimintaa analysoidaan.

Perehdyttämiseen kiinnitettiin kasvavaa huomiota vuoden 2022 aikana. Hiljaisen tiedon ja osaamisen siirrosta on pyritty huolehtimaan pitkänlinjan asiantuntijoiden eläköityessä siten, että uusi työntekijä on yhtä aikaa eläköityvän työntekijän kanssa perehtymässä. Vanhojen ja uusien viranhaltijoiden työskennellessä rinnakkain tiedon ja osaamisen siirtyminen on tapahtunut luontevasti. Joidenkin rekrytointien osalta perehdytys on jäänyt vähäiseksi nopeiden henkilöstövaihdosten vuoksi.

Keskeisissä valvontatehtävissä työskentelevät viranhaltijat ovat kokeneet työkuormitusta. Työntekijöiden sijaisjärjestelyissä on joltain osin tunnistettu puutteita. Näiden riskien poistaminen vaatii sekä sisäisiä järjestelyjä ja toimenpiteitä, että kuntarajat ylittävää yhteistyötä.

Etäkokoukset ja henkilöstön etätyö lisäävät mahdollisia tietosuoja- ja tietoturvariskejä. Näiden riskien poistaminen edellyttää ensisijaisesti tietosuojaohjeen päivittämistä.

Suoritetuissa valvontatoimenpiteissä, joilla varmistetaan sisäisiä menettely- ja toimintatapoja sekä varmistetaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus, on korjattu vähäiset virheelliset menettelyt heti, kun niitä on havaittu.

Talouden toteutumisasiaportteja käytiin läpi johtoryhmässä, esimiesten ja yksiköiden palaverissa, henkilöstöinfoissa ja yhteistyötoimikunnan kokouksissa. Kaupunginhallitukselle ja lautakunnille on raportoitu kuukausittain, valtuustolle kolmannesvuosittain. Kirjanpito ja talouden seuranta on ollut ajan tasalla koko vuoden. Taloushallinnon prosesseja pyritään automatisoimaan.

Käytössä olevat esimiesten säännölliset aamukahvitilaisuudet ovat osoittautuneet onnistuneeksi tavaksi tiedottaa ajankohtaisista asioista esimiehille sekä kuulla ja tukea heitä tehtävässään. Koko henkilöstölle suunnatut henkilöstöinfot järjestettiin toukokuussa ja joulukuussa. Toimialoilla oli käytössä säännölliset palaverit. Eri työyksiköissä on pidetty kohdistettuja perehdytystilaisuuksia henkilöstölle. Henkilöstön uusi sisäinen tiedotus- ja uutiskanava Kinetti valmistui vuoden 2021 aikana. Tiedonkulussa on kuitenkin edelleen kehitettävää.

Vuoden 2022 joulukuussa käynnistettiin tiedonhallinnan kehittämisprojekti, joka jatkuu keväeseen 2023 saakka. Lopputulema on kaupungin tiedon- ja asiakirjahallinnon sovellettava malli. Sopimushallinnan ohjeistus, sopimusten kartoitus ja, sopimusten siirtäminen sähköiseen järjestelmään on edelleen valmisteluvaiheessa.

Irtaimen omaisuuden luettelointi (laiterekisterit) eivät kaikilta osin ole ajan tasalla. Irtaimen omaisuuden luettelointia ja valvontaan pyritään kehittämään.

Vuoden 2022 aikana Kiteellä laajalle levinnyt COVID-19-pandemia aiheutti suunnitellusta poikkeavaa toimintaa kaikissa sivistystoimen tulosyksiköissä. Sivistystoimi joutui arvioimaan pandemiaan liittyviä riskejä lähes päivittäin. Pandemia on vaatinut fyysisistä suojautumista, mutta myös henkilöstön jaksamiseen ja poissaoloihin liittyvät riskit ovat kasvaneet koko vuoden 2022.

Sivistystoimen henkilöstön sairauspoissaolojen määrä kasvoi vuonna 2022 huomattavasti verrattuna vuoteen 2021. Pandemia on näkynyt varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa kasvaneina tautitapauksina ja pidentyneinä sairauspoissaoloina vuonna 2022. Henkilöstön keskuudessa levinnyt Covid -19 pandemia aiheutti voimakkaan sijaistarpeen. COVID-19-pandemian aiheuttama komponenttipula on näkynyt myös tietoteknisten laitteiden toimitusten hitautena ja viivästymisenä edelleen vuonna 2022.

Valtuustoon nähden sitovista käyttötalousosan tulosalueista (15 kpl) talousarvion toimintakatteen ylitti kuusi tulosaluetta. Poikkeamat eivät kuitenkaan olleet prosentuaalisesti merkittäviä. Valtuustoon nähden sitovista tulosalueista talousarvion toimintakatteen alitti yhdeksän tulosaluetta.

Vuoden 2022 aikana tehtiin joitain talousarviomuutoksia johtuen Siun sote -kuntayhtymän alijäämän kattamiseen varautumisesta, Ukrainan sodan seurauksena johtuneista hinnankorotuksista sekä verotuloissa tapahtuneista muutoksista.

Kuukausittain on seurattu henkilöstön osalta henkilöstömääriä, sairauspoissaoloja sekä joustovapaiden käyttöä. Investointeihin ja käyttötalouden hankkeisiin on haettu ulkopuolista rahoitusta, mikäli saamisen edellytykset ovat täyttyneet.

Sisäisen valvonnan kehittäminen voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella

- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistä jatketaan päivittämällä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje.

3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma kuvaa tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyyttä tilikaudelle jaksotettujen menojen kattamiseen.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
Toimintatuotot	8 969	8 508
Valmistus omaan käyttöön	0	2
Toimintakulut	-82 395	-77 594
Toimintakate	-73 426	-69 083
Verotulot	34 224	33 547
Valtionosuudet	43 947	41 010
Rahoitustuotot ja -kulut	395	251
Korkotuotot	29	12
Muut rahoitustuotot	402	266
Korkokulut	-21	-25
Muut rahoituskulut	-15	-2
Vuosikate	5 140	5 725
Poistot ja arvonalentumiset	-3 350	-2 912
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	1 790	2 813
Tilinpäätössiirrot	28	28
Tilikauden ylijäämä	1 819	2 842
Toimintatuotot/kulut %	10,9	11,0
Vuosikate/Poistot %	153	197
Vuosikate, euroa/asukas	528	580
Asukasmäärä	9 729	9 876

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Tunnusluku osoittaa paljonko toiminnan kuluista saadaan katettua palvelutuotannon myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla.

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 * Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin.

Vuosikate euroa/asukas

Asukasmääränä käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

3.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 140	5 725
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	76	-435
Toiminnan rahavirta	5 215	5 291
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 910	-2 150
Rahoitusosuudet investointimenoihin	418	30
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	12	56
Investointien rahavirta	-2 480	-2 064
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 736	3 226
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0	-11
Antolainasaamisten vähennys	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-881	-931
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0
Oman pääoman muutokset	-915	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	3 150	883
Rahoituksen rahavirta	1 355	-58
Rahavarojen muutos	4 090	3 168
Rahavarat 31.12.	16 350	12 260
Rahavarat 1.1.	12 260	9 092
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	15 930	22 663
Investointien tulorahoitus, %	206,3	270,0
Laskennallinen lainanhoitokate	15,6	12,9
Kassan riittävyys, pv	69	55
Asukasmäärä	9 729	9 876

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta

Tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosentiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan rahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraanpääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} * \text{rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksuihin sisältyvät toimintakulut, korkokulut, muut rahoituskulut, investointimenot, antolainojen lisäys, pitkäaikaisten lainojen vähennys.

3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2022 1 000 €	2021 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	49 661	50 529
Aineettomat hyödykkeet	2	16
Aineettomat oikeudet	0	13
Muut pitkävaikutteiset menot	2	3
Aineelliset hyödykkeet	43 302	44 211
Aineelliset hyödykkeet	43 302	44 211
Maa- ja vesialueet	6 973	6 878
Rakennukset	25 595	27 832
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 597	8 108
Koneet ja kalusto	393	354
Muut aineelliset hyödykkeet	15	6
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 730	1 034
Sijoitukset	6 357	6 301
Osakkeet ja osuudet	5 732	5 676
Muut lainasaamiset	108	108
Muut saamiset	517	517
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	128	118
Lahjoitusrahastojen varat	128	118
VAIHTUVAT VASTAAVAT	18 286	14 152
Saamiset	1 936	1 892
Pitkäaikaiset saamiset	412	413
Lainasaamiset	10	15
Muut saamiset	402	398
Lyhytaikaiset saamiset	1 524	1 479
Myyntisaamiset	921	809
Lainasaamiset	146	441
Muut saamiset	183	210
Siirtosaamiset	274	415
Rahat ja pankkisaamiset	16 350	12 260
VASTAAVAA YHTEENSÄ	68 076	64 799

VASTATTAVAA	2022 1 000 €	2021 1 000 €
OMA PÄÄOMA	54 428	52 609
Peruspääoma	27 017	27 017
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	25 592	23 665
Tilikauden yli-/alijäämä	1 819	1 927
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	166	195
Poistoero	166	195
PAKOLLISET VARAUKSET	1 906	2 743
Muut pakolliset varaukset	1 906	2743
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	473	465
Lahjoitusrahastojen pääomat	12	2
Muut toimeksiantojen pääomat	461	463
VIERAS PÄÄOMA	11 102	8 787
Pitkäaikainen	2 438	3 304
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 599	2 480
Muut velat	838	823
Lyhytaikainen	8 664	5 483
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	881	881
Lyhytaikaiset ostovelat	1 620	1 715
Muut velat	268	290
Siirtovelat	5 895	2 598
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	68 076	64 799
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	80,2	81,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	12,7	10,6
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	27 411	26 591
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	2 817	2 591
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	2 480	3 361
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	255	340
Lainat ja vastuut 31.12., 1000 euroa	2 558	3 473
Lainat ja vastuut, €/asukas	263	352
Lainasaamiset, 1000 euroa	108	108
Asukasmäärä	9 729	9 876

TASEEN TUNNUSLUVUT**Omavaraisuusaste, %**

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat toimintatuotoista, verotuloista ja valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä).

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyt alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12.

= Vieraspääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat euroa/asukas

Lainakanta jaettuna asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

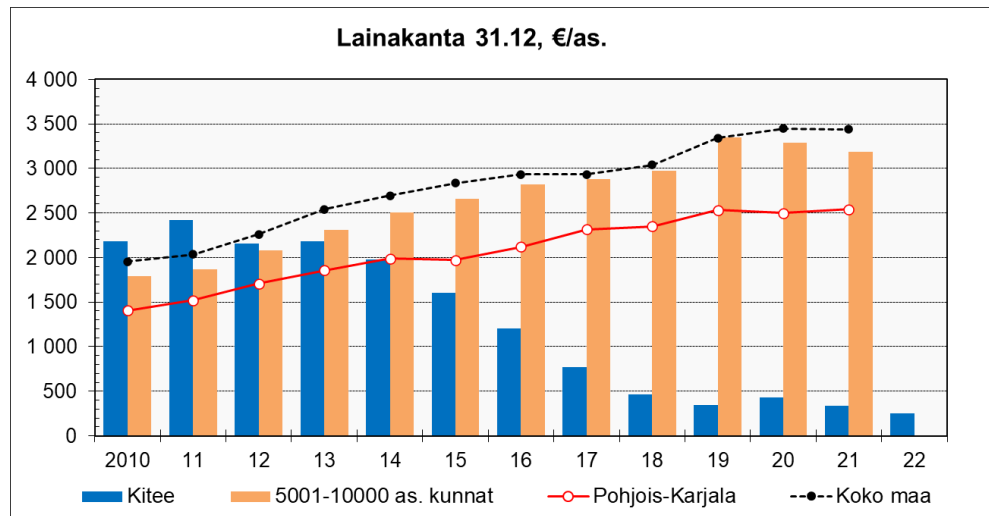
= lainat ja vuokravastuut 31.12. / asukasmäärä

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset.

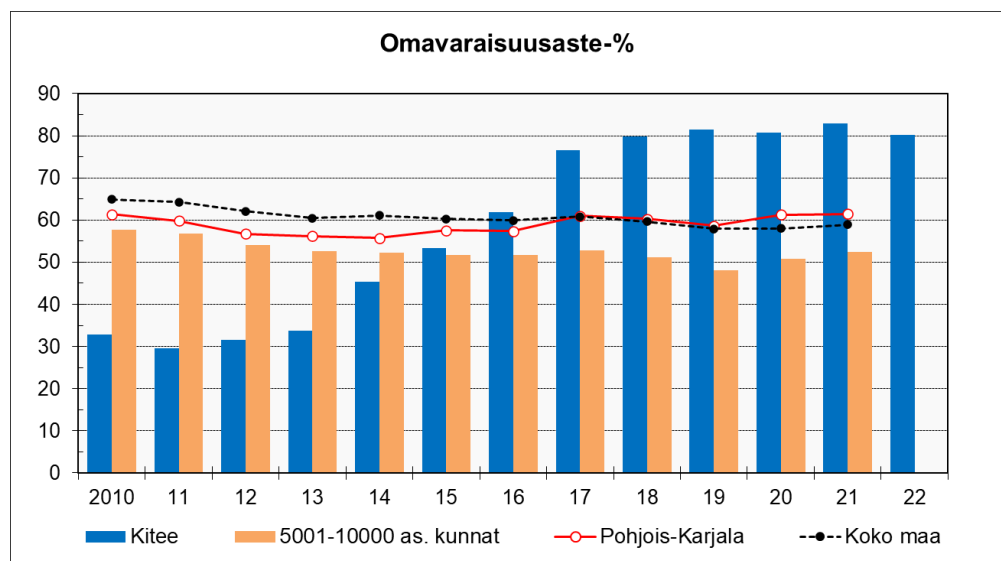

Kiteen lainamäärän kehitys vuosina 2010–2022, €/asukas

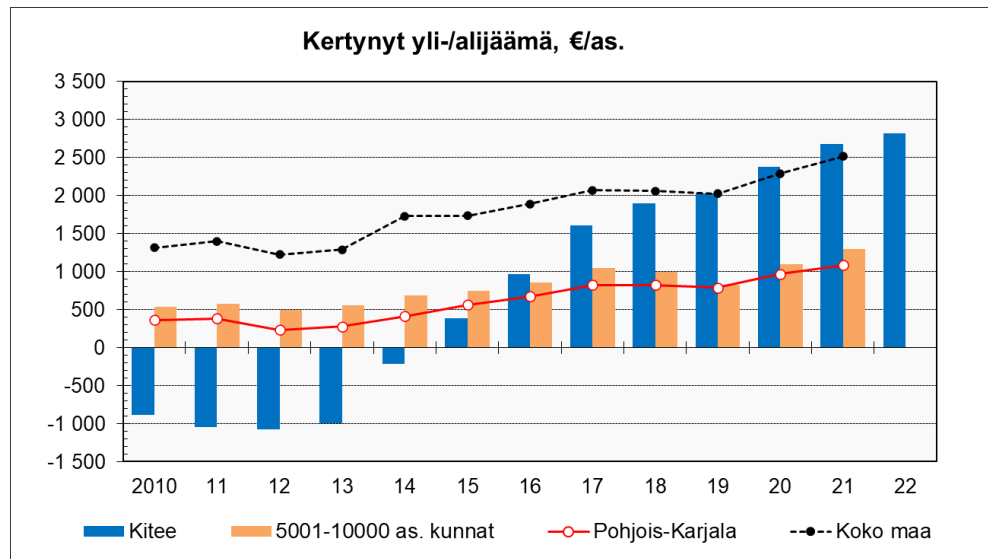

Lähde: Suomen Kuntaliitto, kuntien tunnuslukutiedosto ja vuosi 2022 Kiteen tilinpäätös

Kiteen omavaraisuusprosentin kehittyminen 2010–2022

Kiteen kertyneen yli- / alijäämän kehitys vuosina 2010 – 2022, €/asukas

Lähde: Suomen Kuntaliitto, kuntien tunnuslukutiedosto ja vuosi 2022 Kiteen tilinpäätös

3.4 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	8 969	Toimintakulut	82 395
		Valmistus omaan käyttöön	
Verotulot	34 224	Korkokulut	21
Valtionosuudet	43 947	Muut rahoituskulut	15
Korkotuotot	29	Satunnaiset kulut	
Muut rahoitustuotot	402	Tulorahoituksen korjauserät	
Satunnaiset tuotot		Pakollisten varausten muutos	
Tulorahoituksen korjauserät		-Pakollisten varausten lis.(+),väh.(-)	-78
-Pysyvien vastaavien		-Pysyvien vastaavien	
hyödykkeiden luovutusvoitot	-9	hyödykkeiden luovutustappiot	-7
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointeihin	418	Investointimenot	2 910
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	12		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset		Antolainasaamisten lisäykset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	881
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Oman pääoman lisäykset		Oman pääoman vähennykset	915
Kokonaistulot yhteensä	87 992	Kokonaismenot yhteensä	87 052
Kokonaistulot	87 992		
Kokonaismenot	87 052		
	940		
Rahavarojen muutos	4 090		
Muut maksuvalmiuden muutokset	3 150		
	940		

4 Kuntakonsernin toiminta ja talous

4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	2	
Muut yhtiöt	2	
Osakkuusyhteisöt	0	1
Kuntayhtymät	4	
Yhteensä	8	1

4.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kiteen kaupunginvaltuusto on 18.12.2017 § 84 hyväksynyt konserniohjeen, jossa määritellään Kiteen kaupungin sekä sen omistamien tytäryhteisöjen johtamisen, ohjauksen ja seurannan toimintaperiaatteet. Konserniin kuuluvat yhteisöt toimivat valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttajina ja noudattavat valtuuston ja hallituksen määrittelemää toimintalinjausta. Konserniohjeessa kaupunginvaltuusto päättää kaupunkikonsernin ohjauksen periaatteista.

Kiteen kaupungin konsernijohtoon vuonna 2022 kuuluivat kaupunginhallitus ja kaupunginjohdaja. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohdaja vastaavat Kitee-konsernin ohjauksesta ja valvonnan järjestämisestä.

4.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kiteen Kotitalot Oy:n asuntojen käyttöaste oli yli 90 % ja yksi talo purettiin vuoden 2022 aikana.

Kiinteistö Oy Kesälahden Vuokratalot on ollut taloudellisissa vaikeuksissa eikä ole pystynyt hoitamaan kaikkia velvoitteitaan, vaan on tarvinnut kaupungin tukea viime vuosina. Vuonna 2022 Kiinteistö Oy Kesälahden Vuokratalojen asuntojen käyttöaste vahvistui 66 %:iin. Käyttöasteen nousu selittyy sillä, että Kiteen kaupunki vuokrasi asuntoja niin sanotun kuntamallin avulla ukrainalaisille. Myytävän talon kauppa peruuntui ja yhtiö on päättänyt palauttaa kyseisen lainan poismaksuun varatun avustuksen 369 384 euroa.

Kiteen Lämpö Oy päätti rakentaa uuden lämpökeskuksen. Korvausinvestoinnin kustannusarvio on 9,19 milj. euroa.

4.4 Konserniyhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Kiteen Kotitalot Oy

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tunnusluku	Toteuma
Talouden tasapainossa pitäminen/tyhjien asuntojen määrän vähentäminen	Tyhjät asunnot (6 kk), kpl	30 kpl	38 kpl, ei sisällä purettua taloa
Yhden talon purkaminen	Asuntojen väheneminen kpl	10–20 kpl	19 kpl
Kiinteistökannan toimenpidesuunnitelman päivittäminen	Päivitetään syksyyn mennessä	Valmis marraskuussa 2022	yksi kohde päivitetty
Kohtuullinen vuokrataso	Vuokra pyritään pitämään vuoden 2022 tasolla kuitenkin huomioiden tulevat korjaukset	Vuoden 2021 keskineliövuokra 8,82 €/jm ² /kk	Keskineliövuokra 8,87 €/jm ² /kk 1.3.2022 alkaen
Asuntojen tehokas vuokraus koko asuntokannassa	Käyttöaste, %	90 %	91,42 %

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 25.6.2018 § 19 Kiteen Kotitalot Oy:n toiminnan ja talouden pitkän aikavälin suunnitelmat ja lähiajan tavoitteet. Tavoitteena on nostaa asuntojen käyttöastetta yli 90 %:iin sekä pitää säilytettävät asunnot hyvässä kunnossa ja pitää yhtiön talous vakaana.

Hakatie 4 DEF-talo oli purettu joulukuussa 2022. Piha-alueen siistiminen valmistuu keväällä 2023, jonka jälkeen ARAn purkuavustus voidaan hakea.

Tyhjinä 6 kk olleita asuntoja oli vuoden aikana 38 kpl, joista 31.8.2022 tilanteessa 20 kpl (ei sis. purkutaloa). Näistä yksiöitä oli 10,5 %, kaksioita 60,5 % ja isompia asuntoja 28,9 %. Tyhjänä oloon vaikuttivat mm. vesivahingot, asuntojen vaihtuvuus ja asuntojen kysyntä.

Kiinteistökannan toimenpidesuunnitelma päivitettiin yhden kohteen osalta.

Käyttöaste nousi koko vuoden osalta yli tavoitteen ollen 91,42 prosenttia. Vuokrien tarkistuksessa kolmessa kohteessa 1.3.2022 lukien (0,09–0,31 €/jm²/kk) huomioitiin suunnitellut korjaukset. Tarkistus nosti hiukan keskineliövuokraa (ei sisällä Rantapihaa).

Kiinteistö Oy Kesälahden Vuokratalot

Kiteen kaupungin 100 % omistama tytäryhtiö Kiinteistö Oy Kesälahden Vuokratalot on taloudellisissa vaikeuksissa eikä ole pystynyt hoitamaan kaikkia velvoitteitaan, vaan on tarvinnut kaupungin tukea.

Kiteen kaupunginvaltuusto päätti 24.6.2019 § 37, että Kiinteistö Oy Kesälahden vuokratalot säilytetään itsenäisenä yhtiönä ja sitä ei pureta. Kiinteistö Oy Kesälahden vuokratalojen tavoitteeksi asetettiin nostaa asuntojen käyttö aste yli 90 %:n ja talouden vakauttaminen vaiheittain vuoteen 2025 mennessä. Kaupunginvaltuusto edellytti päätöksessään, että Kiinteistö Oy Kesälahden vuokratalot alaskirjaa tarpeeseen nähden liian suuren rakennuskannan vuosina 2019–2025. Kaupunginvaltuusto sitoutui avustamaan yhtiötä tavoitteeseen pääsemiseksi.

Yhtiö on laatinut toimenpidesuunnitelman, ja sen avulla mm. ylikapasiteettia on purettu yhteensä neljä talokokonaisuutta. Purkamisiin on haettu ja saatu purkuavustukset.

Ukrainan pakolaistilanne on heijastunut Kesälahdelle ja pakolaisia on majoitettu vuokratalojen asuntoihin. Pyhäjärventie 14 talon myynnin valmistelu oli keväällä kauppakirjan luonnosteluvaiheessa, mutta Ukrainan tilanteen takia se siirtyi ja toteutuminen on epävarmaa. Yhtiö palauttaa Kiteen kaupungin myöntämän avustuksen, joka oli tarkoitettu myytävän talon lainojen poismaksamiseen. Ukrainan sodan aiheuttama asuntojen tarpeen nopeat muutokset aiheuttavat yhtiölle haastetta kapasiteetin pitkäjänteiseen kehittämiseen.

Yhtiön lainamäärä ja sen aiheuttama rasitus suhteessa käytössä oleviin asuntoihin on haastava. Yhtiö ei olisi selvinnyt lainanhoitokuluista ilman omistajalta saatuja avustuksia. Yhtiön korjausvelka kasvaa vuosittain. Hoitokate kehittyi positiivisesti aiemmin toteutetun kapasiteetin vähentämisen ja vuoden aikana vahvistuneen käyttöasteen ansiosta. Kuluja lisäsi pitkään tyhjänä olleiden asuntojen käyttöönotto sekä yleinen kustannusten nousu.

Käyttöaste on 1–12/2022 ollut n. 66 %. Joulukuun 2022 käyttöaste oli 79 %, lähinnä Ukrainan pakolaisten takia. Yhtiöllä on käytössä kuusi taloa, joissa on vuokrattavissa 93 asuntoa.

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tunnusluku	Toteuma
Talouden tasapainottaminen käytössä olevin keinoin ja yhtiön purkamiseen valmistautuminen	Tarkka taloudenhoito ja aktiivinen talouden seuranta hallituksen kokouksissa sekä yhtiön purkamisen valmistelu	Aktiivinen seuranta ja purkamisen valmistelu yhdessä konsernijohdon kanssa	Pyhäjärventie 14 talon myynti siirtynyt Ukrainan tilanteen takia, eteneminen epävarmaa. Talous vahvistunut voimakkaasti Ukrainan tilanteen takia, Kiteen kaupungin vuokratessa asuntoja ns. kuntamallin kautta. Vertailukelpoinen hoitokate vuonna 2022 oli positiivinen yli 46 000 €, kun se vuonna 2021 olisi ollut alle 22 000 €.

Kohtuullinen vuokrataso	Keskineliövuokra €/jm ² /kk	keskineliövuokra 9,72€/jm ² /kk	Neliövuokra 9,72 €/jm ² /kk
Asuntojen tehokas vuokraus käytössä olevassa asuntokannassa	Käyttöaste, %	Vähintään 55 %	Käyttöaste 66 %

Kiteen Lämpö Oy

Kiteen Lämpö Oy on Kiteen kaupunkikeskustan alueella lämpöenergiaa tuottava ja jakava osakeyhtiö. Yhtiön osakkeista omistaa Kiteen kaupunki 90 % ja Pohjois-Karjalan Sähkö Oy 10 %.

Kiteen Lämpö Oy on kaupungin strategista omistamista, jonka tehtävänä ei ole tuottaa ensisijaisesti voittoa omistajalleen, vaan tavoitteena on turvata energiahuollon toimintavarmuus, hinnan kilpailukyky sekä energiatoimialan paikallinen kehittäminen.

Kiteen kaupungin tärkeä kilpailutekijä on panostukset uusiutuvaan ja päästöttömään energiaan.

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tunnusluku	Toteuma
Energiaa mahdollisimman edullisesti ja kilpailukykyisesti asiakkaille	€/MWh (Valtakunnallinen keskiarvo energia + tehomaksu 91,29 €/MWh sis. alv, 7/2022)	Kaukolämmön hinta, energia + tehomaksu 75,86 €/MWh sis. alv (valtak. keskiarvo 91,29 €/MWh sis. alv)	Kaukolämmön hinta energia + tehomaksu 75,86 €/MWh sis. alv
Kaukolämmön toimintavarmuus	Ennakoimattomat keskeytykset	Ennakoimattomia keskeytyksiä 0 kpl	Ennakoimattomia keskeytyksiä 0 kpl
Energiantuotannossa öljyn osuus mahdollisimman pieni	Osuus - %	Öljyn osuus alle 3 %	Öljyn osuus 1,83 %

Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy

Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy KETI on Keski-Karjalan kuntien omistama elinkeinoyhtiö, jonka tehtävänä on Keski-Karjalan elinkeinopolitiikan edistäminen, kehittäminen ja toteuttaminen sekä elinkeinoasioiden hoidon ja yhteistoiminnan järjestäminen ja organisoiminen.

KETIn toiminta painottuu erityisesti yritysneuvontaan, kehittämishankkeiden toteutukseen sekä seutumarkkinointiin. Perusneuvonta on yrityksille ilmaista. Kehittämishankkeet palvelevat oman toimialansa yrityksiä.

Keski-Karjalan kunnat rahoittavat kehitysyhtiön toimintaa. KETIn osakassopimuksen mukainen Kiteen mak-suosuus vuonna 2022 oli 375 165 euroa.

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Mittarin tunnusluku	Toteuma
Uusien yritysten määrä	Uudet perustetut yritykset Keski-Karjalassa kaupparekisterin mukaan	seurantatieto	52 kpl
	Uudet perustetut yritykset Kiteellä kaupparekisterin mukaan	seurantatieto	26 kpl
Teollisten työpaikkojen lisääminen /	Teollisten työpaikkojen määrän kasvu	30 kpl *)	Teollisten työpaikkojen määrä selvitetään kalenterivuositain 31.12. tilanteen mukaisesti. Business Joensuu Oy toteuttaa 2/2023.
Uudet työpaikat	Uudet työpaikat	60 kpl	10 kpl
Asiakasmäärä	KETIn toimenpiteisiin osallistuneiden yritysten ja henkilöiden määrä	700 asiakasta	524 yritysasiakasta 373 henkilöasiakasta
Asiakkaiden tyytyväisyys yhtiön toimintaan	Kokonaisarvosana asteikolla 1–5	9 *)	NPS 71 (vastaa tavoitelukua 9)
Talous	tilikauden tulos	positiivinen tai nolla	-6.506,98 e

*) Mittarien tunnusluvut on muutettu osavuosisiraportin pohjaan vastaamaan KETIn hallituksen 24.11.2021 käsittelemää vuoden 2022 toimintasuunnitelmaa.

Teollisten työpaikkojen määrän kasvu 40 kpl -> 30 kpl.

Asiakkaiden tyytyväisyyden kokonaisarvosanassa on siirrytty käyttämään NPS lukua 4 > 9.

4.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kiteen Kotitalot Oy:n pitkän aikavälin suunnitelmaa toteutetaan. Sen toteutuksen kustannukset kaupungille on otettu huomioon talousarviossa 2023 ja mahdolliset kustannukset tulevina vuosina otetaan huomioon. Tavoite on, että yhtiö toteuttaa toimenpiteet pääosin omin varoin ja kohtuullisella lainanotolla ja hakee kaikki valtion avustukset.

Kiinteistö Oy Kesälahden Vuokratalot Oy:n pitkän aikavälin suunnitelman toteuttamista jatketaan vuoden 2023 aikana ja taloutta tervehdytetään.

Kiteen Lämpö Oy:n lainakanta kasvaa lämpökeskuksen investoinnin myötä. Korvausinvestoinnin myötä turvataan energiahuollon toimintavarmuus.

Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy:n toiminta lakkaa 31.3.2023.

4.6 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kiteen kaupungin konserniohjeen mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Kaupunginhallituksen tehtävänä on muun muassa valvoa kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa, sekä antaa ohjeita kaupunkia edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisessa käsiteltäviin asioihin.

Kaupunginhallitus on ohjeistanut yhtiökokouksiin osallistuvia Kiteen kaupungin edustajiksi nimettyjä henkilöitä. Ohjeistus on ollut riittävää, koska päätökset ovat olleet kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisia vuonna 2022.

Tiedonkulku konserniyhteisöjen ja konsernijohton välillä on varmistettu esimerkiksi siten, että konserniyhteisöjen hallituksiin ja johtokuntiin on valittu kaupunginhallituksen jäseniä ja Ketä Oy:n hallituksen myös kaupunginjohtaja. Kiteen Kotitalot Oy ja Kiinteistö Oy Kesälahden Vuokratalot toimittaa hallituksen esityslistat etukäteen kaupunginhallituksen puheenjohtajalle ja kaupunginjohtajalle, ja he ovat osallistuneet kokouksiin tarvittaessa.

Kaupunginjohtaja on käynyt säännöllisesti keskustelua Ketä Oy:n, Kiteen Lämpö Oy:n, Kiteen Kotitalot Oy:n ja Kiinteistö Oy Kesälahden Vuokratalojen toimitusjohtajien kanssa yhtiöiden ajankohtaisista asioista ja taloudellisesta tilanteesta. Tytäryhtiöt toimittavat kolmannesvuosittain raportin kaupungille tavoitteiden toteutumisesta. Ne liitetään kaupungin osavuosi-katsaukseen.

4.7 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	71 531	68 103
Osuus osakkuusyht. voitto/tappio	-8	
Toimintakulut	-145 106	-136 394
Toimintakate	-73 583	-68 291
Verotulot	34 183	33 445
Valtionosuudet	46 856	43 779
Rahoitustuotot ja -kulut	135	230
Korkotuotot	105	92
Muut rahoitustuotot	441	336
Korkokulut	-173	-174
Muut rahoituskulut	-239	-23
Vuosikate	7 591	9 163
Poistot ja arvonalentumiset	-5 352	-4 915
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 349	-4 665
Arvonalentumiset	-3	250
Satunnaiset erät	13	0
Tilikauden tulos	2 252	4 248
Tilinpäätössiirrot	16	6
Tilikauden verot	-43	-105
Laskennalliset verot	-48	-83
Vähemmistöosuudet	-2	-48
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 175	4 018
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	49,3	49,9
Vuosikate/Poistot, %	141,8	186,4
Vuosikate euroa/asukas	780	928
Asukasmäärä	9 729	9 876

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut}$

Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja.

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / (\text{Suunnitelman mukaiset poistot} + \text{Arvonalentumiset})$

Kun tunnusluvun arvo on 100%, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä.

Vuosikate euroa/asukas

Asukasmääränä käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 591	9 163
Satunnaiset erät	13	0
Tilikauden verot	-43	-105
Tulorahoituksen korjauserät	1 126	-1 081
Toiminnan rahavirta yhteensä	8 688	7 978
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 205	-3 958
Rahoitusosuudet investointimenoihin	475	60
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	141	82
Investointien rahavirta yhteensä	-5 589	-3 816
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 099	4 162
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		5
Antolainasaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 396	2 752
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 254	-2 434
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-631	-722
Lainakannan muutokset yhteensä	1 510	-404
Oman pääoman muutokset	-956	1
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	2 901	-898
Rahoituksen rahavirta	3 454	501
Rahavarojen muutos	6 553	4 663
Rahavarat 31. 12.	28 424	21 871
Rahavarat 1.1.	21 871	17 208
Rahavarojen muutos	6 553	4 663
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	16 213	22 900
Investointien tulorahoitus, %	132,5	235,1
Laskennallinen lainanhoitokate	2,6	3,4
Kassan riittävyys	67	56

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä 5 vuodelta

Tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} * \text{rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyyspäivinä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksuihin sisältyvät toimintakulut, korkokulut, muut rahoituskulut, tilikauden verot, investointimenot, antolainojen lisäys ja pitkäaikaisten lainojen vähennys.

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	69 917	69 663
Aineettomat hyödykkeet	253	106
Aineettomat oikeudet	206	78
Muut pitkäaikaiset menot	47	28
Aineelliset hyödykkeet	67 854	67 922
Maa- ja vesialueet	8 286	8 191
Rakennukset	44 507	46 320
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 831	8 304
Koneet ja kalusto	3 004	2 918
Muut aineelliset hyödykkeet	19	12
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 208	2 177
Sijoitukset	1 809	1 635
Osakkeet ja osuudet	1 188	1 014
Muut lainasaamiset	62	62
Muut saamiset	559	559
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	333	309
VAIHTUVAT VASTAAVAT	38 432	30 804
Vaihto-omaisuus	629	826
Saamiset	9 379	8 107
Pitkäaikaiset saamiset	416	419
Lyhytaikaiset saamiset	8 963	7 688
Rahoitusarvopaperit	1 454	1 388
Rahat ja pankkisaamiset	26 970	20 483
VASTAAVAA YHTEENSÄ	108 683	100 777

VASTATTAVAA	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA	60 960	59 757
Peruspääoma	27 017	27 017
Säätiöiden ja yhd. peruspääoma	4	4
Arvonkorotusrahasto	199	199
Muut omat rahastot	579	581
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	30 986	27 939
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 175	4 018
VÄHEMMISTÖOSUUDET	472	470
PAKOLLISET VARAUKSET	2 094	952
Eläkevastuuvaraus	7	8
Muut pakolliset varaukset	2 087	943
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	698	698
VIERAS PÄÄOMA	44 458	38 900
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	19 577	17 547
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	2 415	2 384
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	2 487	3 005
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	19 980	15 963
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	108 683	100 777
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	56,6	60,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	29,0	26,3
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 euroa	33 161	31 957
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa/asukas	3 408	3 236
Konsernin lainat, euroa/asukas	2 268	2 081
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 euroa	22 063	20 552
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 euroa	25 905	23 559
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	2 663	2 385
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 euroa	62	62
Konsernin henkilöstömäärä	387	387
Kunnan asukasmäärä	9 729	9 876
TASEEN TUNNUSLUVUT		

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernin merkittävää velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä).

Luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyt alijäämää.

Konsernin lainakanta 31.12.

= Vieraspääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat euroa/asukas

Lainakanta jaettuna kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

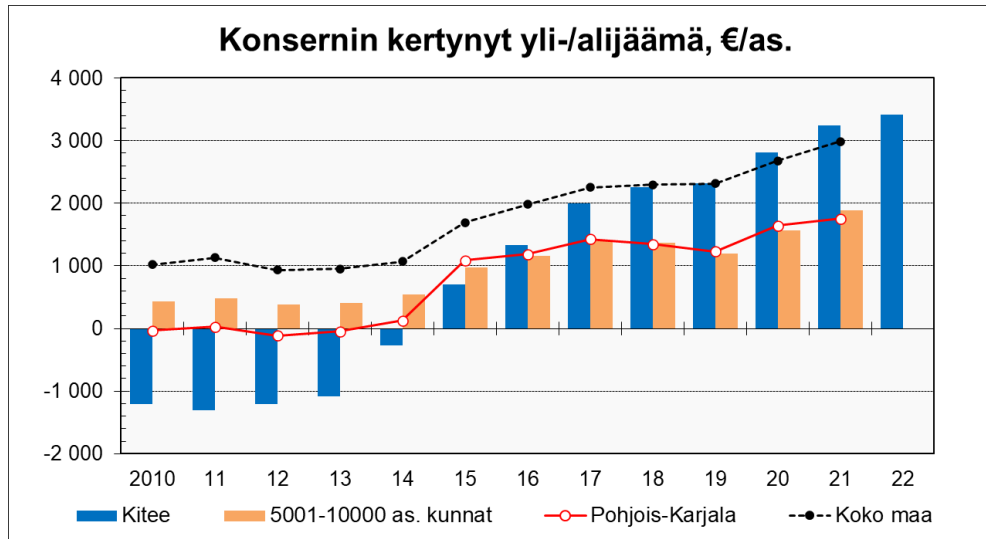
Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset.

Konsernin henkilöstömäärä

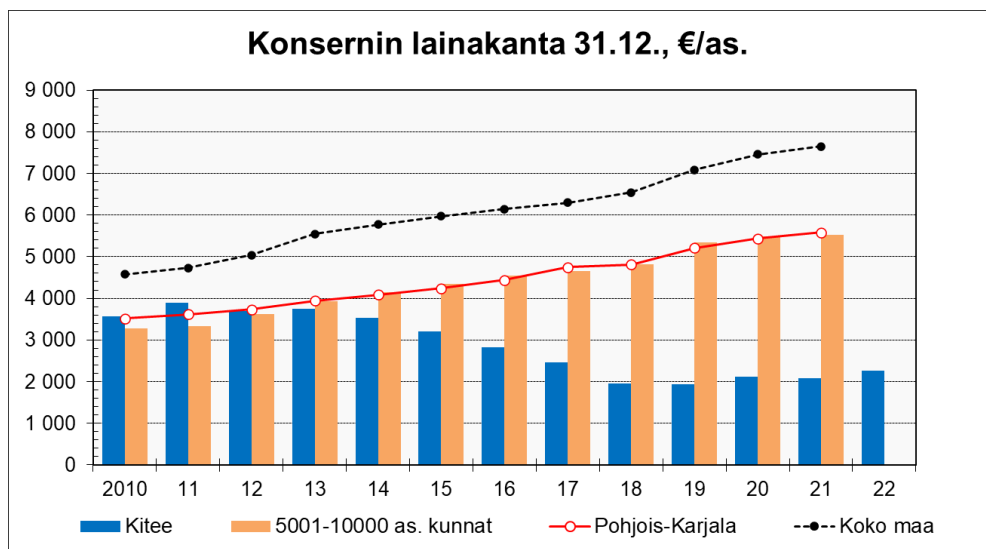
Toimintakertomuksessa on suositeltavaa esittää kunnan ja sen tytäryhteisöiden palveluksessa olevien henkilöiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana.

Kiteen konsernin kertyneen yli-/alijäämän kehitys vuosina 2010 – 2022, €/asukas

Lähde: Suomen Kuntaliitto, kuntien tunnuslukutiedosto ja vuosi 2022 Kiteen tilinpäätös

Kiteen konsernin lainamäärän kehitys, €/as. vuosina 2010 – 2022, €/asukas

Lähde: Suomen Kuntaliitto, kuntien tunnuslukutiedosto ja vuosi 2022 Kiteen tilinpäätös

5 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

5.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallitus esittää tilikauden 1 790 132,00 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Tuloutetaan tehtyä poistoeroa suunnitelman mukaan 28 410,31 euroa.
- Siirretään tilikauden ylijäämä 1 818 542,31 euroa taseen yli-/alijäämätilille.

5.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (toimenpideohjelma), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (alijäämän kattamisvelvollisuus).

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, on toimintakertomuksessa tehtävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kiteen kaupungilla ei ole taseessa kattamatonta alijäämää. Taseessa on 31.12.2022 tilanteessa kertynyttä ylijäämää tilikaudelta ja edellisiltä tilikausilta yhteensä 27,4 milj. euroa. Poistoeron 0,2 milj. euron huomioinnin jälkeen kertynyttä ylijäämää 31.12.2022 on 27,6 milj. euroa.

6 Talousarvion toteutuminen

6.1 Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

6.1.1 Käyttötalouden toteutuminen

Tarkastuslautakunta

Tarkastustoimi

Tilivelvolliset: Tarkastuslautakunnan jäsenet

Tulosityksiköt

Tarkastustoimi

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

TALO USSUUNNITELMA 2022 – 2025

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Tarkastuslautakunnan toiminta jatkui saman sisältöisenä kuin edellisenäkin vuonna.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 2022

Toiminta jatkui samanlaisena kuin edellisenä vuonna.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri/mittari	Tavoitetaso	Toteuma
Arviointikertomuksen kehittäminen	Itsearviointi	-	Toteutunut
Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan arviointi	Asian käsittelymäärä	3 kokouksessa	Toteutunut
Kirjallisten selvitysten pitäminen korkealla tasolla viranhaltijoiden kuulemisissa	Kirjallisten kuulemisten osuus kuulemisissa	Vähintään puolet kuulemisista myös kirjallisenä	Toteutunut
Kaupungin investointien suunnittelun ja toteutuksen seuranta	Talousarvion noudattaminen	1 kokouksessa	Toteutunut
Tutustumiskäyntien määrä	kappalemäärä/vuosi	3	Toteutunut. Toteuma 9.
Kutsutaan kaupunginvaltuuston, -hallituksen sekä valtuustoryhmien puheenjohtajisto kokoukseen	kappalemäärä/vuosi	1	Toteutunut. 5.10.2022 kokouksessa.

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Lautakunnan kokousten määrä	8	9	9	10

Talous

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Tuotot	0	0	0	0	0	0,0
Kulut	-27 409	-30 000	-3 000	-33 000	-33 856	102,6
Toimintakate	-27 409	-30 000	-3 000	-33 000	-33 856	102,6

Kaupunginhallitus

Yleishallinto (tulosalue)

Tilivelvolliset: kaupunginhallituksen jäsenet, kaupunginjohtaja, talousjohtaja ja hallintopäällikkö

Tulosityksiköt

Vaalit

Luottamushenkilöhallinto

Hallintopalvelut

Henkilöstöpalvelut

Työllisyyden hoito

Rahoituserät

Toiminta-ajatus

Kaupunkikonsernin johtaminen kaupungin vision ja strategisten tavoitteiden mukaisesti.

TALO USSUUNNITELMA 2022 - 2025

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Vuonna 2022 järjestettiin hyvinvointialueen aluevaalit, joissa valittiin hyvinvointialueiden valtuustoihin valtuutetut ja varavaltuutetut.

Sähköisten toimintatapojen käyttöönottoa jatkettiin vuoden 2022 aikana. Kiteen kaupungin Ceepos-verkko-kauppa lanseerattiin, ja kaupungin tiedonhallintamallin rakentamistyötä jatkettiin. Tiedonhallinta-mallin rakentamistyön tueksi hankittiin ulkopuolinen asiantuntija. Työryhmä, jossa on edustus kaikilta toimialoilta, aloitti asiantuntijan ohjaamana Kiteen tiedonhallintamallin kehittämistyön loppuvuodesta 2022. Työ jatkuu kesään 2023 saakka. Kirjaamokäytänteiden kehittämistä jatketaan pitkäjänteisesti koko taloussuunnitelma-kauden ajan.

Vs. talousjohtaja Juha Vuorelan viimeinen viranhoitopäivä oli 31.7.2022. Kaupunginhallitus valitsi 6.6.2022 talousjohtajan virkaan Kaisa Lappalaisen. Talousjohtajan virkavaali sai lainvoiman 1.7.2022.

Työllisyystilanteessa on vuoden 2022 aikana tapahtunut pieniä muutoksia. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on kuitenkin 2,9 % alempi kuin joulukuussa 2021. Avoimien työpaikkojen määrä on selvästi vähentynyt ja työttömien työnhakijoiden määrä on hieman laskenut. Pitkäaikaistyöttömien määrän kasvu näyttää edelleen hidastuneen.

TALOUSARVIO 2022

Kaupunginhallituksen alaisia vaikuttamistoimielimiä valtuustokaudella 2021–2025 ovat nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto, Keski-Karjalan kuntien yhteinen vammaisneuvosto, Keski-Karjalan seudullinen romani-asian yhteistyöryhmä sekä Veteraanityön perinnetoimikunta ja kumppanuuspöydät. Siun sote -neuvottelukunta lopetti toimintansa Hyvinvointialueiden aloittaessa 1.1.2023.

Avustuksiin oli varattu määrärahat veteraanikuntoutukseen yhteensä 6 000 euroa, kyläavustuksiin 27 000 euroa, sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan järjestöavustuksiin 12 000 euroa ja muihin avustuksiin 1 000 euroa. Avustusten määrärahavaraus oli yhteensä 46 000 euroa. Avustukset toteutuivat 87,5 %.

Talous- ja palkkapalvelut ostettiin vuonna 2022 Meidän IT ja talous Oy:ltä, jonka kustannukset olivat 314 337 euroa (302 905 euroa vuonna 2021). Tulosalueen talousarvioon sisältyi Siun Soten ympäristöterveydenhuollon maksuosuus 332 304 euroa, joka toteutui talousarvion mukaisesti.

Työterveyshuollon kustannuksiin tehtiin talousarviossa 2022 määrärahan vähennystä yhteensä 20 000 euroa, johtuen työterveyshuollon jatkuneesta henkilöstöpulasta ja palvelujen heikosta saatavuudesta. Painopistealueena työterveyshuollossa oli ennaltaehkäisevä toiminta, johon lisättiin määrärahaa 4 000 euroa. Talousarviovarausta lisättiin myös ei Kela korvattavien kustannusten osalta 3 000 euroa johtuen, työterveyshuollon kasvaneista erilaisista palvelumaksuista. Syksyllä 2022 osallistuttiin työterveyshuollon palveluiden osalta yhteiskilpailutukseen, mutta prosessi ei edennyt odotetun mukaisesti ja yhteiskilpailutus päättyi tuloksettomana.

Henkilöstön kehittämisen osalta koko organisaatiota koskeva asiakaspalvelukoulutus käynnistettiin 15.11.2021 ja oli avoinna henkilöstölle 31.5.2022 saakka. Osaamisen kehittämisestä henkilöstön riskien ja vaarojen arvioinnin sähköisen työkalun käyttöönotto ja määrärahavaraus 10 000 euroa siirrettiin vuodelle 2023 heikon työterveysyhteistyön vuoksi. Työterveyshuollon rooli työpaikkaselvityskäynnissä ja riskien sekä vaarojen arvioinnin osalta on erittäin merkittävä.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden määräraha vuonna 2022 oli 840 000 euroa (800 000 euroa v. 2021), toteuma 93,1 %. Työmarkkinatuen kuntaosuus oli vuonna 2022 yhteensä 782 000 euroa, kun se vuonna 2021 oli 861 909 euroa, laskua 58 000 euroa eli 6,72 %.

Tulosalueen toimintakateen toteuma oli -2 443 571 euroa ollen 85,3 % talousarviosta. Toimintatuotot alittivat talousarvion 113 484 eurolla ja olivat 94,7 % talousarviosta. Toimintakulut alittivat talousarvion -533 342 eurolla ollen 89,4 %. Työmarkkinatuen kuntaosuus, myönnettyjen avustusten määrä sekä työterveyspalvelut toteutuivat talousarviossa arvioitua pienempänä.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Strateginen tavoite: Vastuullinen taloudenhoito					
Elinvoima	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso 2022	Toteuma	
	Tuloveroprosentti ei ylitä maakunnan keskiarvoa	Tuloveroprosentti	Maakunnan keskiarvo 20,74 %.	20,75 %.	
	Kaupungin omavaraisuusaste on hyvällä tasolla	%	vähintään 70,0 %	Omavaraisuusaste 80,2 %	
	Konsernin lainakanta	e/asukas	enintään 2 500 e/asukas	2 268 e / asukas.	
	Konsernin kertynyt ylijäämä	e/asukas	vähintään 1 500 e/asukas	3 408 e/asukas.	
	Strateginen tavoite: Työpaikkojen määrän kasvattaminen				
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso 2022	Toteuma	
Työpaikkojen määrä	vuosittain kasvava	Työpaikkojen määrä enemmän 31.12.2022 kuin 31.12.2021	31.12.2022 avoimien työpaikkojen määrä 43. 31.12.2021 määrä oli 89.		

Yhdessä tekeminen	Strateginen tavoite: Asiantuntijuutta ja ammatillista osaamista omaava hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö vahvistaa yhdessä tekemisen kulttuuria ja tuottaa onnistumisia			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso 2022	Toteuma
	Hyvinvoiva henkilöstö.	Henkilöstön keskimääräinen sairauspoissaolojen määrä.	Enintään 13 kalenteripäivää/hlö/vuosi.	Toteutunut 14,4 kalenteripäivää/hlö. Tavoite ei toteutunut.
	Henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittäminen.	Henkilöstön koulutuspäivien määrä.	Vähintään 4 koulutuspäivää /hlö/vuosi.	Toteuma 2,6 koulutuspäivää/hlö koko henkilöstön keskiarvolla laskettuna. Tavoite ei toteutunut.
	Strateginen tavoite: Kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso 2022	Toteuma
	Kuntalaisten vuorovaikutusmahdollisuuksien lisääminen	Kumppanuuspöytämallin jatkaminen	Järjestetään kumppanuuspöydät kolmella (3) alueella keväällä ja syksyllä 2022.	Kumppanuuspöydät järjestettiin (3) syksyllä 2022.

	Strateginen tavoite: Asiakas- ja asukaslähtöinen palvelu			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso 2022	Toteuma
	Sähköinen kokouskäytäntö	Sähköinen kokouskäytäntö kaikissa toimielimissä.	Kehitetään sähköisen kokouskäytännön osaamista vuoden 2022 aikana kaikissa toimielimissä	Toteutunut
	Kuntalaisten asiakaspalvelu-tyytyväisyyden selvittäminen	Asiakaspalvelutyytyväisyys kysely kuntalaisille	Asteikolla 1–5, tavoitetaso 4	Kyselyä ei ole tehty

Palvelujen tuottamistapa ja -kustannukset

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muu- tos 2022	TP 2022	Tot %
Henkilöstömenot, €	-1 660 762	-1 826 562	0	-1 826 562	-1 754 488	96,1
Ulkoa ostetut palvelut, €	-1 473 515	-1 722 527	0	-1 722 527	-1 485 494	86,2

Hallintopalveluiden projektit

Projektin nimi	Hallinnoija	Kesto	Tavoitteet
Tiedonhallintaprojekti	Kiteen kaupunki	2022	Tiedonhallintalain mukainen tiedonhallinnan yhdenmu- kaistaminen digitalisointu- vassa toimintaympäristössä niin, että tietojen saatavuus, löydettävyys ja hyödynnettä- vyys eri tarkoituksiin varmis- tetaan koko tiedon elinkaaren ajalta

Työllisyyden hoidon projektit

Projektin nimi	Hallinnoija	Rahoitusosuus	Saatu avustus	Kesto	Tavoitteet
ToKi-hanke	Kiteen kaupunki	42 257 (koko hankeaika)		1.9.2019 – 30.6.2023	Nuorten ja muiden hei- kossa työmarkkina-ase- massa olevien työllisty- misen edistäminen.
Topakka- hanke	Joensuun kaupunki	15 000 (koko hankeaika)		1.10.2019 – 31.12.2023	Mahdollistaa työky- kykoordinaattorin palve- lut ja selvittää työttö- mien työnhakijoiden toi- mintakykyä.
Yhteensä					

Talous

	TP 2021	TA 2021	TA-muutos 2022	Ta + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Tuotot	2 062 255	2 161 300	0	2 161 300	2 047 816	94,7
Kulut	-4 627 654	-5 524 728	500 000	-5 024 728	-4 491 386	89,4
Toimintakate	-2 565 399	-3 363 428	500 000	-2 863 428	-2 443 571	85,3

Elinvoima ja omistajaohjaus (tulosalue)

Tilivelvolliset: kaupunginhallituksen jäsenet, kaupunginjohtaja

Tulosityksiköt

Elinvoima ja omistajaohjaus
Asunto- ja isännöintipalvelut
Kaavoitus ja maankäyttö

Toiminta-ajatus

Kunnan tärkeimmät tehtävät ovat alueen elinvoiman ja hyvinvoinnin edistäminen. Elinvoiman edistämällä tarkoitetaan tässä yhteydessä elinkeinojen edistämistä ja kehittämistä. Elinvoiman parantamiseen tähtäävillä toimenpiteillä pyritään verotulopohjan kasvattamiseen, uusien työpaikkojen luomiseen ja olemassa olevien säilyttämiseen. Tavoitteena kaupungilla on, että Kiteellä on hyvä asua, elää, yrittää ja tehdä työtä.

Asunto- ja isännöintipalvelut tuottavat viihtyisiä ja turvallisia asumispalveluita kaupungin omissa asunnoissa sekä kaupungin omistamien vuokraloyhtiöiden kautta.

Kaupungin maankäytön suunnittelu ja toteuttaminen maapoliittisen ohjelman ja muiden linjausten mukaisesti.

Kiteen kaupunkistrategia 2021–2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.5.2022 ja sen asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi tehdään töitä.

TALOUSSUUNNITELMA 2022 - 2025

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Vuonna 2022 elinvoimatyötä tehtiin yhdessä Ketä Oy:n, paikallisten yrittäjäjärjestöjen, yritysten ja muiden tahojen kanssa.

Alkuvuoden 2022 aikana käynnistettiin keskustelut elinvoimatyön uudelleen organisoimiseksi. Valmistelun tuloksena Kiteen kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 1.7.2022 Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy:stä irtautumisesta. Kuten kaupunginhallituksen päätöksessä todettiin, yhtiön lakkauttamisella ja uusilla elinvoimatyön järjestelyillä kunnat haluavat hakea nykyistä laajempaa, ja monipuolisempaa osaamis pohjaa yritysten tukemiseksi.

Yritystoiminnan tukeminen mutkistuu ja uusien yritysten saaminen alueelle on vuosi vuodelta haastavampaa. Kovassa kilpailussa menestyminen vaatii nykyistä laajempaa asiantuntijuutta. Omistajakunnat ovat myös linjanneet, että alueen markkinointi on järkevää tehdä kuntavetoisesti. Kitee, Tohmajärvi ja Rääkkylä tunnetaan kaikkialla Suomessa ja kansainvälinen toimija löytää ne kartasta, mutta Keski-Karjalan alue on edelleen vaikeasti hahmotettavissa.

Syksyn 2022 aikana rakennettiin yhteistyön pääperiaatteita Business Joensuun johdon kanssa. Keskustelut johtivat liittymissopimuksen hyväksymiseen kaupunginhallituksessa 30.11.2022. Samalla hyväksyttiin toimintasuunnitelma vuodelle 2023.

Keski-Karjalan elinkeinostrategia on menettänyt merkitystään uusien järjestelyiden myötä. Elinvoimatyössä nojaututaan vahvasti Kiteen kaupunkistrategian elinvoimaa käsittelevien osioiden toteuttamiseen.

Talousarviossa oli varauduttu Hakatie 4 DEF-talon purkukustannuksiin 80 000 eurolla. Talo purettiin loppuvuonna 2022. Purkuavustusta ei kuitenkaan maksettu Kiteen Kotitalot Oy:lle, koska ARAn lopputilitystä ei ollut tehty vuoden 2022 puolella.

Kiinteistö Oy Kesälahden Vuokralojen suunnitteli Pyhäjärventie 14 kerrostalon myymistä ja myönsi yhtiölle avustuksen talon lainojen poismaksamiseksi. Kauppa peruuntui Ukrainan sodan alettua. Kiinteistö Oy Kesälahden Vuokralat tulee palauttamaan käyttämättä jääneen, ko. talon lainan poismaksuun varatun avustuksen 369 384,06 euroa. Yhtiön käyttöaste vahvistui Ukrainan sodan takia, Kiteen kaupungin vuokratessa asuntoja ns. kuntamallin avulla ukrainalaisille.

Kiteen kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 16.12.2019 § 58 maapoliittisen ohjelman ja maankäytön tavoitteet. Maapolitiikalla ohjataan maanhankintaa ja –luovutusta ja koko kunnan suunnitelmallista kehittämistä. Maapolitiikalla edistetään myös kunnan asunto-, elinkeino- ja ympäristöpolitiikan toteutumista. Tavoitteena oli, että maapoliittinen ohjelma ja maankäytön tavoitteet tulisi hyväksyä vuoden 2022 aikana, kun uusi strategia on laadittu.

TALOUSARVIO 2022

Elinvoima- ja omistajaohjaus -tulosalueeseen kuuluvat elinvoima- ja omistajaohjausjaosto, viestintä ja markkinointi sekä elinkeinojen kehittäminen.

Palveluista, tapahtumista ja muutoksista tiedotettiin aktiivisesti edelleen, ja mediassa tapahtuvaa Kitee-viestintää seurattiin. Yrityskontakteja ja kehittämisprojekteja hoidettiin loppuvuoden aikana aktiivisesti kaupunginjohtajan ja Ketin työntekijöiden toimesta. Kumppanuuspöydät järjestettiin koronarajoituksista johtuen syksyllä 2022 ja niissä oli osallistujia odotusten mukaisesti.

Talousarvioon on sisällytetty 615 000 euron suuruinen kehittämisraha, josta on kohdennettu 10 000 euroa viestintään, 50 000 euroa kaavoitukseen ja maankäyttöön. Kehittämisrahasta myönnetään yrityksille 500 euron suuruisia kehittämisrahoja yritysyritysoyöpelisääntöpakettin mukaisesti. Lisäksi kehittämisrahasta myönnetään 500 euron suuruista lapsirahaa. Johtuen korona-avustusten loppumisesta kustannuspaikan avustuksiin kohdennetusta määrärahasta, (206 000 euroa) oli vuoden loppuun mennessä käytetty 13,3 %.

Elinvoima- ja omistajaohjaus -tulosityksikölle kohdistuvat tyhjien kiinteistöjen käyttökulut olivat vuonna 2022 yhteensä 671 103 euroa (642 933 euroa vuonna 2021).

Markkinointiviestintäkumppanuuksien avustuspäätöksiä tehtiin vuonna 2022 yhteensä 29 kappaletta. Niiden yhteisarvo vuonna 2022 oli yhteensä 68 896 euroa.

Kiteen kaupunki edistää elintarvikkeiden ja luonnontuotteiden teollisen tuotannon kehittämistä osana Ketin hallinnoimaa ELOT hanketta. Yhtenä hankkeen keskeisistä tavoitteista saada Puhoksen alueelle teollisen tason pakastekuivauslaitos. Selvitystyö on tuottanut tulosta ja sen pohjalta perustettiin yritys-ryhmähanke PAKU, joka käynnistyi 15.11.2021. PAKU hankkeen tuloksena perustettiin syksyllä 2022 Nordic Freeze Dry Oy, joka rekisteröitiin Kiteelle ja, jonka toimipaikka sijaitsee osoitteessa Teollisuustie 17 Puhos, tuttavallisemmin Puhoshalli. Kyseinen yritys haki ja sai ensimmäisen investointitukensa yhteensä 2 milj. euron investointiin marraskuussa 2022. Yhteistyö tämän kokonaisuuden edistämiseksi jatkuu laajasti ja mukana on useita eri toimijoita.

Toisena isona uutisena Ketin Oy, Kiteen kaupunki ja Business Joensuun yritysneuvonta aloittivat neuvottelut Hiil Oy:n sijoittumisesta Puhoksen teollisuusalueelle. Kierrätyspuuta uudella innovatiivisella tavalla hyödyntävä Hiil Oy on rekisteröity 11.1.2023 ja teollisen mittakaavan tuotantolaitoksen suunnittelu Kiteen Puhokseen on käynnistynyt yhteistyössä kaupungin, Ketin Oy:n ja Business Joensuun kanssa.

Kiteen kaupungin ja Ketin yhteistyöhankkeessa selvitettiin vedyn tuotantomahdollisuuksia Puhoksen alueella. Hanke sai Pohjois-Karjalan maakuntaliitolta myönteisen rahoituspäätöksen 21.6.2021. Hankkeen virallinen nimi oli Vety-/metanolitalous – Ekosysteemimallinnus, case Puhos. Hankkeen kokonaiskustannusarvio oli 60 000 euroa ja päävastuullinen toteuttaja on Lappeenrannan teknillinen yliopisto. Hankkeessa mukana oli myös paikallisia yrityksiä. Hankkeen loppuraportti valmistui keväällä 2022 ja mahdollinen jatko riippuu Puolustus-voimien kannasta tuulivoimarakentamiseen.

Pajarinniemen matkailun edistämishanke sai myönteisen rahoituspäätöksen 13.12.2021, hankkeen tavoitteena oli konseptoida Pajarinniemen matkailukohde ja mahdollistaa alueen jatkokehittäminen. Hankkeen kokonaiskustannus oli 49 000 euroa ja hanke valmistui 31.10.2022 mennessä. Ukrainan sodan puhkeaminen vaikeutti merkittävästi hankkeen viimeistä osiota, jossa selvitettiin investorien halukkuutta osallistua alueen kehittämiseen. Muista matkailua edistävästä hankkeista kannattaa mainita uuden näyttelytilan suunnittelun käynnistyminen Kiteen keskustaan sekä teknisen keskuksen hallinnoima Aimo-alueen kehittämiskokonaisuus.

Kiteen kaupunki on aktiivisesti mukana Metsähallituksen vetämässä hankkeessa, jonka tavoitteena on saada Saimaalle Unescon maailmanperintökohdestatus. Tämä ylimaakunnallinen hanke on edennyt vuoden 2022 aikana ensimmäiseen arviointivaiheeseen ja lopullinen varmuus maailmanperintökohdestatuksen saamisesta saadaan vuonna 2025. Mahdollinen status nostaisi Puruveden merkittäväksi ja kansainvälisesti tunnetuksi luontomatkailukohteeksi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Kiinteistö Oy Kesälahden Vuokratalojen pitkän aikavälin suunnitelmat ja tukipaketin 24.6.2019 § 36. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan Kiinteistö Oy Kesälahden Vuokratalot säilytetään itsenäisenä yhtiönä, eikä sitä pureta.

Tolosenmäen osayleiskaava eteni vuonna 2022 kaavan selvitysten kilpailutukseen. Osa selvityksistä ehti käynnistyä vuoden 2022 puolella. Kiteen keskustan osayleiskaava sai lainvoiman ja kuulutettiin voimaan 1.8.2022, jolloin voitiin käynnistää Kiteen keskustan asemakaavan laadintatyön kilpailutusprosessi, joka ei kuitenkaan valmistunut vuonna 2022. Maapoliittinen ohjelma ei valmistunut päätöksentekoon vuonna 2022.

Elinvoima- ja omistajaohjaus -tulosalueen toimintakatteen toteuma oli -1 966 612 euroa eli 65,3 % talousarviosta. Toimintatuottojen toteuma 499 126 euroa eli 219,6 %. Toimintakulujen toteuma oli -2 465 738 euroa eli 76,1 %. Toimintatuottojen talousarviota parempaa toteumaa selittää vuokratulojen kasvu. Ostopalvelut toteutuivat talousarviota pienempänä. Lisäksi talousarviossa oli varauduttu viestintäpäällikön ja elinkeinopäällikön palkkoihin. Nämä selittävät toimintakulujen talousarviota pienemmän toteuman.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Elinvoima	Strateginen tavoite: Työpaikkojen määrän kasvattaminen			
	Tulosalueen tavoite:	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso 2022	Toteuma
	Työttömyysasteen pieneneminen	Työttömyysaste %	enintään 9 %	Työttömyysaste 14,8 %
Työpaikkojen määrän lisääminen	Työpaikkojen määrä	Työpaikkojen määrä 31.12.2022 on suurempi kuin 31.12.2021.	31.12.2022 avoimien työpaikkojen määrä 43. 31.12.2021 määrä oli 89.	

Elinvoima	Strateginen tavoite: Kitee on vetovoimainen ja vireä kaupunki			
	Tulosalueen tavoite:	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso 2022	Toteuma
	Kiteen kaupungin vetovoiman lisääminen.	Kaupunkimarkkinointi / maallemuutokampanjan toteuttaminen	Toteutettu suunnitelman mukaisesti.	Seutumarkkinointia on toteutettu Ketin kautta vuoden 2022 aikana.
	Kaupungin imagonhallinta sekä profiilin kirkastaminen ja tukeminen Kitee näkyy positiivisesti ja omaleimaisesti.	Järjestelmällinen myönteinen viestintä ja markkinointi.	Myönteisen uutisoinnin lisääminen edelliseen vuoteen verrattuna	Mediaseurannan mukaan uutisointi on muuttunut myönteiseen suuntaan. Määrissä on kehittämisen tarvetta.

Yhdessä tekeminen	Strateginen tavoite: Kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso 2022	Toteuma
	Markkinointiviestintä ja kumppanuussopimuksien määrän lisääminen kolmannen sektorin ja yritysten kanssa.	Kumppanuussopimuksien määrä euroina	Kumppanuussopimuksien määrä euroina vähintään edellisvuoden tasolla (määrärahavaraus 90 000 euroa).	Kumppanuuspäätöksiä tehty 29 kpl, maksettu 68 896 euroa. Ei ole täysin toteutunut.
	Kuntalaisten vaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien lisääminen.	Osallistujamäärä/ti-laisuus.	Parannus edelliseen vuoteen tai vähintään samassa kävijämäärässä pysyminen.	Koronarajoitusten päättymisen on hieman lisännyt osallistujien määrää, esim. kumppanuuspöytiin.
	Strateginen tavoite: Yhteistyö seutukunnan, maakuntien sekä kansallisten ja kansainvälisten yhteistyötahojen kanssa			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso 2022	Toteuma
	Yritysyhteistyön pelisääntöjen täytäntöönpano.	Myönnettyjen kehittämisrahojen määrä euroina.	Jatketaan kehittämisrahojen myöntämistä yritysyhteistyön pelisääntöjen mukaan.	Myönnetty 4 yritykselle, maksettu 2000 euroa.
	Kunnan yritysystävällisyyden kehittyminen, toteutetaan kysely	Kiteen kaupungin suositteluindeksin kasvaminen vuoden 2019 tasosta.	Ei ole toteutettu. Olemassa oleva resurssi on kohdennettu elinvoimatyön uudistamiseen.	

	Elinvoimaohjelman päivitys yhteistyössä kaupungin, yrittäjähdistysten ja Ketin kanssa.	Elinvoimaohjelma päivittäminen kaupunkistrategian laadinnan yhteydessä	Päivitystyö tehty vuoden 2022 aikana.	Elinvoimaohjelmaa ei päivitetty elinvoimatyössä tehtyjen isompien uudistusten takia
	Strateginen tavoite: Monipuolinen viestintä			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso 2022	Toteuma
	Maankäytön suunnitelmista tiedotetaan aktiivisemmin. Osallisia kannustetaan vuorovaikutteiseen yhteistyöhön kaavahankkeissa.	Kaavavaiheiden nähtävillä pitoaikaa jatketaan	Kaavavaiheet ovat nähtävillä 2 kk lain vaativan minimin sijasta.	Ei toteutunut Kiteen keskustan osayleiskaavan kohdalla, henkilöstön poissaolojen vuoksi.

Elinympäristö	Strateginen tavoite: Aktiivinen ja ennakoiva maapolitiikka, kaavoitus, monipuoliset tontit asumis- ja yrityskäyttöön, vapaa-ajanasunnot			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso 2022	Toteuma
	Ajantasainen maapoliittinen ohjelma	Maapoliittinen ohjelma on päivitetty valtuustokausittain.	Maapoliittinen ohjelma ja maankäytön tavoitteet on päivitetty vuonna 2022.	Ei toteutunut, mutta maapoliittisen ohjelman päivitystyö on käynnistetty.
	Vanhentuneiden yleis- ja asemakaavojen tarkistaminen sekä monipuolinen tonttitarjonta eri puolilla kaupunkia	Ajantasainen kaavoitus	Keskusta-alueen tonttimäärää on lisätty 5 kpl vuonna 2022.	Yksi AKR-tontti ostettu Kiteentien varrelta 24.10.2022. Keskustan osayleiskaavalla on lainvoima, kaava osoittaa uudet rakentamis-alueet. Keskustan asemakaava saneerattava, jotta muodostettavat uudet tontit saadaan myyntiin. Ks. lisäksi elinvoimakohta Tavoite ei ole toteutunut.
				Myydyt asuintontit 5 kpl
Myydyt yritystontit 5 kpl				Ei ole toteutunut.

		Yritysalueita on kaavoitettu monipuoliseen yrityskäyttöön	Uusia yritystontteja on kaavoitettu 5 kpl vuonna 2022	Keskustan osayleiskaavalla on lainvoima, kaava osoittaa uudet rakentamisaalueet. Keskustan asemakaava saneerattava, jotta muodostettavat uudet tontit saadaan myyntiin. Ks. lisäksi elinvoimakohta.
	Tonttimarkkinoinnin tehostaminen	Tonttimarkkinoinnin näkyvyyden kasvattaminen internetin myyntipalveluissa	Näkyvyyttä on kasvatettu internetin myyntipalveluissa.	Toteutui. Tontit myynnissä Tori.fi -palvelussa.

Palvelujen tuottamistapa ja -kustannukset

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Henkilöstömenot, €	-308 287	-357 898	0	-357 898	-279 098	78,0
Ulkoa ostetut palvelut, €	-1 052 914	-1 630 661	0	-1 630 661	-1 117 404	68,5

Luettelo Projekteista

Projektin nimi	Hallinnoija	Kiteen rahoitusosuus	Kesto	Tavoitteet
A Nightwish Story	Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy Keti	52 348	1.11.2019-31.5.2022	Parantaa Pohjois-Karjalan maaseudun asukkaiden kulttuuritarjontaa omaleimaisella kohteella, joka on kansainvälistikin kiinnostava.
PAKU yritysryhmä	Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy Keti	ei omarahoitusosuutta	15.11.2021-31.12.2023	Lisätä Keski-Karjalan tunnettavuutta ja vetovoimaa sekä kehittää alueen yritysten yhteistyötä ja valmiuksia matkailun ammattimaisessa liiketoiminnassa
Meille maalle	Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy Keti	15 519	1.9.2021-31.12.2023	Tavoitteena on saada seudulle uusia vakituisia asukkaita – samalla työntekijöitä, yrittäjiä, vapaa-ajan asukkaita ja kävijöitä retriitteihin
Työvoimaa ja opiskelijoita Venäjältä	Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy Keti	20 078	1.4.2019-31.3.2022	Saada ammattitaitoista työvoimaa Keski-Karjalan yritysten tarpeisiin

PRE ACT - muutos on mahdollisuus	Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy Keti	35 441	1.8.2021-31.8.2023	Liiketoiminnan osaamisen, ennakointivalmiuksien ja muutoskyvyn kehittämisen ja kasvattaminen.
Teollisuuden kilpailukyky 1.1.2020-30.4.2022	Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy Keti	19 380	1.1.2020-30.4.2022	Pk-yritykset saavat tietoa uusista tuotannon tehostamiseen liittyvistä järjestelmistä ja uusista tavoista markkinoida itseään ja näin saavat lisää uusia asiakkaita.
Pietarin meri-klusterista uutta liiketoimintaa	Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy Keti	16 158	1.3.2020-30.4.2022	Venäjän hyökättyä Ukrainaan hankkeen toimenpiteet venäläisten yritysten kanssa on keskeytetty. Hankkeen jatkajalla (1.3.-30.4.2022) keskitytään markkinoimaan yrityksiä ja logistisia mahdollisuuksia Suomessa toimiville meriteollisuuden alihankintaverkoille
Kasvua ja yhteistyötä matkailuryityksille	Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy Keti	24 479	1.3.2020-31.5.2022	Tavoitteena on syventää Keski-Karjalan matkailutoimijoiden yhteistyötä luomalla toimijoiden kesken oma matkailullinen identiteetti Keski-Karjalaan, koota alueen palvelut nykyajan matkailijan toiveiden mukaisesti helposti löydettäväksi ja ostettavaksi suoraan verkossa sekä ammattimaistaa alueen matkailuelinkeinoa.
VaPa - Hyvinvointialan kumppanuuksilla vaikuttaviin palveluihin	Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy Keti	20 325	1.9.2020-28.2.2023	Tavoitteena on lisätä sotehy- alan yksityisten palveluntuottajien mahdollisuuksia hyödyntää ennakointitietoa ja sen hyödyntämistä oman liiketoiminnan ja palvelujen kehittämisessä.
Pk-yrityksille kasvua teollisista ekosysteemeistä	Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy Keti	27 347	1.5.2022-31.12.2023	Hankkeessa keskitytään kahteen työpakettiin, joiden keskiössä ovat liiketoimintaympäristön suunnitelmien laatiminen tehostettu viestintä ja uusyrityshankinta.

ELOT - Elintarvike- ja luonnon tuotteiden teollisen tuotannon kehittäminen Keski-Karjalassa	Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy Keti	30 399	1.9.2020-31.12.2023	Kehitetään elintarvikkeiden ja luonnon tuotteiden jatkojalostusmahdollisuuksia Keski-Karjalan alueella
Pajarinniemen alueen suunnittelu	Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy Keti	3 800	13.12.2021-31.10.2022	Laajempi kokonaisvaltainen kehittämissuunnitelma, joka ottaa maankäytön, kaavojen ja rakennettavan infrastruktuurin ohella huomioon myös koko matkailukeskuksen konseptin ja sitä kautta tapahtuvan perustoiminnan kehittämisen.

*erillispäätös-
rahoitus*

osakassopimus

Talous

	TP 2021	TA 2022	Ta-muutos 2022	TA + muu- tos 2022	TP 2022	Tot %
Tuotot	154 761	227 300	0	227 300	499 126	219,6
Kulut	-2 300 270	-3 239 115	0	-3 239 115	-2 465 738	76,1
Toimintakate	-2 145 509	-3 011 815	0	-3 011 815	-1 966 612	65,3

Sosiaali- ja terveystalot (tulosalue)

Tilivelvolliset: kaupunginhallituksen jäsenet, kaupunginjohtaja

Tulosityksiköt

Sosiaali- ja terveystalot

Toiminta-ajatus

Siun Sote -kuntayhtymä järjestää Pohjois-Karjalan kunnille kaikki sosiaali- ja terveystalot. Kiteen kaupunki on Siun Sote -kuntayhtymän yksi jäsen. Kuntayhtymä on perustettu turvaamaan kustannustehokkaat sotetalot koko kuntayhtymän toimialueella.

TALOUSSUUNNITELMA 2022 - 2025

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kuntayhtymä järjestää sosiaali- ja terveystalot jäsenkunnilleen. Jäsenkunnilla on edustajat kuntayhtymän toimielimissä. Perussopimuksen mukaisesti joka syyskäydessä omistajaohjausneuvottelu Siun Soten ja omistajakuntien välillä. Kunnat vaikuttavat Siun Soten toimintaan näiden väylien kautta. Perussopimusta muutettiin jäsenkuntien valtuustojen yhtäläisellä päätöksellä alijäämän kattamisesta tai ylijäämän palauttamisesta. Kiteen kaupunginvaltuusto hyväksyi perussopimuksen muutoksen 16.5.2022.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueille 1.1.2023. Hyvinvointialueet perustettiin sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen toimeenpanoa, ja voimaannuttamaan koskevalla lailla, joka tuli voimaan 1.7.2021. Lisäksi Pohjois-Karjalan alueella ympäristöterveydenhuolto siirtyi Siun sotelta erillisellä sopimuksella uudelle hyvinvointialueelle.

Hyvinvointialueiden valmistelusta vastasi väliaikainen valmisteluelin siihen saakka, kunnes aluevaltuusto oli valittu, ja sen asettama aluehallitus aloitti toimintansa. Uudistuksen keskeisenä tavoitteena oli parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta ja kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveyseroja.

TALOUSARVIO 2022

Kiteen kaupungin sosiaali- ja terveystaloiden maksuosuuden toteuma oli 49,0 milj. euroa vuonna 2022.

Lisäksi tulosalueelle oli varattu määrärahat lakkautetun perusturvan kustannuksiin 20 000 euroa sekä sosiaali- ja terveystoimen eläkekustannuksiin 1 104 200 euroa.

Siun soten vuoden 2022 talousarvion mukaan Siun soten perussopimukseen perustuvat omistajaohjauskokoukset käytiin marraskuun alussa 2021. Jäsenkunnat hyväksyivät sote-kustannusten osalta jäsenkuntien maksuosuuksilla kerättävän euromäärän muutosprosentiksi 3,0 % kuluvan vuoden alkuperäisestä talousarviosta. Kiteen kiinteäksi maksuosuudeksi muodostui 44,4 milj. euroa.

Siun soten taseessa kattamaton alijäämä 31.12.2021 oli 17,1 milj. euroa. Alijäämän kattamiseen oli Kitee varautunut 1,2 milj. euron pakollisella varauksella. Kitee maksoi osuutensa kuntayhtymän kattamattomasta alijäämästä vuoden 2022 puolella.

Siun soten vuoden 2021 tilinpäätöksessä ei ole varauduttu mahdollisiin palkkaharmonisointikustannuksiin. Siun sote piti huhtikuun 2022 loppupuolella omistajaohjauskokouksen liittyen palkkaharmonisaation kokonaistilanteeseen.

Kesäkuun osavuosisiraportoinnin yhteydessä arvioitiin Siun soten alijäämän ylittävän 30 milj. euroa. Tämän lisäksi arvioitiin, että meneillään olevan palkkaharmonisaatioprosessin vaikutukset Siun soten palkkakuluihin voivat nousta useisiin kymmeniin miljooniin euroihin.

Siun sotelta 23.2.2023 saatujen tietojen mukaan Kiteen osuus Siun soten alijäämästä ja palkkaharmonisointi kustannuksista muodostuu seuraavasti: alijäämä 2,8 milj. euroa, vuoden 2022 palkkaharmonisointi 0,8 milj. euroa, vuoden 2021 palkkaharmonisointi 0,9 milj. euroa.

Kaupunginhallituksen 13.3.2023 (§ 62) päätöksen mukaisesti vuoden 2021 palkkaharmonisointi kustannukset on kirjattu edelliseen vuoteen kohdistuvana virheen oikaisuna omaan pääomaan. Vuoden 2021 palkkaharmonisointi kustannukset eivät siten sisälly vuoden 2022 toimintakuluihin.

Sosiaali- ja terveystalouden tulosalueen ylitys johtuu Siun soten -kuntayhtymän talousarvion poikkeamasta. Yhtymävaltuuston (4.10.2022) muuttetun talousarvion mukaan jäsenkunnat kattavat vuoden 2022 alijäämää 32,7 milj. eurolla. Palkkaharmonisointiin liittyvä valmistelu oli kesken ja sen mahdollisia vaikutuksia ei ollut huomioitu kuntayhtymän lokakuun talousarvion 2022 tarkastuksen yhteydessä. Yhtymävaltuusto ei ole muuttanut talousarviota 4.10.2022 jälkeen. Kiteen talousarviomuutoksen (31.10.2022) yhteydessä Siun soten kustannuksiin varauduttiin 47,5 milj. eurolla. Talousarvioon nähden poikkeama on noin 1,5 milj. euroa. Talousarviomuutoksen yhteydessä arvioitiin, että pahimman skenaarion toteutuessa Kiteen on varauduttava lievästi alijäämääseen tilikauteen vuonna 2022. Kaupunginvaltuusto merkitsi tiedokseen Siun soten alijäämään liittyvät epävarmuustekijät.

Toimintakatteen toteuma on 103,2 %, toimintatuotot ovat toteutuneet 101,1 % ja toimintakulut 103,2 %. Toimintakulujen poikkeama on 3,2 % eli 1 523 561 euroa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet:

Elinvoima	Strateginen tavoite: Tarpeen mukaiset ja kustannustehokkaat sosiaali- ja terveystaloudet			
	Tulosalueen tavoite:	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Tarpeen mukaisten ja kustannustehokkaiden sosiaali- ja terveystalouksien turvaaminen kiteeläisille	Palveluiden saatavuus	Palveluiden saatavuus turvataan.	Palveluiden saatavuus ei ole ollut kaikilta osin kunnossa.
	Strateginen tavoite: Kiteeläisten yli 75-vuotiaiden kotona asuminen jatkuu turvallisesti ja mielekkäästi nykyistä pidempään			
Elinvoima	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Kiteeläisten kotona asuvien yli 75-vuotiaiden osuuden kasvattaminen kaikista yli 75-vuotiaista	Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden osuus kaikista yli 75-vuotiaista (vuonna 2018 osuus 90,2 %)	vähintään 92,0 %	91,6 % vuonna 2021 (vuoden 2022 tieto ei ollut saatavilla tilinpäätöstä laadittaessa)
Elinvoima	Strateginen tavoite: Kiteen kaupungin ja Siun Soten lapsiperheiden palvelut ovat ennaltaehkäiseviä ja vaikuttavia			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma

	Kodin ulkopuolelle sijoitettavien lasten osuuden määrä ei kasva.	Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuus ikäluokasta (0–17 v.) pysyy ennallaan tai pienenee (vuonna 2019 osuus 1,7 %)	enintään 1,0 %	2,3 % vuonna 2021 (vuoden 2022 tieto ei ollut saatavilla tilinpäätöstä laadittaessa)
--	--	--	----------------	--

Palvelujen tuottamistapa ja -kustannukset

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Henkilöstömenot, €	0	0	0	0	0	0
Ulkoa ostetut palvelut, €	-45 551 661	-45 471 871	-2 000 000	-47 471 871	-48 995 900	103,2

Talous

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Tuotot	400 383	369 600	0	369 600	373 817	100,1
Kulut	-45 549 878	-45 471 871	-2 000 000	-47 471 871	-48 995 432	103,2
Toimintakate	-45 149 495	-45 102 271	-2 000 000	-47 102 271	-48 621 616	103,2

KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Tuotot	2 617 399	2 758 200	0	2 758 200	2 920 759	105,9
Kulut	-52 477 802	-54 235 714	-1 500 000	-55 735 714	-55 952 557	100,4
Toimintakate	-49 860 403	-51 477 514	-1 500 000	-52 977 514	-53 031 798	100,1

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta

Opetus- ja kulttuuritoimen hallinto

Tilivelvolliset: Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet, sivistysjohtaja

Tulosityksiköt:

Sivistystoimen hallinto

Toiminta-ajatus

Sivistystoimen hallinnonalan toimintaa johdetaan ja kehitetään johdonmukaisesti. Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelut järjestetään laadukkaasti ja taloudellisesti yhteistyössä sisäisten ja ulkoisten kumppaneiden kanssa. Toimintaa tukevaa projektirahoitusta haetaan aktiivisesti eri lähteistä. Sivistyskeskuksen johto osallistuu aktiivisesti koulutuksesta ja hyvinvoinnista käytävään keskusteluun ja päätöksentekoon sekä maakuntatasolla että kansallisilla foorumeilla.

TALOUSSUUNNITELMA 2022 - 2025

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Vuonna 2022 muutokset toimintaympäristössä olivat todella suuria ja työmäärän voidaan katsoa kasvaneen vuodesta 2021. Sivistys- ja vapaa-ajanlautakunnan kokouksia pidettiin 13 normaalin noin 10 sijaan ja sivistysjohtajan tekemät 248 päätöstä on lähes sata enemmän kuin vuonna 2021. Sivistystoimen hallinto osallistui tilapäisen suojelun statuksen saaneiden ukrainalaisten majoituksen ja kotoutumisen järjestämiseen, sekä lasten ja nuorten sijoittamiseen varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Kiteen kaupungin kotouttamisohjelma laadittiin syksyllä 2022 sivistystoimen hallinnon johdolla.

Keväällä 2022 kilpailutetussa asiointi- ja palveluliikenteessä näkyi polttoaineiden hintojen nousu kohonneina kilometrikustannuksina. Kilpailutus tehtiin sivistystoimen hallinnon toimesta.

Covid-19-pandemia ei aiheuttanut hallinnossa poissaoloja tai sijaisten tarvetta, mutta hallinto seurasi epidemiaan liittyvää lainsäädäntöä, sekä teki tarvittaessa pandemiaan liittyviä suojavälinehankintoja.

Vuoteen 2022 osui myös kaksi merkittävää rekrytointia. Varhaiskasvatuksen päällikön jäädessä perhevaapaalle hänelle rekrytoitiin sijainen ja vapaa-aikapäällikön siirtyessä uusiin tehtäviin rekrytoitiin hänelle seuraaja vuoden 2022 lopulla.

Sivistystoimen hallinto osallistui aktiivisesti hankerahan hakemiseen ja seurasi sivistystoimen eri hankkeiden tilanteita.

Sivistystoimen hallinto osallistui 1.1.2023 aloittaneen hyvinvointialueen valmisteluun ja valmistautui organisoimaan Kiteen kaupungin hyte -työtä.

TALOUSARVIO 2022

Sivistystoimen hallinto kesti annetussa talousarvioraamissa. Hallinnon talousarviosta iso osa on henkilöstökuja ja ne toteutuivat ennakoidusti vuonna 2022.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Yhdessä tekeminen	Strateginen tavoite: Asiantuntijuutta ja ammatillista osaamista omaava hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö vahvistaa yhdessä tekemisen kulttuuria ja onnistumista.			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Henkilöstön osaamista vahvistetaan	Koulutuspäivät/henkilö	4 päivää/henkilö	6 päivää/henkilö
	Strateginen tavoite: Yhteistyö seutukunnan, maakuntien sekä kansallisten ja kansainvälisten yhteistyötahojen kanssa			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Kehitetään sivistystoimen sähköisiä palveluita.	Sivistystoimen uusien sähköisten asiakastoimintojen lukumäärä	5 uutta sähköistä toimintoa	3 uutta sähköistä toimintoa (kouluun ilmoittautuminen, AP-IP, harkinnanvarainen kuljetusetuus).

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kokoukset (ltk)	9	11	13
Viranhaltijapäätökset (sivistysjohtaja)	167	165	248

Palvelujen tuottamistapa ja -kustannukset

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Henkilöstömenot, €	-193 115	-188 817	0	-188 817	-193 145	102,3
Ulkoa ostetut palvelut, €	-33 755	-37 000	0	-37 000	-17 286	46,7

Talous

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Tuotot	1 606	0	0	0	1 550	*****
Kulut	-253 515	-260 176	0	-260 176	-241 129	92,7
Toimintakate	-251 908	-260 176	0	-260 176	-239 580	92,1

Varhaiskasvatus

Tilivelvolliset: sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet, sivistysjohtaja, varhaiskasvatuksen päällikkö

Tulosityksiköt
Varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus

Positiivisen ja ratkaisukeskeisen pedagogiikan mukaisen laadukkaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen järjestäminen lasten kasvua ja oppimista edistään.

TALO USSUUNNITELMA 2022 - 2025

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Lakimuutoksia toteutui varhaiskasvatuksessa vuoden 2022 aikana vaikuttaen varhaiskasvatuksen toimintaan. Hallitusohjelmaan kirjattu kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu jatkui valikoiduissa kunnissa. Varhaiskasvatustummskulain muutoksella 1.8.2021 (tulorajojen korotus 31 %) ja asiakasmaksujen indeksikorotuksella 1.8.2022 on ollut varhaiskasvatustummskuihin alentava vaikutus. Kolmiportaisen tuen lakiuudistus tuli voimaan 1.8.2022 vahvistamaan varhaiskasvatustummsikäisten lasten oikeutta tukeen.

TALOUSARVIO 2022

Varhaiskasvatuksen vuoden 2022 toiminnan painopisteinä ovat olleet yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen kasvun ja oppimisen mahdollisuuksien luominen, kielellisen kehityksen tukeminen, lapsen äidinkielen ja suomen kielen tukeminen, sekä kiusaamisen ehkäisyn kehittäminen. Varhaiskasvatustummskussa on vahvistettu pedagogista pienryhmätummsintaa painottaen tunnetaitojen ja sosiaalisten taitojen kehittymistä. Erityisopettajan nimike muutettiin viranhaltijaksi 1.10.2022 kolmiportaisen tuen lakiuudistuksen myötä. Veojen vastuulle siirtyi varhaiskasvatustummskussa tehtävät tehostetun tuen päätökset. Kaksivuotinen esiopetustummskokeilu jatkui Puhoksen päiväkodissa suunnitellusti koko vuoden ajan ja 5-vuotiaiden maksuton varhaiskasvatus 4 h/ päivä jatkui muissa kuin Puhoksen päiväkotityksiköissä kaupungin omana toimintana.

Pienryhmä käynnistyi suunnitelmallisesti elokuussa 2022 Kellonsoittajantiellä. Ryhmän toiminnasta on tullut positiivista palautetta huoltajien kautta. Yhteisöllisyyden rakentamista ja syrjäytymisen ehkäisemistä on kehitetty hankkeen ja koulutusten avulla. Koko henkilöstö, lapset ja huoltajat koulutettiin Miniversolla restoraatiivisen sovittelun menetelmään. Yksikkökohtaiset kiusaamisenehkäisyn suunnitelmat on laadittu 31.12.2022 päättyneen Stop kiusaamiselle! hankkeen toiminnan kautta ja ovat huoltajien nähtävillä www.kitee.fi/varhaiskasvatus. Vahva äidinkieli -vahva suomen kieli hankkeen aikana aloitettua toimintaa jatkettiin kaupungin omana toimintana kieli- ja kulttuuriopettajan sekä kieliavustajien yhteistyöllä yksiköissä. Kieliavustajia palkattiin yksiköihin, joissa oli eniten venäjän- ja ukrainankielisiä lapsia. Lapset puheeksi koulutuksia ei aloitettu vuoden 2022 aikana. Koko henkilöstölle järjestettiin vasu-koulutukset kahtena koulutusiltana päivitetyn varhaiskasvatustummsuunnitelman tultua voimaan 1.8.2022.

Alkuvuonna sekä syksyllä 2022 covid-19 pandemian vaikutuksesta henkilöstöllä oli paljon poissaoloja pidempiäkin jaksoja ja sijaisia varhaiskasvatustummskukseen jouduttiin rekrytoimaan tavallista enemmän. Myös suunniteltua varahenkilöstöä jouduttiin ottamaan käyttöön varhaiskasvatuksen toiminnan järjestämiseksi. Lasten poissaoloihin ei pandemialla ole ollut merkittävää vaikutusta. Keväällä usean kuukauden ajan jatkuneet kunta- ja opetusalojen neuvottelut vaikuttivat myös lisähenkilöstön tarpeeseen ylityö- ja vuoronvaihtokiellon vuoksi. Neuvottelujen tuloksena keskitetyt järjestelyerät ja palkankorotukset vaikuttivat myös varhaiskasvatuksen henkilöstökuluihin. Henkilöstökuluihin vaikutti myös perhepäivähoitajien siirtyminen kuukausipalkkaukseen 1.10.2022 alkaen.

Helmikuussa Venäjän aloittaman hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan vaikutukset alkoi näkymään varhaiskasvatuksessa maaliskuussa 2022 jolloin alettiin järjestää avointa varhaiskasvatusta Kesälahdelle tulleille lapsille kirkon tiloissa 28.3.2022 alkaen. Avoin varhaiskasvatusta päättyi ja lapset siirtyivät Kesälahden päiväkotiin 30.5.2022 alkaen, jossa heille perustettiin oma ryhmä Viikarit, lapsia ryhmässä yhteensä 12 ja uutta henkilöstöä rekrytoitiin kahden kasvattajan verran. Kiteelle perustettiin uusiin vuokratiloihin uusi ryhmä Peikonkellot Kellonsoittajantielle ukrainasta tulleille lapsille, jossa aloitti kuusi lasta ja yksi kasvattaja 2.5.2022. Varhaiskasvatukselle myönnettiin OKM:n erityisavustus 80 964 € takautuvasti Turvattomista oloista tulleiden varhaiskasvatuksen järjestämiseksi ajalle 4.3.-31.12.2022. Uuden toimintakauden alusta elokuussa ukrainalaiset lapset sijoittuivat jo olemassa oleviin ryhmiin eikä uusia tiloja tarvittu enää ylläpitää heille. Henkilöstö siirtyi lasten mukana.

Henkilöstöä rekrytoitiin määräaikaan tehtäviin vakituisen henkilöstön lisäksi kaikkiin varhaiskasvatuksen yksiköihin toimintakauden ajaksi. Hakijoita tehtäviin oli mutta kelpoisten hakijoiden saaminen etenkin varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviin oli haasteellista. Avoinna olevat tehtävät saatiin täytettyä ei kelpoisilla hakijoilla. Palkkatuella palkattiin kieli- ja avustavia avustajia varhaiskasvatukseen.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Elinvoima	Tulosalueen strateginen tavoite: Kiteen kaupungin ja Siun Soten lapsiperhepalvelut ovat ennaltaehkäiseviä ja vaikuttavia			
	Tulosyksikön tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Lapsiperhepalvelujen kehittäminen yhteistyössä Siun Soten kanssa	Toimivat säännölliset yhteistyöverkostotapaamiset perhepalvelujen, varhaisen tuen ja neuvola- palvelujen kanssa	2 verkostotapaamista / vuosi	Tapaamiset järjestetty 3/22 ja 8/22.

Hyvinvointi	Tulosalueen strateginen tavoite: Laadukas varhaiskasvatusta			
	Tulosyksikön tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Palveluiden säilyminen hyvänä	Lasten vanhemmille kysely palvelun laadusta, asteikko 1-5	Tavoite 4	Toteutuminen 4,324
	Lasten kasvun ja oppimisen edistäminen suunnitelmallisesti pienryhmien avulla	Pedagogisten pienryhmien määrä/ryhmä	4 pedagogista pienryhmää / Ryhmä / kk	Toteutuminen ka. 8,94 ryhmää, ryhmä / kk
	Liikunnalliseen elämäntapaan kasvattaminen. liikuntakasvatuksen kehittäminen	Liikuntavastaavien kokoukset ja päiväkodin yhteiset liikuntatapahtumat	Yhteiset kokoukset 3 krt/ vuosi ja liikuntatapahtumat 2 krt/ vuosi	Liikuntavastaavat koontuneet 1/22, 10/22, 12/22 Liikuntatapahtumat: perheiden liikuntapassi 2/22, tapahtumia yksiköissä 5/22, 9/22, 10/22, 11/22 ja 12/22. Yhteensä 10 tapahtumaa.

Yhdessä tekeminen	Tulosalueen strateginen tavoite:			
	Asiantuntijuutta ja ammatillista osaamista omaava hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö vahvistaa yhdessä tekemisen kulttuuria ja tuottaa onnistumisia			
	Tulosyksikön tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Henkilöstön ammatillisen osaamisen vahvistaminen ja kehittäminen koulutussuunnitelman mukaisesti	Koulutuspäivien määrä	Koulutus 4pv/ tt	Ka. 3,74 koulutuspäivää / työntekijä. 2 koulutuskokonaisuutta siirtyi vuodelle 2023.
Pedagogiikan kehittäminen Kiteen varhaiskasvatuksessa	Pedatiimien määrä, pedagogiikan kehittämisen- koustien määrä	Pedatiimit 1/kk, pedagogiikan kehittämisen kokoukset esihenkilöille 4 krt/ vuosi	Pedatiimien toteuma ka.1,08 /kuukausi. Esihenkilöiden pedatiimit pidetty 2/22, 5/22, 9/22 ja 12/22.	

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Alle 3-vuotiaiden lasten määrä 31.12.	139	140	143
Varhaiskasvatuksessa olevien alle 3-vuotiden määrä 31.12.	47	40	60
3-4- vuotiaiden määrä 31.12.	124	87	92
Varhaiskasvatuksessa olevien 3-4-vuotiaiden määrä 31.12.	99	70	82
5-vuotiaiden määrä 31.12.	69	67	67
Maksuttomassa viisivuotiaiden viskari kokeilussa olevien lasten määrä 31.12	61		
Maksuttomassa viisivuotiaiden varhaiskasvatuksessa/ 5-vuotiaiden esiopetuskokeilussa olevien lasten määrä 31.12.		67	69
Varhaiskasvatuksessa olevien 5-vuotiaiden lasten määrä 31.12.	56	49	57
Esiopetuksessa olevien lasten määrä 31.12.	77	68	80
Varhaiskasvatuspalveluissa olevien esikoulu- laisten määrä 31.12.	58	54	55
Kotihoidontuella olevien määrä 31.12.	69	60	60

Palvelujen tuottamistapa ja -kustannukset

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Henkilöstömenot, €	-3 070 290	-3 167 694	0	-3 167 694	-3 203 971	101,1
Ulkoa ostetut palvelut, €	-423 435	-401 277	0	-401 277	-430 411	107,3

Luettelo Projekteista

Projektin nimi	Hallinnoija	Rahoitusosuus	Saatu avustus	Kesto	Tavoitteet
Stop kiusaamiselle!	Kiteen kaupunki	80 %	94 504	1.9.2021-31.12.2022	Tuottaa malli yhteisöllisyyden rakentamiseksi, sekä syrjäytymisen ja kiusaamisen ehkäisemisen torjumiseksi.
Koronavaikutusten kompensointi	Kiteen kaupunki	-	0 *)	1.1.2022-31.7.2022	Koronavaikutusten kompensointi lasten oppimiseen.
Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu	Kiteen kaupunki	100 %	20 000 + 20 000	1.8.2021-31.5.2024	Vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa ja kehittää esiopetuksen laatua ja vaikuttavuutta
Tunnekasvatuksen tuki- hanke	Kiteen kaupunki	80 %	147 000	2022-31.12.2023	Tuottaa suunnitelma tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseksi, pysyvien toimintamallien ja käytänteiden luomiseksi varhaiskasvatukseen
Erityisopetuksen kehittämishanke	Kiteen kaupunki	80 %	83 502	10.5.2022-31.12.2023	Tuottaa erityisopetuksen suunnitelma osaksi varhaiskasvatussuunnitelmaa tukemaan kolmiporaisen tuen mallin toteutumista varhaiskasvatuksessa.

*) Saatiin 1/3 haetusta määrärahasta, joten vaikuttavuuden vuoksi ei jaettu varhaiskasvatukselle

Talous

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Tuotot	536 071	458 000	0	458 000	526 221	114,9
Kulut	-4 802 598	-4 856 488	0	-4 856 488	-4 957 697	102,1
Toimintakate	-4 266 527	-4 398 488	0	-4 398 488	-4 431 476	100,7

Peruskoulutus

Tilivelvolliset: Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet ja sivistysjohtaja

Tulosityksiköt

Peruskoulut (kohteet Arppe, Hutsi, Kesälahti ja Puhos)

Toiminta-ajatus

Järjestetään nykyaikaisen positiivisen pedagogiikan mukaista monipuolisesti oppimisympäristöjä hyödyntävää laadukasta perusopetusta. Opetuksen järjestämisen edellytykset ovat hyvät kaikissa yksiköissä ja kaikkia yksiköitä kehitetään yhtäläisesti.

TALOUSSUUNNITELMA 2022 - 2025

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Vuosi 2022 muodostui perusopetuksessa erittäin haastavaksi. Covid-19-pandemia iski Kiteelle todella voimakkaana vuoden 2022 alusta. Todella suuri tartuntojen määrä perusopetuksen lapsissa, nuorissa ja henkilöstössä teki koko vuodesta 2022 vaikean sekä toiminnallisesti että taloudellisesti. Oppilaiden pitkät sairauspoissaolot vaikuttivat ryhmien työskentelyyn normaalia rytmiä heikentävästi. Koulujen aikuisten pitkät ja runsaat sairauspoissaolot aiheuttivat voimakkaan kasvun sijaisten tarpeessa. Sijaisten kasvanut tarve vaikeutti ryhmien toimintaa ja nosti perusopetuksen kustannuksia. Covid-19-pandemia vaikutti myös henkilöstön jaksamiseen. Aikaisempien vuosien rajoitukset ja vuoden 2022 pitkät sairauspoissaolot ja paluun normaaliin viivästyminen olivat selkeitä stressitekijöitä henkilöstön näkökulmasta.

Venäjän hyökkäys, helmikuussa 2022, Ukrainaan aiheutti pakolaisaallon, mikä näkyi myös Kiteen perusopetuksessa. Kesälahden koulun yhteyteen perustettiin kaksi uutta valmistavan opetuksen ryhmää. Syksyllä 2022 Kesälahdella aloitettiin vielä kolmas valmistavan opetuksen ryhmä. Kiteen keskustan alueella valmistavaa opetusta on annettu jo usean vuoden ajan Arppen koululla ja myös sinne saapui uusia ukrainalaisia oppilaita. Suurimmillaan ukrainalaisia valmistavan opetuksen oppilaita oli syksyllä 2022 noin 50. Oppilaiden vaihtuvuus oli viikoittaista. Uusien ryhmien toiminta vaati uuden henkilöstön rekrytoimista. Vuoden 2022 näihin ryhmiin rekrytoitiin kolme opettajaa ja kolme ohjaajaa. Sodan alkaminen ja ukrainalaisten ottaminen valmistavan opetuksen piiriin oli haastava tehtävä ja kaikkien mielialaan vaikuttanut tapahtuma. Kiteen perusopetus, rehtorit, opettajat ja ohjaajat selvisivät siitä kuitenkin vuoden 2022 osalta erittäin hyvin. Sodan pitkittyminen ja epävarmuuden lisääntyminen luovat omat huolensa vuoden 2023 osalta.

Polttoaineiden hintojen nousu keväällä 2022 aiheutti indeksiehtoihin perustuvia korotuksia koulukyyteihin elokuusta 2022 alkaen. Korotus oli 10 % ja sen vaikutukset syksyn koulukyytikustannuksiin olivat noin 60 000 euroa.

Covid-19-pandemia, Ukrainasta saapuneet pakolaiset ja voimakas inflaatio tekivät vuodesta 2022 hyvin erilaisen kuin talousarviota laadittaessa oli suunniteltu. Vuoden 2022 kuluessa perusopetuksen tuli sopeutua hyvinkin nopeisiin tehtäväkentän muutoksiin.

Rekrytointien haaste näkyi myös vuonna 2022. Avoimiin perusopetuksen työpaikkoihin ei ollut suurta määrää hakijoita ja joidenkin tehtävien hakuaikoja jouduttiin jatkamaan. Osa avoimista paikoista pystyttiin täyttämään vasta syksyllä lukuvuoden jo käynnistyttyä.

Haasteita oli myös oppilashuollon toteuttamisessa. Siun Sotella oli krooninen pula erityisesti koulupsykologeista ja koululääkäreistä. Kouluterveydenhoitajatilanne vaihteli vuoden 2022 kuluessa. Kuraattoreiden palvelut toteutuivat hyvin isommissa yksiköissä, mutta pienemmissä yksiköissä kuraattoreiden mitoitus oli ajoittain heikko.

TALOUSARVIO 2022

Perusopetuksen talous kesti annetussa talousraamissa vuonna 2022. Vuosi 2022 oli kuitenkin toiminnallisesti hyvin erilainen kuin vuoden 2022 talousarviota tehdessä oli suunniteltu. Voimavarat, taloudelliset ja toiminnalliset, piti suunnata vaihtuviin tilanteisiin. Syksyllä 2022 tehdyt talousarviomuutokset suunnattiin osalta osin henkilöstömenoihin suurien sairauspoissaolojen ja ukrainalaisten lasten ja nuorten vaatiminen rekrytointien vuoksi. Lisääntyneet sairauspoissaolot aiheuttivat ison sijaistarpeen perusopetuksessa, mutta omalta osaltaan myös aiheuttivat stressiä henkilöstölle muutoksena normaaliin rytmiin. Esihenkilöitä sairauspoissaolot työllistivät sijaisten rekrytointien muodossa päivittäin. Inflaation aiheuttama hintojen nousu näkyi syksyllä 2022 polttonesteiden hinnoissa ja sitä kautta koulukuljetusten hinnoissa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen tavoite: Yhdenvertainen kasvun ja oppimisen mahdollisuus					
Tulosalueen tavoite:					
		Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma	
Hyvinvointi	Oppilaiden hyvinvoinnin kehittäminen koko koulupäivän aikana ja samalla oppilaiden osallistaminen oman hyvinvoinnin kehittämiseen.		Kaksi kertaa vuodessa toteutettu oma kysely, jossa mitataan oppilaiden hyvinvointia oppitunneilla, välitunneilla, ruokailuissa ja kerhotoiminnassa.	Hyvinvoinnin kehittyminen lähtötilanteen kyselystä	Kyselyä ei ollut mahdollista toteuttaa syksyllä 2022. Koulujen arki täyttyi sairauspoissaoloista, uusista ukrainalaisista oppilaista ja OPH:n kunnille esittämistä opetussuunnitelmamuutoksista.
	Taataan perusosaaminen		Päätötodistuksen saaminen	Kaikilla päättötodistus	99 koulunsa päättävästä oppilaasta 98 sai päätötodistuksen.
	Lukutaidon kehittäminen		Talousarviovuonna 2022 lisätään lukutaidon kehittämisen resursseja esimerkiksi lisäämällä opitunteja, tukiopeutusta ja samanaikaisopetusta.	Perusopetuksen pannonus lukutaitoon on suurempi kuin vuonna 2021.	Toteutuminen Luku vuoden 2022-2023 alussa lisättiin ensimmäiselle ja toisella vuosiluokalle yksi vuosiviikkotunti äidinkielen ja matematiikkaan.
	Yrittäjyyskasvatuksen ja työelämävalmiuksien opetusta lisätään maltillisesti ja yhdenmukaistetaan yksiköiden välillä		Laaditaan Kiteen kaupungin perusopetuksen yrittäjyyskasvatusohjelma	Kiteen kaupungin perusopetuksella valmistuu vuonna 2021 aloitettu yrittäjyyskasvatusohjelma.	Yrittäjyyskasvatusohjelmaa ei päästy aloittamaan. Koulujen arki täyttyi sairauspoissaoloista, uusista ukrainalaisista oppilaista ja

				OPH:n kunnille esittämistä opetussuunnitelmamuutoksista.
--	--	--	--	--

Yhdessä tekeminen	Strateginen tavoite: Asiantuntijuutta ja ammatillista osaamista omaava hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö vahvistaa yhdessä tekemisen kulttuuria ja tuottaa onnistumisia			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Henkilöstö koulutuu ammatillisten kehityssuunnitelmien mukaisesti	Koulutuspäivien määrä	Vähintään 4 päivää / hlö/ vuosi	3 päivää / hlö /vuosi

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Perusopetuksessa olevien oppilaiden määrä, 20.09. (sis. valmistavan opetuksen oppilaat)	779	750	787

Palvelujen tuottamistapa ja -kustannukset

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Henkilöstömenot, €	-5 941 319	-6 022 495	-130 000	-6 152 495	-6 134 042	99,7
Ulkoa ostetut palvelut, €	-1 550 506	-1 846 117	100 000	-1 746 117	-1 673 581	95,8

Luettelo Projekteista

Projektin nimi	Hallinnoija	Rahoitusosuus	Saatu avustus	Kesto	Tavoitteet
Koulun kerhotoiminnan tukeminen 2020	Kitee	70 %	9 000 €	24.10.2020-30.6.2022	Oppilaskerhotoiminnan järjestäminen
Koulun kerhotoiminnan tukeminen 2021	Kitee	70 %	11 000 €	2.8.2021-31.12.2022	Oppilaskerhotoiminnan järjestäminen
Koulun kerhotoiminnan tukeminen 2022	Kitee	70 %	11 000 €	23.5.2022-31.12.2023	
Erasmus PaCo (Making Culture alive) / Arppe	Kitee	80 %	29 790 €	1.12.2020-30.11.2023	Kehittää ja jakaa digitaaliseen oppimiseen liittyvää osaamista.
Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävien toimenpiteisiin	Kitee	80 %	124 000 €	15.4.2021-31.12.2022	Opetuksellisesti tarkoituksenmukaiset ryhmät. Alueellisen eriarvoistumisen torjuntaan.
Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävien toimenpiteisiin	Kitee	80 %	184 000 €	12.4.2022-31.12.2023	Esi- ja alkuopetuksen matematiikan ja äidinkielen osaamisen kehittäminen.

Kielten tutoropettaja-toiminnan kehittäminen 2020	Kitee	100 %	3 000 €	17.12.2020-31.7.2022	Kehitetään ja ylläpidetään kielitietoista toimintakulttuuria ja kielipedagogiikkaa.
Lukutaito ja lukemisen kulttuuria vahvistavat toimet 2021–2022	Kitee	80 %	43 600 €	23.6.2021-31.12.2022	Kehittää yläkoululaisten lukutaitoa ja paikata koronan lukutaidon kehittymiseen tuomaa vajetta.
Esi- ja perusopetuksen Covid-19-viruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittaminen	Kitee	95 %	48 000 €	6.9.2021-31.12.2022	Covid-19-viruksen aiheuttaman sosiaalisen eriarvoisuuden vähentäminen.
Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaepidemian (COVID-19) vaikutusten tasoittamiseksi	Kitee	95 %	96 000 €	26.10.2022-31.7.2024	Covid-19-viruksen aiheuttaman oppimisvajeen paikkaaminen.

Talous

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Tuotot	613 432	595 536	0	595 536	538 201	90,4
Kulut	-10 659 283	-11 119 575	30 000	-11 089 575	-10 921 254	98,5
Toimintakate	-10 045 851	-10 524 039	30 000	-10 494 039	-10 383 054	98,9

Toisen asteen koulutus

Tilivelvolliset: sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet, sivistysjohtaja, lukion rehtori

Tulosityksiköt

Lukio

Kansalaisopisto

Toiminta-ajatus

Tarjota ja tuottaa monipuolista ja laadukasta oppivelvollisuuden jälkeistä toisen asteen yleissivistävää sekä vapaan sivistystyön koulutusta Kiteellä ja Keski-Karjalassa.

TALOUSSUUNNITELMA 2022 - 2025

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kiteen kaupungin kaupunkistrategiassa on Hyvinvointi -pääteeman yhdeksi strategiseksi tavoitteeksi määriteltä laadukas vapaa sivistystyö. Kansalaisopisto on kunnassa yksi hyvinvointipalveluja järjestävä taho, joka tarjoaa kuntalaisille monipuolisia mahdollisuuksia harrastaa ja elää aktiivisesti. Suunnitelmakauden aikana kannustetaan mahdollisimman monia kuntalaisia osallistumaan kansalaisopiston kursseille.

Covid-19-pandemian aiheuttamat rajoitukset vaikuttivat edelleen Keski-Karjalan kansalaisopiston toimintaan vuoden 2022 osalta. Yleisten kokoontumisrajoitusten vuoksi kevätlukukauden ryhmien toiminta päästiin aloittamaan vasta 1.2.2022. Myönnetyn valtionosuustuntimäärän (4 319 tuntia) saavuttamiseksi kevätlukukauden kurssien toiminta-aikaa pidennettiin toukokuuhun saakka ja syyslukukaudelle suunniteltiin hieman normaalia enemmän kurssitarjontaa. Covid-19-pandemian vaikutukset näkyivät kuitenkin edelleen asiakkaiden varovaisuutena osallistua kansalaisopiston kursseille ja niitä jouduttiin peruuttamaan. Netto-opiskelijamäärä (1 156) oli noin 150 opiskelijaa vähemmän ja osallistujamäärä (2 056) noin 400 opiskelijaa vähemmän kuin ennen pandemian alkua. Osallistujamäärä kuitenkin kasvoi selvästi verrattuna edelliseen vuoteen 2021 (1 544). Vähäisempi osallistujamäärä näkyy osaltaan kurssimaksutuottojen toteumassa.

Kansalaisopiston vakituisesta henkilöstöstä eläköityi syksyllä toinen suunnittelijaopettaja. Hänen tilalleen palkattiin uusi suunnittelijaopettaja.

Uusi lukiolaki astui voimaan 1.8.2019. Syksyn 2019 ylioppilaskirjoituksista lähtien hyväksytyjä kokeita voi uusia rajattomasti ja hylätyn kokeen kolme kertaa aiemman kahden kerran sijasta. Ennen kevättä 2022 aloitetuissa tutkinnoissa edellytetään neljä pakollista hyväksytyä koetta, sen jälkeen aloitetuissa tutkinnoissa pakollisia kokeita on viisi. Ylioppilastutkinnon rooli korkea-asteen opiskelijavalinnassa on kasvanut ja oppiainerajat ylittävät tehtävät lisääntyneet. Tämä yhdessä opetussuunnitelmauudistuksen sekä oppivelvollisuuden laajenemisen kanssa on lisännyt opettajien täydennyskoulutustarvetta. Lisäksi lukion henkilöstö osallistui yhdessä opiskelijoiden kanssa Karelia-ammattikorkeakoulun järjestämään ensiapukoulutukseen lukion projektiviikolla huhtikuussa 2022, mikä näkyy henkilökunnan koulutuspäivien määrässä.

Lukion uudet opetussuunnitelman valtakunnalliset perusteet julkaistiin marraskuussa 2019. Kiteen lukion opetussuunnitelma valmistui kevään 2021 aikana. Uuden opetussuunnitelman mukainen opetus koskee syksyllä 2021 ja sen jälkeen lukion aloittavia opiskelijoita. Oppivelvollisuuden laajentuminen astui voimaan 2021. Aiemmasta poiketen kaikille oppivelvollisuuden alaisille opiskelijoille on tarjottu 1.8.2021 alkaen oppimateriaalit (kuten kirjat) ja opiskelussa tarvittavat välineet (kuten tietokone ja kuulokkeet) koulutuksenjärjestäjän puolesta. Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan päätöksen mukaisesti Kiteellä on tarjottu maksuttomat oppimateriaalit kaikille opiskelijoille jo aiemmin, joten uutena isompana kustannuksena on ollut vuodesta 2021 alkaen tietokoneiden ja laskinlisenssien hankkiminen. Kunnalle tulevia lisäkustannuksia korvataan valtionosuusjärjestelmän kautta aiempaa korkeammilla lukioyksikköhinnoin.

TALOUSARVIO 2022

Suurimmat menoerät kansalaisopiston talousarviossa olivat henkilöstökulut (n. 77 %), sisäiset ja ulkoiset toimitilavuokrat (10 %) ja palvelujen ostot (10 %) (mm. tuntiopettajien matkakorvaukset, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut ja ICT-palvelut sekä koneiden ja laitteiden vuokrat). Keski-Karjalan kansalaisopiston toimintakatteen vuoden 2022 toteuma oli 90,6 %.

Lukion perustehtävä on oppimisen edistäminen, minkä vuoksi opetukseen käytetään suurin osa talousarvion menoista. Suurimmat menoerät olivat henkilöstökulut (n. 70 %), tilavuokrat (n. 7 %) ja oppilaitosruokailu (n. 5 %). Hanke *Opi ja voi hyvin* mahdollisti tukiovetuksen, erityisopetuksen ja opinto-ohjauksen vahvistamisen vuoden 2022 aikana. Yhteistyö Tohmajärven lukion kanssa on parantanut kustannustehokkuutta pienten valintamäärien valtakunnallisten syventävien kurssien / valtakunnallisten valinnaisten opintojen opettamisessa etäopetusohjelmia hyödyntäen tai yhdessä toteutettua lähiopetusta tarjoten.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Elinvoima Lukio	Strateginen tavoite: Vetovoimainen lukiokoulutus, jossa on laadukas ja oikeanlainen opetustarjonta			
	Tulosalueen tavoite:	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Vetovoimainen lukiokoulutus	Lukiokoulutuksen aloit-tavien määrä syksyllä 2022	Vähintään 40 hlöä.	Aloittaneiden opiskelijoiden määrä 51 hlöä.
	Laadukas ja laaja kurssitarjonta	Toteutettavien kurssien / opintojen määrä.	Vähintään 215 kurssia / 430 opintopistettä.	224 krs / 448 op

Hyvinvointi Kansalaisopisto	Strateginen tavoite: Kitee on vireä ja monipuolisia mahdollisuuksia tarjoava kaupunki kouluttautua, harrastaa ja elää aktiivisesti			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Laadukas vapaa sivistystyö	Asiakastyytyväisyyskysely kevät 2022, asteikko 1–5	Tavoite 4	Toteutettiin touku-kuussa 2022 Yleisarvosana 4,4
	Kansalaisopiston koulutus-tarjonta tavoittaa mahdollisimman monta asukasta toiminta-alueella.	Opiskelijat/asukas-määrä (Kitee ja Rääkkylä)	n. 10 %	Netto-opiskelijoita yhteensä 1 156 9,7 %
	Kansalaisopiston koulutus-tarjonta järjestetään kansalaisopistosopimuksen mukaisesti lähipalveluna Kiteen ja Rääkkylän alueella asukaslukujen suhteessa.	Toteutunut tunti-määrä/ järjestämipaikka-kunta	Valtionosuustun-tien jakautuminen asukasmäärien suhteessa: Kitee n. 82 % ja Rääkkylä n. 18 %.	Valtionosuustunnit ja-kaantuivat Kitee 78 % Rääkkylä 22 %

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto Lukio	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Lukion opiskelijamäärä	141	140	148
Lukionkurssimäärä	222	220	224

Laajuustieto Kansalaisopisto	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kurssilaisten määrä	1544	2200	2056
Kurssien lukumäärä	199	200	225
Netto-opiskelijat	1123	1150	1156
Valtionosuustuntimäärä (myönnetty)	4312	4300	4 319 toteutunut 4 493

Palvelujen tuottamistapa ja -kustannukset

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muu- tos 2022	TP 2022	Tot %
Henkilöstömenot, €	-1 399 233	-1 498 369	0	-1 498 369	-1 452 391	96,9
Ulkoa ostetut palvelut, €	-75 293	-98 800	0	-98 800	-93 011	94,1

Luettelo Projekteista

Lukio Projektin nimi	Hallinnoija	Rahoitus- osuus	Saatu avustus	Kesto	Tavoitteet
Opi ja voi hyvin	Kitee			2021- 2023	Antaa mahdollisuus kertaamiseen lukuvuoden aikana syntyneen oppimisvajeen paikkaamiseen siten, että lukion ylioppilastutkinnon suorittaminen hyväksytysti tulee mahdolliseksi.

Kansalaisopisto Projektin nimi	Hallinnoija	Rahoitus- osuus	Saatu avustus	Kesto	Tavoitteet
Opintoseteli 2021– 2022	Keski-Karjalan kansalaisopisto	100 %	2 250	lv 2021- 2022	Eläkeläisten, seniorien ja maahanmuuttajien osallistumiskynnyksen madaltaminen kurssimaksuallennuksen avulla.

Talous

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Tuotot	218 895	184 750	0	184 750	188 108	101,8
Kulut	-2 060 932	-2 208 245	0	-2 208 245	-2 104 665	95,3
Toimintakate	-1 842 037	-2 023 495	0	-2 023 495	-1 916 557	94,7

Vapaa-aikapalvelut

Tilivelvolliset: Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet, sivistysjohtaja, vapaa-aikapäällikkö

Tulosityksiköt

Kirjastotoimi
Nuorisotoimi
Kulttuuritoimi
Liikuntatoimi

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikapalvelut järjestävät kuntalaisille monipuoliset, laadukkaat ja kustannustehokkaasti tuotetut vapaa-ajan- sekä kirjastopalvelut, jotka ennaltaehkäisevästi tukevat kuntalaisten sosiaalista, henkistä ja fyysistä hyvinvointia.

TALOUSSUUNNITELMA 2022 - 2025

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Covid-19-pandemiasta huolimatta vapaa-aikapalveluiden tilat (kirjastot, nuoriso- ja liikuntatilat) pystyttiin pitämään avoinna vuoden 2022 ajan, huomioiden Siun Soten suosituksen sekä valtakunnalliset ja alueelliset rajoitukset. Lasten ja nuorten toimintoja jatkettiin normaalisti. Vapaa-aikapalvelujen toimintoja toteutettiin helmikuusta lähtien myös aikuisille ja ikäihmisille entiseen tapaan, mutta kuntalaisten varovainen käyttäytyminen näkyi edelleen vapaa-aikapalveluiden kävijätilastoissa ja maksullisten palveluiden käytössä.

Pitkäaikaisesti virkaa hoitanut vapaa-aikapäällikkö siirtyi toisen työnantajan palvelukseen loppuvuodesta.

Vapaa-aikapalveluiden kaikki yksiköt ovat aktiivisesti hakeneet valtionrahoitusta toimintaansa ja olivat aktiivisesti mukana erilaisissa kehittämishankkeissa. Esimerkiksi vuoden 2022 ajan on ollut Kiteellä toimintaa Harrastamisen Suomen Mallin -toiminnan mukaisessa, perusopetuksen oppilaille suunnatussa valtionrahoituksella toteutettavassa hankkeessa.

TALOUSARVIO 2022

Vapaa-aikapalveluiden toimintatuottoja kertyi edelleen normaalia vähemmän. Kuntalaisten osallistumisaktiivisuus oli vuonna 2022 edelleen pandemiaa edeltänyttä aikaa vähäisempää ihmisten varovaisuuden vuoksi. Venäjän aloittaman hyökkäyssodan vaikutukset matkailukävijöiden määrään ja sitä kautta maksullisten vapaa-ajanpalvelujen käyttöön ovat merkittävät. Osaltaan vapaa-aikapalvelujen toimintatuottoja ja -kuluja nostavat vuonna 2022 jatkuneet hankerahoitukset.

Nuorten työpajatoiminnan tuottamisen palvelu toteutettiin edelleen ostopalveluna. Urheilutalo-Uimahalli Vespeli oli suljettu kesällä 2022 noin viisi viikkoa normaalin huoltotauon vuoksi. Eri vapaa-aikapalvelujen toimintoja ja liikuntapaikkojen ylläpitoa jatkettiin vuoden 2021 tavoin.

Runsaslumisen ja pitkän talven 2022 vuoksi talviulkoliikuntapaikkojen kunnostukseen varatut määrärahat ylittyivät selvästi. Polttoainekustannusten sekä aineiden ja tarvikkeiden hintojen nousu vaikutti kustannuksiin nostavasti.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Hyvinvointi	Strateginen tavoite: Kirjasto- ja kulttuuripalveluissa huomioidaan eri kohderyhmät			
	Tulosalueen tavoite:	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Vapaa-aikapalvelut järjestävät ympäri vuoden monipuolisia tilaisuuksia ja tapahtumia eri kohderyhmille yhteistyössä kumppaneiden kanssa ja hyödyntäen mm. digitaalisia striimauspalveluita	Vapaa-aikapalveluiden järjestämien tapahtumien ja tilaisuuksien määrä	130 tilaisuutta tai tapahtumaa	186 kpl

Yhdessä tekeminen	Strateginen tavoite: Asiantuntijuutta ja ammatillisuutta omaava hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö vahvistaa yhdessä tekemisen kulttuuria ja tuottaa onnistumisia.			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Vapaa-aikapalveluiden henkilöstön kehittämistä tuetaan	Koulutuspäivien ja kehittämistyöpajojen määrä/työntekijä	Koulutuspäivät: 4 kpl/tt. Kehittäminen: 1 työpaja / vuosi / tulosityksikkö	4 päivää/tt 1

Yhdessä tekeminen	Strateginen tavoite: Kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Vapaa-aikapalvelut tuotetaan yhdessä eri kumppaneiden kanssa	Kumppanuussopimusten ja vapaa-aikapalveluilta avustusta saavien yhdistysten lukumäärä	40	38

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Uimahallin kävijämäärä	31 748	35 000	37903
Kirjaston toimipisteiden aukioloaika h/vuosi	6212	3100	3153,5
Kirjaston kokonaislainaus	98 969	110 000	93 874
Nuorisotilojen kävijämäärät, keskiarvot hlö/pv	Kesälahti 18hlö/pv Kitee 29hlö/pv	Kesälahti 20hlö/pv Kitee 30hlö/pv	Kesälahti 30hlö/pv Kitee 35hlö/pv
Nuorisotapahtumat/-retket	13	13	23
Tapahtumien määrä, jossa kulttuuritoimi mukana	45	60	50

Palvelujen tuottamistapa ja -kustannukset

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Henkilöstömenot, €	-860 223	-902 675	0	-902 675	-897 697	99,4
Ulkoa ostetut palvelut, €	-454 630	-448 970	0	-448 970	-462 682	103,1

Luettelo Projekteista

Projektin nimi	Hallinnoija	Rahoitusosuus	Saatu avustus	Kesto	Tavoitteet
Innostu kirjasta	Kitee	20 %	6000	2021–2022	Kirjailijavierailujen järjestäminen eri kohderyhmille
Lasten ja nuorten paikallinen harrastustoiminta	Kitee	9 500	8 500	1.6.2021-31.5.2022	Monipuolisen kerhotoiminnan tarjoaminen Kiteellä lasten ja nuorten vapaa-ajalla.
Lasten ja nuorten paikallinen harrastustoiminta	Kitee	9 500	8 500	1.6.2022-31.5.2023	Monipuolisen kerhotoiminnan tarjoaminen Kiteellä lasten ja nuorten vapaa-ajalla.
Tour De Karelianpolut	Kitee	4542,40 € (1514,13 €/v)	54 508,80 € koko hankkeajalle.	2020–2022	Toteuttaa maastopyöräilytapahtuma ja kehittää maastopyöräilyä kolmena vuotena Keski-Karjalassa.
Harrastaminen Osaksi Koulupäivää Kiteellä 2.0	Kitee	12 500 €	50 000 €	1.11.2021-30.6.2022.	Jatkohanke harrastamisen suomen mallin toimintoihin liittyen. Eri-ikäisten harrastustoimintojen toteuttaminen perusopetusikäisille lapsille

					ja nuorille ennen koulupäivää, koulupäivän yhteydessä sekä heti koulupäivän jälkeen.
Harrastamisen Suomen malli Kiteellä	Kitee	Valtionavustus 80 % Omara-hoitus-osuus 20 %	55 000 €	1.8.2022-31.7.2023	Edelleen jatkohanke harrastamisen suomen mallin toimintoihin liittyen. Eri-laisten harrastustoimintojen toteuttaminen perusopetusikäisille lapsille ja nuorille ennen koulupäivää, koulupäivän yhteydessä sekä heti koulupäivän jälkeen.

Talous

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Tuotot	329 882	324 736	0	324 736	388 789	119,7
Kulut	-2 573 426	-2 531 899	0	-2 531 899	-2 602 124	102,8
Toimintakate	-2 243 544	-2 207 163	0	-2 207 163	-2 213 336	100,3

Joukkoliikenne

Tilivelvolliset: Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan jäsenet ja sivistysjohtaja

Tulosityksiköt

Joukkoliikenne

Toiminta-ajatus

Palvelu- ja asiointiliikenteen järjestäminen Kiteen alueella.
Joukkoliikenne sisältää ELY-liikenteen.

TALOUSSUUNNITELMA 2022 - 2025

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kiteen kaupungin sisäinen palvelu- ja asiointiliikenne on järjestetty siten, että kaupungin eri alueilta on mahdollisuus päästä kerran viikossa asioimaan joko Kesälahden tai Kiteen keskustaan. Lisäksi kerran viikossa on järjestetty Kesälahden ja Kiteen taajaman välinen liikenne. Asiointiliikenne kilpailutettiin Pohjois-Karjalan hankintatoimen kautta keväällä 2022. Uudet liikennöintisopimukset astuivat voimaan 1.5.2022. Kilpailutuksen seurauksena asiointi- ja palveluliikenteen kustannukset kasvoivat voimakkaasti vuoden 2022 toisella puoliskolla joidenkin reittien osalta noin 25 %. Lisäksi Kiteen osittain rahoittaman ELY-liikenteen kustannukset kasvoivat kevään 2022 polttoaineiden hintojen korotuksen seurauksena. Molempien kustannusnousujen taustalla on siis kallistunut polttoaine ja osittain alan vähäinen kilpailu. Asiointi- ja palveluliikenteen asiakasmäärissä tapahtui nousua vuoden 2022 jälkimmäisellä puoliskolla.

TALOUSARVIO 2022

Joukkoliikenne ei kestänyt talousarvioraamissa syksyn 2022 talousarviomuutoksista huolimatta. Hintojen nousu, sekä ELY-liikenteessä, että asiointi- ja palveluliikenteessä painoi joukkoliikenteen toteutuneen reilusti annettua myös muutettua talousarvioraamia suuremmaksi.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Yhdessä tekeminen	Strateginen tavoite: Kitee on vetovoimainen ja vireä kaupunki			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Taloudellisten kuljetusmahdollisuuksien tarjoaminen haja-asutusalueen autottomille asukkaille	asiakasmäärä/reitti	keskimäärin 4 asiakasta/reitti	Asiakkaita oli yhteensä 185/kk kaikilla reiteillä.
	ELY:n organisoiman joukkoliikenteen palvelutason säilyttäminen	Reittien ja vuorojen määrä.	Vuoden 2021 tavoitetaso.	ELY-keskus karsi joukkoliikenteen vuoroja johtuen vähäisistä matkustajamääristä.

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Palvelu- ja asiointiliikennettä käyttävien henkilöiden määrä kuukaudessa	154	203	185

Palvelujen tuottamistapa ja -kustannukset

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Henkilöstömenot, €	0	0	0	0	0	0
Ulkoa ostetut palvelut, €	-135 164	-130 200	-30 000	-160 200	-181 781	113,5

Talous

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Tuotot	13 475	15 526	0	15 526	13 637	87,8
Kulut	-140 081	-135 639	-30 000	-165 639	-187 111	113
Toimintakate	-126 606	-120 113	-30 000	-150 113	-173 474	115,6

SIVISTYS- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA YHTEENSÄ

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Tuotot	1 713 362	1 578 548	0	1 578 548	1 656 504	104,9
Kulut	-20 489 834	-21 112 022	0	-21 112 022	-21 013 981	99,5
Toimintakate	-18 776 473	-19 533 474	0	-19 533 474	-19 357 477	99,1

Ympäristölautakunta

Ympäristön ja rakentamisen valvonta

Tilivelvolliset: Ympäristölautakunnan jäsenet, ympäristöpäällikkö

Tulosityksiköt

Ympäristötoimi

Rakennusvalvonta

Toiminta-ajatus

Ympäristölautakunnan tehtävänä on huolehtia maankäyttö- ja rakennuslain sekä ympäristölainsäädännön kunnalle kuuluvista tehtävistä. Tavoitteena on luoda terveellinen, turvallinen ja viihtyisä ympäristö.

TALOUSSUUNNITELMA 2022 - 2025

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus ei valmistunut vuoden 2022 aikana, kuten oli suunniteltu. Hallitus antoi 15.9.2022 eduskunnalle esitykset rakentamislainsäädännön, laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä sekä maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta. Lakiesitykset ovat käsiteltävänä eduskunnassa tilinpäätöksen laatimisajankohtana. Lain julkaisun aikataulu ei ole vielä selvillä.

Ympäristönsuojelua koskevat jätelain muutokset astuivat voimaan 1.1.2022. Ympäristötoimeen koskeva suurin muutos jätelaissa on ympäristönsuojelulain mukaan ympäristölupavelvollisten toimijoiden uudet jäteraportointivelvoitteet.

TALOUSARVIO 2022

Henkilöstömenojen suuruus kaikista kuluista on noin 71 %, joka on odotetun suuruinen. Talousarviossa mainittu ympäristötoimen taksojen korotusta tehtiin joulukuussa 2022, rakennusvalvonnan taksaan tehtiin yksittäisiä muutoksia, uudet taksat astuivat voimaan 1.1.2023 alkaen. Henkilöstön työkuorman tilanne ympäristötoimessa on vuonna 2022 hieman helpottanut.

Tuottojen osalta talousarvio ylittyi suunnitelman mukaisesta. Tuotot ylittyivät 19 228 euroa (21,8 %). Ylitys johtuu ympäristötoimen arvioitua suuremmasta Kiteenjärven hapettimen laskutuksesta ja rakennusvalvonnan arvioitua suuremmasta laskutuksesta sekä saaduista hanke- ja koulutustuista.

Kulujen ylityksiä tapahtui palkkojen, kokouspalkkioiden, eläkekulujen, ICT-kulujen, Kiteenjärven hapettimen korjaus- ja tarvikekulujen sekä sähkön osalta. Muilla osa-alueilla kulut olivat suunniteltua pienempiä, joten kokonaisuudessaan kulujen toteuma talousarviosta oli 98,9 %.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Elinvoima	Strateginen tavoite: Vastuullinen taloudenhoito			
	Tulosalueen tavoite:	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Rakentamisen ja ympäristön valvonnan kustannustehokkuus	Nettomenot/asukas	20,1 € (as. luku 9 933)	20,3 € (as.luku 9 729)
	Strateginen tavoite: Kitee on vetovoimainen ja vireä kaupunki			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Lupahakemusten sujuva, laadukas ja tasapuolinen käsittely	Lupa-asian käsittelynoittoaika Lupa-asian päätöksentekoaika, kun kaikki tarvittavat liitteet on toimitettu	≤ 10 työpäivää. < 30 työpäivää.	4 työpäivää 8 työpäivää

Elinympäristö	Strateginen tavoite: Kitee on yleisilmeeltään houkutteleva			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Viihtyisä ja siisti ympäristö	Rakennetun ympäristön katselmus tai ympäristökatselmus	1 katselmus	1

Yhdessä tekeminen	Strateginen tavoite: Asiantuntijuutta ja ammatillista osaamista omaava ja motivoitunut henkilöstö vahvistaa yhdessä tekemisen kulttuuria ja tuottaa onnistumisia			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Eriyiskoulutukseen osallistuminen	Koulutuspäivien lukumäärä	12 kpl	20

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Lautakunnan kokoukset, lkm	8	9	10
Lautakunnassa käsitellyt asiat, lkm	69	110	99
Viranhaltijapäätökset	230	260	191
Koulutuspäivät, lkm	257	12	20

Palvelujen tuottamistapa ja -kustannukset

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muu- tos 2022	TP 2022	Tot %
Henkilöstömenot, €	182 387	-196 294	-21 000	-217 294	-219 341	98,0
Ulkoa ostetut palvelut, €	39 397	-72 243	0	-72 243	-53 771	94,1

Luettelo Projekteista

Projektin nimi	Hallinnoija	Rahoitus- osuus	Saatu avustus	Kesto	Tavoitteet
PIKURA-hanke	Rääkkylän kunta	-	4 878	2023	Sähköisen asiointipalvelun käyttöönotto, kehittäminen sekä kuntien välinen yhteistyö. Valtiovarainministeriön rahoittama hanke.

Talous

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Tuotot	78 813	88 300	0	88 300	107 528	121,8
Kulut	-229 009	-288 330	-21 000	-309 330	-305 791	98,9
Toimintakate	-150 196	-200 030	-21 000	-221 030	-198 263	89,7

Tekninen lautakunta

Hallinto

Tilivelvolliset: Tekninen lautakunta, tekninen johtaja

Tulosityksiköt

Teknisen toimen hallinto
Maa- ja metsäkiinteistöt

Toiminta-ajatus

Tuottaa palvelut laadukkaasti, neuvonnan, ohjauksen, sähköisten palvelujen kehittämisen ja hyvän asiakaspalvelujen avulla.

TALOUSSUUNNITELMA 2022 - 2025

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kiteen kaupungin vuonna 2021 käyttöön ottamaa karttapalautepalvelua kehitettiin edelleen ja vuoden 2022 aikana palvelusta tuli tekniselle keskukselle kohdistetun palautteenannon ensisijainen yhteydenottokanava. Vuoden 2022 palautteet esitettiin tekniselle lautakunnalle osavuosisiraporttien ja toimintakertomuksen käsittelyn yhteydessä.

Teknisen toimen hallinto lisäsi aktiivisuutta avustusten hakemisessa talousarvion mukaisesti. Traficomien myöntämällä liikkumisen ohjauksen ja tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämisen avustuksilla toteutettiin Työmatkaliikkumisella hyvinvointia- ja Fiksun mopoilun ohjelma -hankkeet.

Yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa kehitettiin talousarvion mukaisesti. Palvelutuotantoa koskevia kumppanisopimuksia tehtiin asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Teknisen keskuksen hallinnollisten prosessien kehittäminen saatiin hyvään vauhtiin ja tärkeimmät kehittämiskohteet sekä -toimenpiteet kartoitettiin. Kehittämistyötä jatketaan edelleen vuonna 2023.

Hallintosihteeri irtisanoutui siten, että toimen hoitaminen päättyi toukokuun lopussa. Uusi hallintosihteeri rekrytoitiin heinäkuussa ja hän aloitti toimen hoitamisen elokuussa.

TALOUSARVIO 2022

Pohjois-Karjalan pelastustoimen maksuosuus oli suuruudeltaan 961 761 €. Kaupungin metsiä hoidettiin metsäsuunnitelman mukaisesti. Kaupungin metsäpalvelujen toimittajana toimii Metsäpalvelu Turunen Oy, jonka kanssa sopimus on tehty ajalle 1.4.2020 – 31.12.2024. Metsänmyyntitulot vuonna 2022 olivat 411 620 €. Vuoden 2022 leimikoiden myynti tehtiin elokuussa hakkuuoikeuden myyntiperusteiden ja puun hintakehityksen ohjaamana. Puistometsien hoitotavoite ei toteutunut. Kiteen keskustasta siistittiin pieniä metsäalueita raivaamalla. Talousarvio toteutui kokonaisuudessaan hyvin.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Elinympäristö	Strateginen tavoite: Kitee on yleisilmeeltään houkutteleva.			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Puistometsien hoitaminen	Hoitosuunnitelman mukaisen alueen hoitaminen	Kytänniemi	Ei toteutunut.

Yhdessä tekeminen	Strateginen tavoite: Asiantuntijuutta ja ammatillista osaamista omaava hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö vahvistaa yhdessä tekemisen kulttuuria ja tuottaa onnistumisia.			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen	Karttapalautekanavan palautteiden raportointi lautakunnalle	Kaksi kertaa vuodessa	Toteutui
	Kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen	Teknisen keskuksen toiminnan esitely- ja palautteenantotilaisuus	Yksi yleisötilaisuus	Ei toteutunut. Tilaisuus siirrettiin keväälle 2023.

Palvelujen tuottamistapa ja -kustannukset

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Henkilöstömenot, €	-191 844	-212 616	0	-212 616	-199 431	93,8
Ulkoa ostetut palvelut, €	-1 116 864	-1 216 403	-58 000	-1 274 403	-1 228 674	96,4

Talous

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Tuotot	458 779	488 880	0	488 880	479 903	98,2
Kulut	-1 371 628	-1 473 304	-58 000	-1 531 304	-1 464 634	95,6
Toimintakate	-912 849	-984 424	-58 000	-1 042 424	-984 732	94,5

Siivous- ja ruokapalvelut

Tilivelvolliset: Tekninen lautakunta, tekninen johtaja, siivous- ja ruokapalvelupäällikkö

Tulosityksiköt

Siivouspalvelut

Ruokapalvelut

Toiminta-ajatus

Siivous- ja ruokapalvelut tuottavat kaupungin ja Siun soten tarvitsemia ateriapalveluita erityisruokavaliot huomioiden, hoitaa ateriakuljetukset sekä tuottaa ylläpito- ja perussiivouspalveluita tehokkaasti ja taloudellisesti.

TALOUSSUUNNITELMA 2022 - 2025

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Siivous- ja ruokapalvelut tuottivat palveluita kaupungin hallintokunnille ja Siun sotelle sekä asiakkaille. Vuoden lopussa teknisen keskuksen tuottamat siivous- ja ruokapalvelut siirtyivät Polkka - Pohjois-Karjalan tukipalvelut Oy:n hoidettavaksi vuoden 2023 alusta alkaen.

Ukrainalaisten saapuminen Suomeen lisäsi ruokapalveluiden myyntituottoja Kesälahdella. Kotipalveluasiakkaiden määrä lisääntyi ja vaikutti kuljetuspalveluihin. Elintarvikkeiden hinnan nousu tuli ruokapalveluihin viiveellä sopimuksen hinnantarkastuspäivien mukaisesti. Koronapandemia vaikutti edelleen tulosalueen toimintaan. Siivouspalvelut myivät Siun sotelle tehostettua siivousta ja henkilökunnan poissaolot lisääntyivät.

TALOUSARVIO 2022

Siivous- ja ruokapalveluiden toimintatuotot toteutuivat 104,9 %. Poikkeama oli 183 120 euroa talousarvioon verrattuna. Ylitys johtui sekä ateriapalveluiden kasvaneesta kysynnästä että Siun sotien ja Siun työterveyshuollon lisäsiivouksista.

Toimintakulut toteutuivat 103,5 %. Poikkeama oli -132 687 euroa talousarvioon verrattuna. Toimintakulut alittuivat palveluiden ostossa (98,3 %) ja muissa toimintakuluissa (99,8 %). Toimintakulut ylittyivät henkilö- (103,5 %) ja henkilösivukuluissa (103,8 %) sekä aine-, tarvike ja tavara-hankinnoissa (107,3 %). Merkittävien ylitys oli elintarvikehankinnoissa (107,2 % ja -59 090 euroa), joka aiheutui loppuvuoteen painottuneista hinnankorotuksista. Suojavarustehankintoihin käytettiin 16 724 euroa, jossa oli laskua vuoteen 2021 verrattuna -18,3 %.

Siivouspalveluiden toimintakate oli 74 477 euroa ja ruokapalveluiden -66 737 euroa. Tulosalueen toimintakate oli 7 740 euroa.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Elinvoima	Strateginen tavoite: Vastuullinen taloudenhoito			
	Tulosalueen tavoite:	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso 2022	Toteuma
	Koululounaan hinta	€ / oppilas	5,01	5,01
	Siivouskustannukset	€ / siivous m2	30,93	30,72

Elinympäristö	Strateginen tavoite: Kitee toimii ympäristöystävällisesti			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso 2022	Toteuma
	Lähiruuan lisääminen ruokapalveluissa	Järjestetään lähiruokapäiviä	3 kertaa vuodessa	3

Yhdessä tekeminen	Strateginen tavoite: Asiantuntijuutta ja ammatillista osaamista omaava hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö vahvistaa yhdessä tekemisen kulttuuria ja tuottaa onnistumisia			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri/mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma
	Osaaminen pidetään ajan tasalla.	Henkilöstön koulutuspäivien määrä	2 päivää / hlö	1,5
	Strateginen tavoite: Asiakas- ja asiakaslähtöinen palvelu			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri/mittari	Tavoitetaso 2022	Toteuma
	Asiakas- tai asiakaslähtöinen palvelut	Asiakastytyväisyys kysely 1–5	3,7	Ei toteutunut.

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Valmistetut koululounaat	163 323	170 778	168 830
Ikäihmisten lounaat	79 574	72 225	89 104
Siivottavat m2	39 035	38 963	39 095

Palvelujen tuottamistapa ja -kustannukset

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Henkilöstömenot, €	-1 953 070	-2 029 983	17 000	-2 012 983	-2 085 163	103,6
Ulkoa ostetut palvelut, €	-36 196	-524 724	0	-524 724	-515 982	98,3

Talous

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Tuotot	3 717 850	3 737 276	-30 000	3 707 276	3 890 396	104,9
Kulut	-280 595	-3 716 969	-33 000	-3 749 969	-3 882 656	103,5
Toimintakate	-108 049	20 307	-63 000	-42 693	7 740	-18,1

Toimitilat

Tilivelvolliset: Tekninen lautakunta, tekninen johtaja, toimitilapäällikkö

Tulosityksiköt

Toimitilat

Toiminta-ajatus

Tulosalue rakennuttaa, rakentaa ja ylläpitää tehokkaasti ja taloudellisesti rakennuksia kaupungin omien toimintojen ja Siun Soten käyttöön sekä liiketiloiksi.

TALOUSSUUNNITELMA 2022 - 2025

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Siun sote -kuntayhtymä on vuokrannut tarvitsemansa toimitilat kaupungilta. Riskinä on Siun soten mahdolliset toiminnalliset muutokset, jotka vaikuttavat toimitilojen tuloihin. Tarpeettomiksi käyneistä rakennuksista pyritään luopumaan suunnitelman mukaan joko purkamalla tai myymällä rakennus.

TALOUSARVIO 2022

Toimitilojen tulokertymä muodostui pääosin Siun Sote-kuntayhtymälle vuokrattavista tiloista, asuntojen, yritystilojen ja hallintokuntien vuokrasta. Sisäisiä vuokratuloja kertyi 3 958 482 euroa. Sisäiset vuokrat perustuvat toimialojen käyttämiin neliöihin. Siun Sote-kuntayhtymälle vuokrattavien tilojen vuokrakertymä oli 1 617 761 euroa. Vuokratulot ovat toteutuneet lähes ennakoidun mukaisesti. Ukrainasta sotaa paenneille saatiin järjestettyä asuntoja Kesätaipaleelta ja Hellanimestä. Tulosalueen suunnitelman mukaiset poistot vuonna 2022 olivat 2 025 450 euroa. Tulosalueen toimintakate kattoi 64 % suunnitelman mukaisista poistoista.

Toimintakulut ovat kasvaneet erittäin runsaslumisen alkuvuoden ja polttoaineiden sekä sähkön hinnan nousun seurauksena. Alueiden kunnossapitoon varattu määräraha ylittyi 28,5 % ja edellisen vuoteen nähden kulut ovat 66 065 euroa suuremmat. Alueiden kunnossapitokustannuksissa korostuu viime talven kattolumien pudotus ja lumien siirto. Sähköön varattu määräraha ylittyi 59,3 % ja kasvua on 276 876 € edelliseen vuoteen verrattuna. Lämmityskustannukset alittuivat 2,9 %. Energiasäästötoimenpiteitä on käynnistetty; mm. Kiteen varikolle asennettiin vesi-ilmalämpöpumppu.

Palkkatuella työllistettiin henkilöitä 44 kk ja velvoitetyöllistettyjä 28 kk. Vakituisen kiinteistönhoitajan siirryttyä tosiin tehtäviin, on hänen työtehtävänsä hoidettu määräaikaiseksi palkatulla kiinteistönhoitajalla. Eläköityneen kiinteistösihteerin tilalle palkattu henkilö aloitti kiinteistösihteerinä 1.5.2022.

Puhoshallin vuokraamisen edistämistä on jatkettu. Huonokuntoisten rakennusten purkamiseen varattua määrärahaa käytettiin ns. Kansantalon purkamiseen. Rakennuksen vuokralaisille järjestettiin korvaavat tilat vanhalle paloasemalle, Kästekoselle ja Pajarintie 6:een.

Investointihankkeista vuoden 2022 aikana Kaupungintalo-kirjaston hankesuunnittelu käynnistettiin ja Rantakentän huoltorakennuksen peruskorjaus, Hutsin koulun lattiapäällysteasennukset, viilennyslaitteurakka ja Puhoshallin aurinkosähköjärjestelmä valmistuivat. Sovintolan ulkomaalukseen ei

saatu yhtään tarjousta eikä myöskään tarjouskilpailun jälkeen käydyt keskustelut johtaneet maalausurakoitsijan löytymiseen. Koulukeskuksen muutostarpeet ovat selkiytyneet ja hanke on suunnittelu- vaiheessa. Citect-järjestelmän muutosta ei pystytty toteuttamaan tarvikkeiden saantivaikeuden takia.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Elinvoima	Strateginen tavoite: Vastuullinen taloudenhoito			
	Tulosalueen tavoite:	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Toimitilojen tehokas käyttö	käytössä olevat toimitilat/ toimitilojen määrä yhteensä, h-m ²	87 %	84 %
	Kiinteistöhoito €/h-m ²	bruttomenot €/h-m ² /kk	5,12	5,26

Elinympäristö	Strateginen tavoite: Kitee toimii ympäristöystävällisesti			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Energian käyttö vähenee vuosittain	Sähkö ja lämmitys kWh/m ³ /v (2021: 59,5) Energiakatselmukset kpl/a	51 1 kpl	56,1 1 kpl

Yhdessä tekeminen	Strateginen tavoite: Asiantuntijuutta ja ammatillista osaamista omaava hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö vahvistaa yhdessä tekemisen kulttuuria ja tuottaa onnistumisia			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Henkilöstön osaamisen vahvistaminen	koulutuspäivät/henkilö	2 pv	2 pv

Toiminnan laajuustiedot

Laajuustieto	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kaupungin omien kiinteistöjen huoneala m ²	73 206	73 071	73 190
Kaupungin omien kiinteistöjen tilavuus m ³	342 910	342 910	343 027
Kulut €/m ² /kk	4,80	5,12	5,26
Tuotot €/m ² /kk	7,31	7,32	7,40
Energian käyttö MWh (KL-kohteet)	11 172	9600	10 433

Kiinteistöjako toiminnoittain m²			
Asuinrakennukset	1500	1 500	1 500
Hoitoalan rakennukset	14 664	14 664	14 664
Toimistorakennukset	4 075	4 075	4 075
Koulurakennukset	20 983	20 983	20 983
Kokoontumisrakennukset	5 958	5 958	6 109
Teollisuusrakennukset	16 213	16 213	16 213
Muut rakennukset	8 452	8 245	8 286
Varikot	1 360	1 360	1 360

Palvelujen tuottamistapa ja -kustannukset

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muu- tos 2022	TP 2022	Tot %
Henkilöstömenot, €	-477 392	-522 312	0	-522 312	-447 506	85,7
Ulkoa ostetut palvelut, €	-1 838 589	-2 168 833	0	-2 168 833	-1 992 085	91,9

Talous

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Tuotot	6 899 178	6 852 507	0	6 852 507	6 983 135	101,9
Kulut	-5 277 283	-5 509 582	0	-5 509 582	-5 684 697	103,2
Toimintakate	1 621 895	1 342 925	0	1 342 925	1 298 438	96,7

Kuntatekniikka

Tilivelvolliset: Tekninen lautakunta, tekninen johtaja, kuntatekniikan päällikkö

Tulosityksiköt

Liikenneväylät
Jätehuolto
Konekeskus
Maa- ja vesialueet
KIT Vesi- ja viemärlaitos
KES Vesi- ja viemärlaitos

Toiminta-ajatus

Tulosalue ylläpitää turvallista ja viihtyisää elinympäristöä.

TALOUSSUUNNITELMA 2022 - 2025

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Yleisiä alueita, kuten puistoja ja toreja hoidetaan tavoitteena viihtyisyys ja edustava kuntakuva. Pienvenesatamia ja Pyhäjärven veneilyväylää ylläpidetään kumppanuusperiaatteella Pursiseura Ilmarisen kanssa. AIMO-alueita kehitetään, lentokenttää ylläpidetään kumppanuusperiaatteella Keski-Karjalan Ilmailukerhon kanssa. Muljulan Erä- ja Riistapolkua hoidetaan omana alueena.

Kiteen vesihuoltolaitos on vuokrattu Kiteen Vesikunnalle. Toiminta-aluemuutoksia vahvistetaan tarvittaessa.

Kesälahden vesi- ja viemärlaitosta hoidetaan omana toimintana. Laitos myy talousveden Keski-Karjalan Läntiselle vesiosuuskunnalle ja Kereli-Poroniemen vesiosuuskunnalle sekä ottaa vastaan jäteveden Kereli-Poroniemen vesiosuuskunnalta.

TALOUSARVIO 2022

Katuja on neljässä taajamassa yhteensä 59 792 m. Katuverkostoa on hoidettu määrärahojen puitteissa. Talvikunnossapidon tasoa on nostettu ja katuvalaistuksen palamisaikoja lisätty kohdenneusti. Päälysteiden uusimiseen oli varattuna määrärahaa 75 000 €, jolla päällystettiin pienempiä kohteita. Auraushintoihin tehtiin heinäkuussa indeksitarkistus ja hinnat nousivat 18 %. Liikenneväylien kunnossapitokustannukset ovat kasvaneet myös uuden aurauskilpailutuksen johdosta.

Yhdyskuntajätteet on luovutettu Sopensuon jätteenkäsittelypaikalla Fortum Waste Solutions Oy:lle, joka käsittelee ne Riihimäen jätteenpolttolaitoksessa energiahyötykäyttöön. Biojätteet on toimitettu BioKymppi Oy:n biokaasulaitokselle. Kaatopaikkakaasu on mennyt lämpöenergiaksi. Yhdyskuntajätteiden määrä on vähentynyt lajittelun ansiosta. Jättemaksutaksaa on tarkistettu kustannuksia vastaavasti.

Konekeskuksen kaluston tuotot ja kulut kohdennetaan käytön mukaan oikein. Kalustoa uusitaan sitä mukaa, kun taloudellinen käyttöikä edellyttää. Yleisiä alueita hoidetaan tavoitteena viihtyisyys ja edustava ilme. AIMO- alueen ampumaradalle rakennettiin vuosina 2021-22 perusinfraa 400 000 eurolla, investointi valmistui kesäkuussa 2022.

Vesihuoltolaitosten riskinä on ikääntyvän verkoston korjaustarve. Uusiin vesi- ja viemärlinjoihin ja pieniin saneerauksiin oli varattu 45 000 € vuodelle 2022. Kesälahden vesi- ja viemärlaitoksen vanhat himaniittiset vesijohtoputket ja betoniviemärit ovat riski. Kesälahden jätevedenpuhdistamon uusi sakeuttamo valmistui lokakuussa 2021. Kesälahden vesi- ja viemärlaitoksen työntekijöitä koulutettiin oppisopimuksella ympäristöalan ammattitutkintoon 2 kpl ja vesihuoltomestarin erikoisammattitutkintoon 1 henkilö. Koulutukset alkoivat v. 2021 ja päättyivät syksyllä 2022.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Elinympäristö	Strateginen tavoite: Kitee on yleisilmeeltään houkutteleva			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Liikenneväylien turvallisuuden parantaminen	Valaisemattomat asutokadut kartoitetaan ja tehdään valaistuksen investointisuunnitelma suunnitelmavuosille	Kartoitus ja investointisuunnitelma tehty, työt aloitettu suunnitelman mukaisesti	Toteutui
	Strateginen tavoite: Kiteen kaupunkikeskustan kehittäminen kaupunkikeskukseksi			
	Kiteen ydinkeskustan ilmettä kehitetään	Laaditaan rakennussuunnitelma	Rakennussuunnitelma laadittu	Toteutui
	Strateginen tavoite: Kitee toimii ympäristöystävällisesti			
Vesihuoltolaitosten liittymisasteen lisääminen	Uudet liittymät kpl/vuosi	13	Ei toteutunut (11)	

Yhdessä tekeminen	Strateginen tavoite: Asiantuntijuutta ja ammatillista osaamista omaava hyvinvoiva ja motivoitunut henkilöstö vahvistaa yhdessä tekemisen kulttuuria ja tuottaa onnistumisia			
	Tulosalueen tavoite	Arviointikriteeri (tunnusluku)	Tavoitetaso	Toteuma
	Henkilöstön osaamisen vahvistaminen	Henkilöstön koulutuspäivien määrä	2 päivää/hlö	Toteutui

Palvelujen tuottamistapa ja -kustannukset

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutokset 2022	TP 2022	Tot %
Henkilöstömenot, €	-459 657	-459 048	0	-459 048	-447 828	97,6
Ulkoa ostetut palvelut, €	-1 006 889	-1 029 143	0	-1 029 143	-1 006 889	104,9

Talous

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muutos 2022	TP 2022	Tot %
Tuotot	1 012 712	1 010 250	0	1 010 250	1 075 108	106,4
Kulut	-2 086 806	-2 075 482	0	-2 075 482	-2 201 546	106,1
Toimintakate	-1 074 095	-1 065 232	0	-1 065 232	-1 126 438	105,7

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

	TP 2021	TA 2022	TA-muutos 2022	TA + muu- tos 2022	TP 2022	Tot %
Tuotot	12 088 520	12 088 913	-30 000	12 058 913	12 428 542	103,1
Kulut	-12 337 778	-12 775 337	-91 000	-12 866 337	-13 233 534	102,9
Toimintakate	-249 259	-686 424	-121 000	-807 424	-804 992	99,7

6.1.2 Toimintatulot ja -menot toimielimittäin

	TA 2022	TA-muutos	Ta + muutos 2022	TP 2022	Poik- keama	Tot %
10 Tarkastuslautakunta						
Tuotot	0	0	0	0	0	0,0
Kulut	-30 000	-3 000	-33 000	-33 856	-856	102,6
Toimintakate	-30 000	-3 000	-33 000	-33 856	-856	102,6
20 Kaupunginhallitus						
Tuotot	2 758 200	0	2 758 200	2 920 759	162 559	105,9
Kulut	-54 235 714	-1 500 000	-55 735 714	-55 952 557	-216 843	100,4
Toimintakate	-51 477 514	-1 500 000	-52 977 514	-53 031 798	-54 284	100,1
30 Sivistys ja vapaa aikalautakunta						
Tuotot	1 578 548	0	1 578 548	1 656 504	77 956	104,9
Kulut	-21 112 022	0	-21 112 022	-21 013 981	98 041	99,5
Toimintakate	-19 533 474	0	-19 533 474	-19 357 477	175 997	99,1
70 Ympäristölautakunta						
Tuotot	88 300	0	88 300	107 528	19 228	121,8
Kulut	-288 330	-21 000	-309 330	-305 791	3 539	98,9
Toimintakate	-200 030	-21 000	-221 030	-198 263	22 767	89,7
80 Tekninen lautakunta						
Tuotot	12 088 913	-30 000	12 058 913	12 428 542	369 629	103,1
Kulut	-12 775 337	-91 000	-12 866 337	-13 233 534	-367 197	102,9
Toimintakate	-686 424	-121 000	-807 424	-804 992	2 432	99,7
RAPORTTI YHTEENSÄ						
Tuotot	16 513 961	-30 000	16 483 961	17 113 334	629 373	103,8
Kulut	-88 441 403	-1 615 000	-90 056 403	-90 539 719	-483 316	100,5
Toimintakate	-71 927 442	-1 645 000	-73 572 442	-73 426 385	146 057	99,8

6.1.3 Toimintatulot ja -menot tulosalueittain (valtuuston nähden sitovat erät)

Valtuustoon nähden sitovista käyttötalousosan tulosalueista (15 kpl) talousarvion toimintakateen ylitti kuusi tulosaluetta. Euromääräisesti merkittävä poikkeama on sosiaali- ja terveystalouden tulosalueella.

Sosiaali- ja terveystalouden -tulosalueen ylitys johtuu Siun soten -kuntayhtymän talousarvion poikkeamasta. Yhtymävaltuuston (4.10.2022) muutetun talousarvion mukaan jäsenkunnat kattavat vuoden 2022 alijäämää 32,7 milj. eurolla. Palkkaharmonisointiin liittyvä valmistelu oli kesken ja sen mahdollisia vaikutuksia ei ollut huomioitu kuntayhtymän lokakuun talousarvion 2022 tarkastuksen yhteydessä. Yhtymävaltuusto ei ole muuttanut talousarviota 4.10.2022 jälkeen. Kiteen talousarvionmuutoksen (31.10.2022) yhteydessä Siun soten kustannuksiin varauduttiin 47,5 milj. eurolla. Talousarvioon nähden poikkeama on noin 1,5 milj. euroa. Prosentuaalinen ylitys on 3,2 %. Talousarvionmuutoksen yhteydessä arvioitiin, että pahimman skenaarion toteutuessa Kiteen on varauduttava lievästi alijäämääseen tilikauteen vuonna 2022. Kaupunginvaltuusto merkitsi tiedokseen Siun soten alijäämään liittyvät epävarmuustekijät.

	Ta 2022	Ta-muutos	Ta + muutos 2022	TP 2022	Poikkeama	Tot %
Tarkastustoimi						
Tuotot	0	0	0	0	0	0,0
Kulut	-30 000	-3 000	-33 000	-33 856	-856	102,6
*Toimintakate	-30 000	-3 000	-33 000	-33 856	-856	102,6
Yleishallinto						
Tuotot	2 161 300	0	2 161 300	2 047 816	-113 484	94,7
Kulut	-5 524 728	500 000	-5 024 728	-4 491 386	533 342	89,4
*Toimintakate	-3 363 428	500 000	-2 863 428	-2 443 571	419 857	85,3
Elinvoima ja omistajaohjaus						
Tuotot	227 300	0	227 300	499 126	271 826	219,6
Kulut	-3 239 115	0	-3 239 115	-2 465 738	773 377	76,1
*Toimintakate	-3 011 815	0	-3 011 815	-1 966 612	1 045 203	65,3
Sosiaali- ja terveystalouden palvelut						
Tuotot	369 600	0	369 600	373 817	4 217	101,1
Kulut	-45 471 871	-2 000 000	-47 471 871	-48 995 432	-1 523 561	103,2
*Toimintakate	-45 102 271	-2 000 000	-47 102 271	-48 621 616	-1 519 345	103,2
Opetus ja kulttuuritoimen hallinto						
Tuotot	0	0	0	1 550	1 550	*****
Kulut	-260 176	0	-260 176	-241 129	19 047	92,7
*Toimintakate	-260 176	0	-260 176	-239 580	20 596	92,1

Varhaiskasvatus

Tuotot	458 000	0	458 000	526 221	68 221	114,9
Kulut	-4 856 488	0	-4 856 488	-4 957 697	-101 209	102,1
*Toimintakate	-4 398 488	0	-4 398 488	-4 431 476	-32 988	100,7

Peruskoulutus

Tuotot	595 536	0	595 536	538 201	-57 335	90,4
Kulut	-11 119 575	30 000	-11 089 575	-10 921 254	168 321	98,5
*Toimintakate	-10 524 039	30 000	-10 494 039	-10 383 054	110 985	98,9

Toisen asteen koulutus

Tuotot	184 750	0	184 750	188 108	3 358	101,8
Kulut	-2 208 245	0	-2 208 245	-2 104 665	103 580	95,3
*Toimintakate	-2 023 495	0	-2 023 495	-1 916 557	106 938	94,7

Vapaa-aikapalvelut

Tuotot	324 736	0	324 736	388 789	64 053	119,7
Kulut	-2 531 899	0	-2 531 899	-2 602 124	-70 225	102,8
*Toimintakate	-2 207 163	0	-2 207 163	-2 213 336	-6 173	100,3

Joukkoliikenne

Tuotot	15 526	0	15 526	13 637	-1 889	87,8
Kulut	-135 639	-30 000	-165 639	-187 111	-21 472	113,0
*Toimintakate	-120 113	-30 000	-150 113	-173 474	-23 361	115,6

Rakentaminen ja ympäristön valvonta

Tuotot	88 300	0	88 300	107 528	19 228	121,8
Kulut	-288 330	-21 000	-309 330	-305 791	3 539	98,9
*Toimintakate	-200 030	-21 000	-221 030	-198 263	22 767	89,7

Teknisen toimen hallinto

Tuotot	488 880	0	488 880	479 903	-8 977	98,2
Kulut	-1 473 304	-58 000	-1 531 304	-1 464 634	66 670	95,6
*Toimintakate	-984 424	-58 000	-1 042 424	-984 732	57 692	94,5

Siivous- ja ruokapalvelut

Tuotot	3 737 276	-30 000	3 707 276	3 890 396	183 120	104,9
Kulut	-3 716 969	-33 000	-3 749 969	-3 882 656	-132 687	103,5
*Toimintakate	20 307	-63 000	-42 693	7 740	50 433	-18,1

840 Toimitilat

Tuotot	6 852 507	0	6 852 507	6 983 135	130 628	101,9
Kulut	-5 509 582	0	-5 509 582	-5 684 697	-175 115	103,2
* Toimintakate	1 342 925	0	1 342 925	1 298 438	-44 487	96,7

Kuntatekniikka

Tuotot	1 010 250	0	1 010 250	1 075 108	64 858	106,4
Kulut	-2 075 482	0	-2 075 482	-2 201 546	-126 064	106,1
*Toimintakate	-1 065 232	0	-1 065 232	-1 126 438	-61 206	105,7

RAPORTTI YHTEENSÄ

Tuotot	16 513 961	-30 000	16 483 961	17 113 334	629 373	103,8
Kulut	-88 441 403	-1 615 000	-90 056 403	-90 539 719	-483 316	100,5
Toimintakate	-71 927 442	-1 645 000	-73 572 442	-73 426 385	146 057	99,8
*valtuuston nähden sitovat erät						

6.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen (valtuuston nähden sitovat erät)

	Ta 2022	Ta-muutos	Ta + muutos 2022	TP 2022	Poikkeama	Tot %
Toimintatuotot	16 513 961	-30 000	16 483 961	17 113 334	629 373	103,8
Myyntituotot	7 303 162	-30 000	7 273 162	7 531 351	258 189	103,5
Maksutuotot	479 740	0	479 740	467 289	-12 451	97,4
Tuet ja avustukset	1 272 184	0	1 272 184	1 289 942	17 758	101,4
Muut toimintatuotot	7 458 875	0	7 458 875	7 824 751	365 876	104,9
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-88 441 403	-1 615 000	-90 056 403	-90 539 719	-483 316	100,5
Henkilöstökulut	-17 390 183	-137 000	-17 527 183	-17 322 994	204 189	98,8
Palkat ja palkkiot	-13 806 069	-111 133	-13 917 202	-13 743 255	173 947	98,8
Henkilösivukulut	-3 584 114	-25 867	-3 609 981	-3 579 738	30 243	99,2
Eläkekulut	-3 062 229	-21 101	-3 083 330	-3 064 824	18 506	99,4
Muut henkilösivukulut	-521 885	-4 766	-526 651	-514 914	11 737	97,8
Palvelujen ostot	-59 295 873	-1 958 000	-61 253 873	-61 820 435	-566 562	100,9
Asiakaspalvelujen ostot	-46 080 968	-2 000 000	-48 080 968	-49 702 123	-1 621 155	103,4
Muiden palvelujen ostot	-13 214 905	42 000	-13 172 905	-12 118 311	1 054 594	92
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 603 000	-20 000	-3 623 000	-4 279 234	-656 234	118,1
Avustukset	-2 214 000	0	-2 214 000	-1 619 903	594 097	73,2
Muut toimintakulut	-5 938 347	500 000	-5 438 347	-5 497 153	-58 806	101,1
Toimintakate	-71 927 442	-1 645 000	-73 572 442	-73 426 385	146 057	99,8
* Verotulot	32 500 000	1 677 000	34 177 000	34 224 359	47 359	100,1
Valtionosuudet	43 600 000	296 289	43 896 289	43 946 990	50 701	100,1
* Rahoitustuotot ja -kulut	365 700	0	365 700	394 761	29 061	107,9
Korkotuotot	14 000	0	14 000	57 719	43 719	412,3
Muut rahoitustuotot	385 200	0	385 200	401 966	16 766	104,4
Korkokulut	-32 000	0	-32 000	-49 531	-17 531	154,8
Muut rahoituskulut	-1 500	0	-1 500	-15 392	-13 892	1026,2
Vuosikate	4 538 258	328 289	4 866 547	5 139 725	273 178	105,6
Poistot ja arvonalentumiset	-2 960 870	0	-2 960 870	-3 349 593	-388 723	113,1
Suunnitelman muk. poistot	-2 960 870	0	-2 960 870	-3 349 593	-388 723	113,1
Tilikauden tulos	1 577 388	328 289	1 905 677	1 790 132	-115 545	93,9
Poistoeron muutos	0	0	0	28 410	28 410	*****
Tilikauden ylijäämä (alij.)	1 577 388	328 289	1 905 677	1 818 543	-87 134	95,4
* valtuuston nähden sitovat erät						

Verotulojen erittely

Verotulot	TA 2022	Ta-muutos	Ta + muutos 2022	TP 2022	Poikkeama
Kunnan tulovero	27 100 000	1 677 000	28 777 000	27 559 657	-1 217 343
Kiinteistövero	2 800 000	0	2 800 000	2 923 486	123 486
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 600 000	0	2 600 000	3 741 215	1 141 215
Yhteensä	32 500 000	1 677 000	34 177 000	34 224 359	47 359

* Talousarviomuutoksen yhteydessä kaikki verotulot on kohdennettu kunnan tuloveroihin. Muutettu talousarvio ei ole siten vertailukelpoinen toteumaan nähden.

Vuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo, milj. euroa	Muutos, milj. euroa.
2016	22,00	134,9	-0,5
2017	21,5	128,9	-6,0
2018	21,5	128,9	0,0
2019	21,0	130,9	2,0
2020	21,0	130,1	-0,8
2021	20,75	130,8	1,1
2022	20,75	134,4	3,6

Valtionosuuksien erittely

	TA 2022	Ta-muutos	Ta + muutos 2022	TP 2022	Poikkeama
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaus					
Valtionosuudet	41 000 000	0	41 000 000	41 010 366	10 366
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml tasaukset	37 800 000	223 775	38 023 775	38 023 762	-13
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0	0	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-900 000	-184 196	-1 084 196	-1 033 480	50 716
Verotulomenetysten korvaus	6 700 000	256 710	6 956 710	6 956 708	-2
<i>Yhteensä</i>	<i>43 600 000</i>	<i>296 289</i>	<i>43 896 289</i>	<i>43 946 990</i>	<i>50 701</i>

6.3 Investointiosan toteutuminen (valtuuston nähden sitovat erät)

Projektiryhmä2-Projektiryhmä-Projekti-Menot ja tulot	Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed.vuosien käyttö	TA	TA-muutos	TA + muutos	TP 2022	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12.2022
91 HALLITUSTASO (500000-1000000)								
902 Hallitus								
9280 Maa- ja vesialueet	0	0	0	0	0	-92 671	-92 671	-92 671
Menot	-200 000	0	-200 000	0	-200 000	-104 971	95 029	95 029
Tulot	200 000	0	200 000	0	200 000	12 300	-187 700	-187 700
Pysyvien vastaavien myynnit	200 000	0	200 000	0	200 000	12 300	-187 700	-187 700
9281 Osakkeet ja osuudet	0	0	0	-471 500	-471 500	-55 560	415 940	415 940
Menot	0	0	0	-471 500	-471 500	-55 560	415 940	415 940
Tulot	0	0	0	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Ostettu osakkeita: Itärata Oy, Polkka Oy, Siun työterveys Oy, Kiinteistö Oy Tikkamäen Vuokratalojen osakkeiden hankinta ei toteutunut.</i>								
9454 Sovintolan peruskorjaus	-200 000	-31 604	-50 000	0	-50 000	-20 862	29 138	-2466
Menot	-200 000	-31 604	-50 000	0	-50 000	-20 862	29 138	-2466
Tulot	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Hanke kesken. Inva-wc rakennettu, ulkopuolen maalaus siirtyi vuodelle 2023.</i>								

9456	Puhos- ja muut teoll.hallit	-400 000	0	-400 000	400 000	0	0	0	0
Menot		-400 000	0	-400 000	400 000	0	0	0	0
Tulot		0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Ei toteutunut avustuspäätösten viivästymisten takia.</i>									
9810	Kaupunkikuvan parantaminen	-750 000	-88 972	-550 000,00	20 000,00	-530 000,00	-319 173,72	210 826,28	121 854,28
Menot		-750 000	-88 972	-550 000,00	20 000,00	-530 000,00	-319 173,72	210 826,28	121 854,28
Tulot		0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Hanke kesken</i>									
9820	Kiteen Aimo-investointihanke	-208 000	0	-69 000	0	-69 000	-276 189	-207 189	-207 189
Menot		-691 000	0	-228 000	0	-228 000	-276 189	-48 189	-48 189
Tulot		483 000	0	159 000	0	159 000	0	-159 000	-159 000
Rahoitusosuudet		483 000	0	159 000	0	159 000	0	-159 000	-159 000
<i>Hanke kesken. Rahoituspäätös 20.9.2022 120 452 €. Maksatus v. 2023.</i>									
9821	Kiteen Aimo-kehityshanke	-161 000	0	-19 000	0	-19 000	0	19 000	19 000
Menot		-805 000	0	-90 000	0	-90 000	0	90 000	90 000
Tulot		644 000	0	71 000	0	71 000	0	-71 000	-71 000
Rahoitusosuudet		644 000	0	71 000	0	71 000	0	-71 000	-71 000
<i>Ei toimenpiteitä</i>									
9958	Kesälahden jv-puuhd. sakeuttamo	0	0	0	0	0	77 752	77 752	77 752
Menot		0	0	0	0	0	0	0	0
Tulot		0	0	0	0	0	77 752	77 752	77 752
Rahoitusosuudet		0	0	0	0	0	77 752	77 752	77 752

Hanke valmistunut 2021. Parikkalan maksuosuus kirjattu v. 2022.

902 *	Hallitus yhteensä	-1 719 000	-120 576	-1 088 000	-51 500	-1 139 500	-686 704	452 796	332 220
	Menot	-3 046 000	-120 576	-1 518 000	-51 500	-1 569 500	-776 756	792 744	672 168
	Tulot	1 327 000	0	430 000	0	430 000	90 052	-339 948	-339 948
	Rahoitusosuudet	1 127 000	0	230 000	0	230 000	77 752	-152 248	-152 248
	Pysyvien vastaavien myynnit	200 000	0	200 000	0	200 000	12 300	-187 700	-187 700
91	HALLITUSTASO (500000-1000000) yhteensä	-1 719 000	-120 576	-1 088 000	-51 500	-1 139 500	-686 704	452 796	332 220
	Menot	-3 046 000	-120 576	-1 518 000	-51 500	-1 569 500	-776 756	792 744	672 168
	Tulot	1 327 000	0	430 000	0	430 000	90 052	-339 948	-339 948
	Rahoitusosuudet	1 127 000	0	230 000	0	230 000	77 752	-152 248	-152 248
	Pysyvien vastaavien myynnit	200 000	0	200 000	0	200 000	12 300	-187 700	-187 700
92	LAUTAKUNTATASO (ALLE 500000)								
905	Sivistys- ja vapaa-aikaltk	0	0	0	0	0	0	0	0,00
9320	Tietokonelaitteet	0	0	0	0	0	-83 606	-83 606	-83 606
	Menot	0	0	0	0	0	-83 606	-83 606	-83 606
	Tulot	0	0	0	0	0	0	0	0
	<i>Hankittu tietokoneita, dokumenttikameroita ja älytauluja kouluille. Määrärahavaraus projektilla 9382.</i>								
9368	Kesäl.kirj. omatoim.valm.kehit	-20 000	0	-20 000	0	-20 000	-12 534	7 466	7 466
	Menot	-20 000	0	-20 000	0	-20 000	-12 534	7 466	7 466
	Tulot	0	0	0	0	0	0	0	0
	<i>Hanke kesken</i>								

9369	Kesäl. frisbeegolfradan laaj.	-15 000	0	-15 000	0	-15 000	-16 223	-1 223	-1 223	
Menot		-15 000	0	-15 000	0	-15 000	-16 223	-1 223	-1 223	
Tulot		0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Valmistunut</i>										
9370	Mäkihyp.tornien/al.kuntokart.	-30 000	0	-30 000	0	-30 000	-6 021	23 979	23 979	
Menot		-30 000	0	-30 000	0	-30 000	-6 021	23 979	23 979	
Tulot		0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Hanke kesken</i>										
9371	Laiturien uusim. uimarannoille	-30 000	0	-30 000	0	-30 000	-21 783	8 217	8 217	
Menot		-30 000	0	-30 000	0	-30 000	-21 783	8 217	8 217	
Tulot		0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Valmistunut</i>										
9372	Puhoksen kuntoport./ulk.alue	-30 000	0	-30 000	0	-30 000	-24 977	5 023	5 023	
Menot		-30 000	0	-30 000	0	-30 000	-24 977	5 023	5 023	
Tulot		0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Hanke kesken</i>										
9373	Kult.toimen striiماuskal.laaj.	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	-9 066	934	934	
Menot		-10 000	0	-10 000	0	-10 000	-9 066	934	934	
Tulot		0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Valmistunut</i>										
9374	Julkiset taidehankinnat	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	-8 307	1 693	1 693	

Menot	-10 000	0	-10 000	0	-10 000	-8 307	1 693	1 693	
Tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	
9375 Kiteen keskustan näyttelytila	-200 000	0	-200 000	0	-200 000	-65 644	134 356	134 356	
Menot	-200 000	0	-200 000	0	-200 000	-65 644	134 356	134 356	
Tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Hanke kesken</i>									
9382 Kalusto/sivistys ja vap.aika	-160 000	0	-160 000	0	-160 000	-37 724	122 276	122 276	
Menot	-160 000	0	-160 000	0	-160 000	-37 724	122 276	122 276	
Tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Kalusteita Hutsin ja Puhoksen koulun luokkiin sekä Puhoksen koulun keittiöön ja opettajanhuoneeseen.</i>									
9394 Hutsin YU-kenttä	-150 000	-2 391	-150 000	-52 000	-202 000	-203 455	-1 455	-3 846	
Menot	-200 000	-2 391	-200 000	-2 000	-202 000	-203 455	-1 455	-3 846	
Tulot	50 000	0	50 000	-50 000	0	0	0	0	
Rahoitusosuudet	50 000	0	50 000	-50 000	0	0	0	0	
<i>Valmistunut</i>									
905 * Sivistys- ja vapaa-aikaltk yhteensä	-655 000	-2 391	-655 000	-52 000	-707 000	-489 340	217 660	215 269	
Menot	-705 000	-2 391	-705 000	-2 000	-707 000	-489 340	217 660	215 269	
Tulot	50 000	0	50 000	-50 000	0	0	0	0	
Rahoitusosuudet	50 000	0	50 000	-50 000	0	0	0	0	
Pysyvien vastaavien myynnit			0	0	0	0	0	0	

908 Tekninen lautakunta

9400	Kohdentamaton määräraha	-150 000	0	-150 000	30 000	-120 000	-7 855	112 145	112 145
Menot		-150 000	0	-150 000	30 000	-120 000	-7 855	112 145	112 145
Tulot		0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Vanhan paloaseman muutostyöt uusille vuokralaisille.</i>									
9442	Puhoksen myllyn kunnostus	0	0	0	0	0	23 000	23 000	23 000
Menot		0	0	0	0	0	0	0	0
Tulot		0	0	0	0	0	23 000	23 000	23 000
Rahoitusosuudet		0	0	0	0	0	23 000	23 000	23 000
<i>Valmistunut 2021. Rahoitusosuus saatu v. 2022.</i>									
9450	Kiteen kirjasto ja kaupunginta	-50 000	0	-50 000	0	-50 000	-32	49 968	49 968
Menot		-50 000	0	-50 000	0	-50 000	-32	49 968	49 968
Tulot		0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Hanke kesken. Tarveselvitys ja hankesuunnittelu käynnistetty</i>									
9451	Rantakentän huoltorakennus	-380 000	-76 157	-280 000	0	-280 000	-329 557	-49 557	-125 714
Menot		-460 000	-100 157	-360 000	0	-360 000	-385 557	-25 557	-125 714
Tulot		80 000	24 000	80 000	0	80 000	56 000	-24 000	0
Rahoitusosuudet		80 000	24 000	80 000	0	80 000	56 000	-24 000	0
<i>Valmistunut</i>									
9452	Puhoshallin aurinkosähköjärjes	-37 000	-41 126	0	0	0	4 552	4 552	-36 575

Menot	-45 000	-41 126	0	0	0	-4 449	-4 449	-45 575
Tulot	8 000	0	0	0	0	9 000	9 000	9 000
Rahoitusosuudet	8 000	0	0	0	0	9 000	9 000	9 000
<i>Valmistunut</i>								
9457 Koulukesk. muutos- ja korj.työ	-100 000	0	-100 000	0	-100 000	0	100 000	100 000
Menot	-100 000	0	-100 000	0	-100 000	0	100 000	100 000
Tulot	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Hanke kesken. Luonnossuunnitelmat tehty.</i>								
9458 Hutsin koul.lattianpääl.uusim.	-105 000	0	-105 000	0	-105 000	-74 705	30 295	30 295
Menot	-105 000	0	-105 000	0	-105 000	-74 705	30 295	30 295
Tulot	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Valmistunut</i>								
9460 Kiinteistöjen jäädytys	-100 000	0	-100 000	52 000	-48 000	-41 975	6 025	6 025
Menot	-100 000	0	-100 000	52 000	-48 000	-41 975	6 025	6 025
Tulot	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Valmistunut</i>								
9461 Citect-järjestelmämuutokset	-100 000	0	-100 000	0	-100 000	-4 488	95 512	95 512
Menot	-100 000	0	-100 000	0	-100 000	-4 488	95 512	95 512
Tulot	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Hanke kesken.Tarvikkeiden saatavuuden takia ei toteutunut.</i>								
9462 Puhoksen myllyn palv.rakenteet	0	0	0	-30 000	-30 000	-29 832	168	168
Menot	0	0	0	-30 000	-30 000	-29 832	168	168

Tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valmistunut									
9496 Aromi-tuotannonohjausjärjestel	-30 000	0	-30 000	0	-30 000	-1 707	28 293	28 293	28 293
Menot	-30 000	0	-30 000	0	-30 000	-1 707	28 293	28 293	28 293
Tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Investointi keskeytetty.</i>									
9500 Kohdentamaton määräraha	-30 000	0	-30 000	0	-30 000	0	30 000	30 000	30 000
Menot	-30 000	0	-30 000	0	-30 000	0	30 000	30 000	30 000
Tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Varaus kuntatekniikan äkillisiin tarpeisiin.</i>									
9503 Kadut	-30 000	0	-30 000	0	-30 000	-26 556	3 444	3 444	3 444
Menot	-30 000	0	-30 000	0	-30 000	-26 556	3 444	3 444	3 444
Tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Hovintien perusparannuksen suunnittelu.</i>									
9512 Puhoksentien kevyenliik. väylä	-310 000	-15 431	-35 000	0	-35 000	-33 504	1 496	-13 935	-13 935
Menot	-620 000	-15 431	-70 000	0	-70 000	-33 504	36 496	21 065	21 065
Tulot	310 000	0	35 000	0	35 000	0	-35 000	-35 000	-35 000
Rahoitusosuudet	310 000	0	35 000	0	35 000	0	-35 000	-35 000	-35 000
<i>Hanke kesken</i>									
9514 Piikkeensalmen vierasvenelait.	0	0	0	0	0	-13 958	-13 958	-13 958	-13 958
Menot	0	0	0	0	0	-13 958	-13 958	-13 958	-13 958
Tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0

9515	Kaavateiden päällystäminen	-75 000	0	-75 000	0	-75 000	-16 296	58 704	58 704	
Menot		-75 000	0	-75 000	0	-75 000	-16 296	58 704	58 704	
Tulot		0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Valmistunut</i>										
9516	Liikenneturv.-kävely/pyör.edis	-80 000	0	-20 000	0	-20 000	0	20 000	20 000	
Menot		-160 000	0	-40 000	0	-40 000	0	40 000	40 000	
Tulot		80 000	0	20 000	0	20 000	0	-20 000	-20 000	
Rahoitusosuudet		80 000	0	20 000	0	20 000	0	-20 000	-20 000	
<i>Ei toimenpiteitä</i>										
9517	Katu- ja aluevalaist.täydentäm	-180 000	0	-60 000	0	-60 000	-62 389	-2 389	-2 389	
Menot		-180 000	0	-60 000	0	-60 000	-62 389	-2 389	-2 389	
Tulot		0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Hanke kesken</i>										
9700	Kalusto/tekninen	-100 000	0	-70 000	0	-70 000	-80 232	-10 232	-10 232	
Menot		-100 000	0	-70 000	0	-70 000	-80 232	-10 232	-10 232	
Tulot		0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Hankittu mm. sähköpolkupyörät, mittauskalusto, varavoimakone</i>										
9814	Kiteen kesk. teemaleikkipuisto	-250 000	-1 049	-250 000	0	-250 000	-256 221	-6 221	-7 270	
Menot		-350 000	-1 049	-350 000	0	-350 000	-295 521	54 479	53 430	
Tulot		100 000	0	100 000	0	100 000	39 300	-60 700	-60 700	
Rahoitusosuudet		100 000	0	100 000	0	100 000	39 300	-60 700	-60 700	

Hanke kesken

9815	Ampumaurheilukesk. perusinfra	-250 000	-109 428	-100 000	0	-100 000	-161 766	-61 766	-171 194
	Menot	-450 000	-109 428	-300 000	0	-300 000	-360 066	-60 066	-169 494
	Tulot	200 000	0	200 000	0	200 000	198 300	-1 700	-1 700
	Rahoitusosuudet	200 000	0	200 000	0	200 000	198 300	-1 700	-1 700

Valmistunut

9817	Puisto- ja viheralueet	-20 000	-9 764	-20 000	0	-20 000	-17 931	2 069	-7 695
	Menot	-20 000	-9 764	-20 000	0	-20 000	-17 931	2 069	-7 695
	Tulot	0	0	0	0	0	0	0	0

Valmistunut

9818	Rantaparkki	-343 000	-205 866	-45 000	0	-45 000	-46 383	-1 383	-207 249
	Menot	-343 000	-205 866	-45 000	0	-45 000	-46 383	-1 383	-207 249
	Tulot	0	0	0	0	0	0	0	0

Valmistunut

9819	Erä- ja riistapolku	-20 000	-37 138	0	0	0	14 664	14 664	-22 474
	Menot	-40 000	-37 138	0	0	0	-368	-368	-37 506
	Tulot	20 000	0	0	0	0	15 032	15 032	15 032
	Rahoitusosuudet	20 000	0	0	0	0	15 032	15 032	15 032

Valmistunut

9822	Matonpesupaikat	-40 000	0	-20 000	0	-20 000	-32 468	-12 468	-12 468
	Menot	-40 000	0	-20 000	0	-20 000	-32 468	-12 468	-12 468
	Tulot	0	0	0	0	0	0	0	0

Valmistunut

9823	Linkin puistoalueen kehitt.	0	0	0	0	-30 247	-30 247	-30 247	
Menot		-310 000	0	-310 000	0	-310 000	-30 247	279 753	
Tulot		310 000	0	310 000	0	310 000	0	-310 000	
Rahoitusosuudet		310 000	0	310 000	0	310 000	0	-310 000	
<i>Hanke kesken</i>									
9824	Vesistöjen kunnostushankkeet	-50 000	0	-50 000	0	-50 000	-1 692	48 308	
Menot		-100 000	0	-100 000	0	-100 000	-1 692	98 308	
Tulot		50 000	0	50 000	0	50 000	0	-50 000	
Rahoitusosuudet		50 000	0	50 000	0	50 000	0	-50 000	
<i>Hanke kesken</i>									
9906	Vesi- ja viemäriinjat	-45 000	0	-45 000	0	-45 000	-42 212	2 788	
Menot		-45 000	0	-45 000	0	-45 000	-42 212	2 788	
Tulot		0	0	0	0	0	0	0	
<i>Varaus uusille liittymille ja verkostomuutoksille/-täydennyksille</i>									
9959	Citect-järjestelmämuutokset	-55 000	0	-35 000	0	-35 000	-33 757	1 243	
Menot		-55 000	0	-35 000	0	-35 000	-33 757	1 243	
Tulot		0	0	0	0	0	0	0	
<i>Hanke kesken</i>									
908	* Tekninen lautakunta yhteensä	-2 930 000	-495 959	-1 800 000	52 000	-1 748 000	-1 303 547	444 453	-51 506
Menot		-4 088 000	-519 959	-2 595 000	52 000	-2 543 000	-1 644 179	898 821	378 862
Tulot		1 158 000	24 000	795 000	0	795 000	340 632	-454 368	-430 368

	Rahoitusosuudet	1 158 000	24 000	795 000	0	795 000	340 632	-454 368	-430 368
92	LAUTAKUNTATASO (ALLE 500000) yhteensä	-3 585 000	-498 350	-2 455 000	0	-2 455 000	-1 792 887	662 113	163 763
	Menot	-4 793 000	-522 350	-3 300 000	50 000	-3 250 000	-2 133 519	1 116 481	594 131
	Tulot	1 208 000	24 000	845 000	-50 000	795 000	340 632	-454 368	-430 368
	Rahoitusosuudet	1 208 000	24 000	845 000	-50 000	795 000	340 632	-454 368	-430 368
		Kustannusarvio ja sen muutokset	Ed.vuosien käyttö	TA	TA-muutos	TA + muutos	TP 2022	Poikkeama	Kustannusarvosta käytetty 31.12.2022
	RAPORTTI YHTEENSÄ	-5 304 000	-618 926	-3 543 000	-51 500	-3 594 500	-2 479 591	1 114 909	495 983
	Menot	-7 839 000	-642 926	-4 818 000	-1 500	-4 819 500	-2 910 275	1 909 225	1 266 299
	Tulot	2 535 000	24 000	1 275 000	-50 000	1 225 000	430 684	-794 316	-770 316
	Rahoitusosuudet	2 335 000	24 000	1 075 000	-50 000	1 025 000	418 384	-606 616	-582 616
	Pysyvien vastaavien myynnit	200 000	0	200 000	0	200 000	12 300	-187 700	-187 700

* valtuuston nähden sitovat erät

6.4 Rahoitusosan toteutuminen (valuuston nähden sitovat erät)

	TA 2022	TA- muutokset	TA+muutos 2022	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	4 538 258	328 289	4 866 547	5 139 725	273 178
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	75 574	75 574
	4 538 258	328 289	4 866 547	5 215 299	348 752
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-4 818 000	-1 500	-4 819 500	-2 910 275	1 909 225
Rahoitusosuudet inv.menoihin	1 075 000	-50 000	1 025 000	418 384	-606 616
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	200 000	0	200 000	12 300	-187 700
	-3 543 000	-51 500	-3 594 500	-2 479 591	1 114 909
Toiminta ja investoinnit, netto	995 258	276 789	1 272 047	2 735 709	1 463 661
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
* Pitkäaikaisten lainojen lisäys	500 000	0	500 000	0	-500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-880 866	0	-880 866	-916 073	-35 207
	-380 866	0	-380 866	-916 073	-535 207
Vaikutus maksuvalmiuteen	614 392	276 789	891 181	1 819 636	928 455
* valuuston nähden sitovat erät					

7 Tilinpäätöslaskelmat

7.1 Tuloslaskelma

	2022	2021
Toimintatuotot	8 969 013,05	8 508 070,47
Myyntituotot	3 766 029,05	3 632 595,49
Maksutuotot	462 458,75	490 223,99
Tuet ja avustukset	1 289 942,24	1 322 500,19
Muut toimintatuotot	3 450 583,01	3 062 750,80
Valmistus omaan käyttöön	0	2 390,80
Toimintakulut	-82 395 398,05	-77 593 500,07
Henkilöstökulut	-17 322 993,61	-16 703 271,24
Palkat ja palkkiot	-13 743 255,40	-13 290 756,87
Henkilösivukulut	-3 579 738,21	-3 412 514,37
Eläkekulut	-3 064 824,47	-2 981 851,94
Muut henkilösivukulut	-514 913,74	-430 662,43
Palvelujen ostot	-58 103 325,88	-54 045 090,51
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 226 171,28	-3 852 103,03
Avustukset	-1 619 697,10	-1 983 583,65
Muut toimintakulut	-1 123 210,18	-1 009 451,64
Toimintakate	-73 426 385,00	-69 083 038,80
Verotulot	34 224 358,70	33 547 339,14
Valtionosuudet	43 946 990,26	41 010 365,51
Rahoitustuotot ja -kulut	394 761,28	250 768,59
Korkotuotot	29 201,31	12 267,84
Muut rahoitustuotot	401 965,85	265 734,81
Korkokulut	-21 013,57	-25 342,92
Muut rahoituskulut	-15 392,31	-1 891,14
Vuosikate	5 139 725,24	5 725 434,44
Poistot ja arvonalentumiset	-3 349 592,83	-2 912 308,44
Suunnitelman muk. poistot	-3 349 592,83	-2 912 308,44
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Tilikauden tulos	1 790 132,41	2 813 126,00
Poistoeron muutos	28 410,31	28 410,31
Tilikauden ylijäämä	1 818 542,72	2 841 536,31

7.2 Rahoituslaskelma

	2022	2021
Toiminnan rahavirta	5 215 299,47	5 290 731,68
Vuosikate	5 139 725,24	5 725 434,44
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	75 574,23	-434 702,76
Investointien rahavirta	-2 479 591,21	-2 064 241,47
Investointimenot	-2 910 274,99	2 150 158,58
Rahoitusosuudet investointimenoihin	418 383,78	29 886,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	12 300,00	56 031,11
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 735 708,26	3 226 490,21
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0,00	-10 510,00
Antolainasaamisten lisäys	0,00	-10 510,00
Antolainasaamisten vähennys	0,00	0,00
Lainakannan muutokset	-880 866,00	-930 866,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-880 866,00	-930 866,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset	-914 512,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	3 150 118,70	883 213,19
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1 874,04	-908,69
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	-43 884,43	619 328,69
Korottomien velkojen muutos	3 195 877,17	264 793,19
Rahoituksen rahavirta	1 354 740,70	-58 162,81
Rahavarojen muutos	4 090 448,96	3 168 327,40
Rahavarat 31.12.	16 350 488,20	12 260 039,24
Rahavarat 1.1.	12 260 039,24	9 091 711,84

7.3 Tase

VASTAAVAA	2022	2021
Pysyvät vastaavat	49 661 391,18	50 528 520,99
Aineettomat hyödykkeet	2 329,59	15 546,76
Aineettomat oikeudet	0,00	13 006,14
Muut pitkävaikutteiset menot	2 329,59	2 540,62
Aineelliset hyödykkeet	43 301 776,94	44 211 249,58
Maa- ja vesialueet	6 973 088,07	6 877 545,06
Rakennukset	25 594 727,15	27 831 690,95
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 596 746,14	8 108 014,77
Koneet ja kalusto	392 888,38	354 093,75
Muut aineelliset hyödykkeet	14 580,31	6 273,00
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 729 746,89	1 033 632,05
Sijoitukset	6 357 284,65	6 301 724,65
Osakkeet ja osuudet	5 731 601,26	5 676 041,26
Muut lainasaamiset	108 333,21	108 333,21
Muut saamiset	517 350,18	517 350,18
Toimeksiantojen varat	127 697,77	118 257,00
Lahjoitusrahastojen varat	127 697,77	118 257,00
Vaihtuvat vastaavat	18 286 422,77	14 152 089,38
Saamiset	1 935 934,57	1 892 050,14
Pitkäaikaiset saamiset	412 213,61	413 389,89
Lainasaamiset	10 000,00	15 000,00
Muut saamiset	402 213,61	398 389,89
Lyhytaikaiset saamiset	1 523 720,96	1 478 660,25
Myyntisaamiset	921 191,86	809 129,52
Lainasaamiset	145 527,35	43 952,60
Muut saamiset	183 414,01	210 404,23
Siirtosaamiset	273 587,74	415 173,90
Rahat ja pankkisaamiset	16 350 488,20	12 260 039,24
VASTAAVAA YHTEENSÄ	68 075 511,72	64 798 867,37

VASTATTAVAA	2022	2021
OMA PÄÄOMA	54 427 801,69	52 609 258,97
Peruspääoma	27 017 284,76	27 017 284,76
Edell. tilikausien yli-/alijäämä	25 591 974,21	23 664 949,90
Tilikauden yli-/alijäämä	1 818 542,72	1 927 024,31
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET	166 348,65	194 758,96
Poistoero	166 348,65	194 758,96
PAKOLLISET VARAUKSET	1 906 491,97	2 742 557,93
Muut pakolliset varaukset	1 906 491,97	2 742 557,93
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	473 027,31	465 460,58
Lahjoitusrahastojen pääomat	11 547,51	2 106,74
Muut toimeksiantojen pääomat	461 479,80	463 353,84
VIERAS PÄÄOMA	11 101 842,10	8 786 830,93
Pitkäaikainen	2 437 903,91	3 303 756,91
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoks.	1 599 425,00	2 480 293,00
Muut velat	838 478,91	823 463,91
Lyhytaikainen	8 663 938,19	5 483 074,02
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoks.	880 866,00	880 866,00
Lyhytaikaiset ostovelat	1 619 971,96	1 714 611,25
Muut velat	268 137,96	290 092,70
Siirtovelat	5 894 960,27	2 597 504,07
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	68 075 511,72	64 798 867,37

7.4 Konsernilaskelmat

Konsernituloslaskelma

	2022	2021
Toimintatuotot	71 531 401,25	68 103 336,14
Osuus osakkuusyhtiön voitosta	-8 087,51	0,00
Toimintakulut	-145 106 136,46	-136 394 180,86
Toimintakate	-73 582 822,73	-68 290 844,72
Verotulot	34 183 034,51	33 444 702,87
Valtionosuudet	46 855 791,12	43 778 875,59
Rahoitustuotot ja -kulut	135 107,67	230 498,07
Korkotuotot	105 384,05	92 115,12
Muut rahoitustuotot	441 081,86	335 590,62
Korkokulut	-172 846,25	-173 711,32
Muut rahoituskulut	-238 511,99	-23 496,35
Vuosikate	7 591 110,58	9 163 231,81
Poistot ja arvonalentumiset	-5 351 786,29	-4 915 214,69
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 349 272,47	-4 664 756,63
Arvonalentumiset	-2 513,82	-250 458,06
Satunnaiset erät	12 880,78	
Tilikauden tulos	2 252 205,06	4 248 017,12
Tilinpäätössiirrot	15 616,93	5 948,42
Tilikauden verot	-42 501,69	-104 864,11
Laskennalliset verot	-48 118,19	-83 019,04
Vähemmistöosuudet	-1 791,74	-24 343,50
Varausten ja rahastojen muutos	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 175 410,37	4 017 759,30

Konsernin rahoituslaskelma

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 591 110,58	9 163 231,81
Tilikauden verot	-42 501,69	-104 864,11
Satunnaiset erät	12 880,78	
Tulorahoituksen korjauserät	1 126 317,43	-1 080 637,51
Toiminnan rahavirta yhteensä	8 687 807,09	7 977 730,19
Investointienrahavirta		
Investointimenot	-6 205 247,94	-3 958 278,04
Rahoitusosuudet investointimenoihin	474 597,34	60 343,61
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	141 352,57	81 931,41
Investointien rahavirta yhteensä	-5 589 298,03	-3 816 003,02
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 098 509,06	4 161 727,16
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-392,25	5 424,11
Antolainasaamisten vähennys	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 395 778,90	2 752 304,36
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 253 984,97	-2 433 820,91
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-631 491,34	-722 053,79
Lainakannan muutokset yhteensä	1 510 302,60	-403 570,35
Oman pääoman muutokset	-956 432,15	1 157,56
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-23 297,81	-72 936,86
Vaihto-omaisuuden muutos	196 753,62	-62 507,09
Saamisten muutos	-1 272 147,04	-515 803,28
Korottomien velkojen muutos	3 999 679,26	1 549 676,66
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	2 900 988,02	898 429,43
Rahoituksen rahavirta	3 454 466,22	501 440,75
Rahavarojen muutos	6 552 975,27	4 663 167,91
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	28 424 269,04	21 871 293,77
Rahavarat 1.1.	21 871 293,77	17 208 125,86
Rahavarojen muutos	6 552 975,27	4 663 167,91

Konsernitase

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	69 917 227,18	69 663 357,79
Aineettomat hyödykkeet	253 367,48	105 589,24
Aineettomat oikeudet	206 021,16	77 603,26
Muut pitkäaikaiset menot	47 346,32	27 985,98
Aineelliset hyödykkeet	67 854 381,46	67 922 362,79
Maa- ja vesialueet	8 285 543,37	8 190 560,36
Rakennukset	44 506 904,97	46 320 423,30
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 831 267,48	8 303 673,19
Koneet ja kalusto	3 003 756,62	2 918 446,43
Muut aineelliset hyödykkeet	19 261,03	12 260,17
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 207 647,98	2 176 999,33
Sijoitukset	1 809 478,24	1 635 405,76
Osakkeet ja osuudet	1 188 122,11	1 014 441,88
Muut lainasaamiset	62 134,04	61 741,79
Muut saamiset	559 222,09	559 222,09
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	333 491,39	309 226,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	38 432 378,00	30 804 009,30
Vaihto-omaisuus	629 131,86	825 885,48
Saamiset	9 378 977,10	8 106 830,06
Pitkäaikaiset saamiset	416 333,47	418 640,74
Lyhytaikaiset saamiset	8 962 643,62	7 688 189,32
Rahoitusarvopaperit	1 454 264,86	1 388 175,45
Rahat ja pankkisaamiset	26 970 004,18	20 483 118,32
VASTAAVAA YHTEENSÄ	108 683 096,56	100 776 593,09

VASTATTAVAA	2022	2021
OMA PÄÄOMA	60 959 956,42	59 757 120,25
Peruspääoma	27 017 284,76	27 017 284,76
Säätiöiden ja yhd. peruspääoma	3 509,00	3 509,00
Arvonkorotusrahasto	199 032,34	199 032,34
Muut omat rahastot	578 926,17	580 500,35
Edell. tilikausien yli-/alijäämä	30 985 793,77	27 939 034,50
Tilikauden yli-/alijäämä	2 175 410,37	4 017 759,30
VÄHEMMISTÖOSUUDET	472 225,78	470 434,04
POISTOERO	0,00	0,000
PAKOLLISET VARAUKSET	2 094 399,39	951 591,44
Eläkevastuuvaraus	7 352,54	8 179,40
Muut pakolliset varaukset	2 087 046,85	943 412,04
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	698 491,38	697 523,82
VIERAS PÄÄOMA	44 458 023,59	38 899 923,54
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	19 575 854,51	17 547 260,90
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	2 415 435,76	2 384 283,88
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	2 486 858,58	3 005 149,59
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	19 979 874,73	15 963 229,17
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	108 683 096,56	100 776 593,09

8 Tilinpäätöksen liitetiedot

Kiteen kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kaupungin tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston 16.5.2022 antaman lausunnon (nro 128) mukaan sairaanhoitopiirin ja erityishuoltopiirin kuntayhtymän vuoden 2022 saamisiin sisällytetään sellainen osuus alijäämän kattamisesta, johon jäsenkunnat ovat velvollisia voimaanpanolain mukaisesti, mutta jota ei ole kyetty arvioimaan vuoden 2022 aikana eikä siksi ole maksettu. Jäsenkunnat kirjaavat osuuden velaksi vuodelle 2022.

Kiteen tilinpäätöksessä Siun sote -kuntayhtymän alijäämä on kirjattu siirtovelaksi lukuun ottamatta palkkaharmonisoinnin kustannuksia. Mahdollisiin palkkaharmonisoinnin kustannuksiin on varauduttu 1,7 milj. euron pakollisella varauksella. Palkkaharmonisoinnin neuvottelut ovat kesken ja lopputuloksella voi olla vaikutus tulevien vuosien kustannuksiin. Voimaanpanolain § 20 mukaan erikoissairaanhoitolain 7 §:ssä mainittujen sairaanhoitopiirien kuntayhtymät sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetut erityishuoltopiirit siirretään varoineen ja velkoineen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihtuvat vastaavat

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintamenoa tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden tietojen vertailussa edelliseen tilikauteen tulee ottaa huomioon, että vuoteen 2021 kohdistuvaa palkkaharmonisaation kustannus, 914 512 euroa, on kirjattu Edellisten tilikausien ylijäämään. Tilinpäätöksessä toimintakate on 73 426 385 euroa, josta vuoteen 2022 kohdistuva palkkaharmonisaation kustannuksen osuus on 789 098 euroa.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Kiteen tilinpäätöksessä on oikaistu Siun soten vuoteen 2021 kohdistuva palkkaharmonisaation kustannus.

Siun soten hallituksen 30.3.2022 allekirjoittamaan vuoden 2021 tilinpäätökseen ei ole sisällynyt pakollista varausta liittyen palkkaharmonisointikustannuksiin. Siun soten vuoden 2021 tilinpäätöksen toimintakertomuksessa on käyty läpi palkkaharmonisaation liittyvää kokonaistilannetta, mutta mahdollisesta vastuusta ei ole annettu liitetietoa. Näin ollen kaupungilla ei ole ollut syytä olettaa, että palkkaharmonisaation kustannuksista aiheutuisi tapahtumia kaupungin kirjanpitoon. Kaupungin kirjanpidossa ei ole voitu varautua vuoden 2021 palkkaharmonisaation kustannuksiin. Kiteen kaupunginhallitus on 31.3.2022 allekirjoittanut vuoden 2021 tilinpäätöksen. (KH 13.3.2023 § 62.)

Kiteen tilinpäätöksessä on pakolliseen varaukseen 914 512 euron korjaus ja vastaava oikaisu on merkitty Edellisten tilikausien ylijäämään. Vertailutietoja on muutettu vastaavasti. Korjausta ei ole tehty vertailuvuoden tuloslaskelmaan.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot**Konsernitilinpäätöksen laajuus**

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät ja tytäryhteisöt, joissa kunnalla on määräämisvalta. Yhdistelemättä on jätetty osakkuusyhteisö Kiinteistö Oy Juhanan tupa. Yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet**Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet**

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuusien erottamisessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

On noudatettu suunnitelman mukaisia poistoaikoja.

Osakkuusyhteisöt

Yhdistelemättä jätetty osakkuusyhteisö Kiinteistö Oy Juhanan tupa.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Katso kohta edellä.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6) Toimintatuotot tulosalueittain (ulkoiset) 1000 euroa

	Konserni 2022 <i>1 000 €</i>	Konserni 2021 <i>1 000 €</i>	Kunta 2022 <i>1 000 €</i>	Kunta 2021 <i>1 000 €</i>
Yleishallinto	1 824	2 039	454	523
Elinvoima ja omistajaohjaus	499	154	499	154
Opetus- ja kulttuuritoimen hallinto	2	2	2	2
Varhaiskasvatus	526	536	526	536
Peruskoulutus	481	570	481	570
Toisen asteen koulutus	660	657	185	214
Vapaa-aikapalvelut	372	310	372	310
Joukkoliikenne	14	13	14	13
Terveyspalvelut	56 396	52 919	4	0
Rakentaminen ja ympäristön val	104	79	104	79
Teknisetoimen hallinto	477	456	477	456
Siivous ja ruokapalvelut	1 984	1 867	1 984	1 867
Toimitilat	5 546	5 735	3 016	2 967
Kuntatekniikka	2 646	2 766	850	817
YHTEENSÄ	71 531	68 103	8 968	8 508

7) Verotulojen erittely

	2022	2021
Kunnan tulovero	27 559 657,40	27 055 068,91
Osuus yhteisövero tuotosta	3 741 214,88	3 621 360,88
Kiinteistövero	2 923 486,42	2 870 909,35
Verotulot yhteensä	34 224 358,70	33 547 339,14

8) Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely

	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	38 023 761,87	35 754 679,54
<i>siitä:</i> Peruspalvelujen valtionosuus ilman tasauksia	28 176 041,04	26 017 457,08
<i>siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	9 847 720,83	9 737 222,46
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 033 480,00	-942 681,00
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Verotulomenetysten korvaus	6 956 708,39	6 198 366,97
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	43 946 990,26	41 010 365,51

9) Palvelujen ostojen erittely

	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	49 702 085,51	46 185 932,65
Muiden palvelujen ostot	8 401 240,37	7 859 157,86
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	58 103 325,88	54 045 090,51

10) Valtuustoryhmille annetut tuet

Valtuustoryhmille ei ole annettuja tukia.

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 25.2.2013 § 41 Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöään mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet

Kehittämismenot	2 vuotta	Tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
Liikearvo	2 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2 vuotta	Tasapoisto
Atk-ohjelmistot	2 vuotta	Tasapoisto
Muut	2 vuotta	Tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet ei poistoaikaa

Rakennukset ja rakennelmat

Hallinto- ja laitosrakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Taloussrakennukset	10 vuotta	Tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Asuinrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot	15 vuotta	Tasapoisto
Sillat, laiturit ja uimalat	10 vuotta	Tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	15 vuotta	Tasapoisto
Vedenjakeluverkostot	30 vuotta	Tasapoisto
Viemäriverkko	30 vuotta	Tasapoisto
Kaukolämpöverkko	20 vuotta	Tasapoisto
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 vuotta	Tasapoisto
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 vuotta	Tasapoisto
Maakaasuverkko	20 vuotta	Tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 vuotta	Tasapoisto
Sähkö-, vesi- ja yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	10 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 vuotta	Tasapoisto
Liikenteen ohjauslaitteet	10 vuotta	Tasapoisto

Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 vuotta	
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	15 vuotta	Tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 vuotta	Tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 vuotta	Tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta	Tasapoisto
Muut raskaat koneet	10 vuotta	Tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 vuotta	Tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 vuotta	Tasapoisto
Atk-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta	Tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
	ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	
Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000,00 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.		

12) Pakollisten varausten muutokset

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Eläkevastuu 1.1.	8 179,40	9 144,14		
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00		
Vähennykset tilikaudella	-826,86	-964,74		
Eläkevastuu 31.12.	7 352,54	8 179,40		
Potilasvahinkovastuuvastuu 1.1.	445 070,06	563 936,88		
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00		
Vähennykset tilikaudella	-105 353,02	-118 866,83		
Potilasvahinkovastuuvastuu 31.12.	339 717,04	445 070,05		
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.			1 197 674,00	850 000,00
Lisäykset tilikaudella				1 197 674,00
Vähennykset tilikaudella			-1 197 674,00	-850 000,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.				1 197 674,00
Muut pakolliset varaukset 1.1.	1 696 015,98	1 401 187,14	630 371,93	1 399 187,14
Lisäykset tilikaudella	1 692 183,60	168 852,02	1 703 610,00	100 000,00
Vähennykset tilikaudella	-1 640 869,77	-1 071 697,17	-427 489,96	-868 815,21
Muut pakolliset varaukset 31.12.	1 747 329,81	498 341,99	1 906 491,97	630 371,93
Yhteensä	2 094 399,39	951 591,44	1 906 491,97	1 828 045,93

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	9 419,40	19 696,79	9 419,40	19 696,79
Rakennusten luovutusvoitot				
Arvopapereiden luovutusvoitot	1 132,07			
Muut luovutusvoitot	8 621,12	54 890,08		
Luovutusvoitot yhteensä	19 172,59	74 586,87	9 419,40	19 696,79
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappio	6 547,59	1 341,95	6 547,59	1 341,95
Rakennusten luovutustappio				
Irtaimiston myyntitappio	254,17			
Arvopapereiden luovutustappio		4 793,29		4 793,29
Muut luovutustappiot	-3 559,69	10 490,84		
Luovutustappiot yhteensä	3 242,07	16 626,08	6 547,59	6 135,24

14) Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Ei ole satunnaisia tuottoja ja kuluja

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2022	2021
Osinkotuotot saman konserninen yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä		
P-K:n Sähkö Oy	181 833,24	117 983,40
P-K:n Energiholding Oy	205 874,36	133 582,60
Muut osinkotuotot	10 261,48	10 803,62
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Yhteensä	397 969,08	262 369,62

16) Erittely poistoeron muutoksista

Poistoeron muutokseen ei sisälly verotussyistä tehtyä poistoeroa.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

18) Arvonkorotukset

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	116 343,60			
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.	116 343,60			
Rakennukset				
Arvo 1.1.	82 688,74	100 131,92		
Arvonkorotusten purku		-17 443,18		
Arvo 31.12.	82 688,74	82 688,74		
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	199 032,34	82 688,74		

19) Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet

	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	13 006,14	2 540,62	15 546,76
Lisäykset tilikauden aikana		1 707,27	1 707,27
Rahoitusosuudet tilikaudella			0,00
Vähennykset tilikauden aikana			0,00
Siirrot tilien välillä			0,00
Poisto-oikaisu tilien välillä			0,00
Tilikauden poisto	-13 006,14	-1 918,30	-14 924,44
Poistamaton hank.meno 31.12.	0,00	2 329,59	2 329,59

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Kesken- eräiset hankinnat	Arvo- ja taide- esineet
Poistamaton hank.meno 1.1.	6 877 545,06	27 831 690,95	8 108 014,77	354 093,75	1 033 632,05	6 273,00
Lisäykset tilikauden aikana	104 971,20	158 814,81	1 153 002,10	210 627,85	1 217 284,45	8 307,31
Rahoitusosuudet tilikau- della		-32 000	-347 083,78		-39 300,00	
Vähennykset tilikauden ai- kana	-9 428,19					
Siirrot erien välillä		41 125,50	440 744,11		-481 869,61	
Poisto-oikaisu tilien välillä						
Tilikauden poisto		-2 404 904,11	-757 931,06	-171 833,22		
Senttipyöristys						
Poistamaton hankinta- meno 31.12.	6 973 088,07	25 594 727,15	8 596 746,14	392 888,38	1 729 746,89	14 580,31
Olenaiset lisäpoistot		-346 533,66 (kaupungintalo)	-1 773,76			

	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	44 211 249,58	44 226 796,34
Lisäykset tilikauden aikana	2 853 007,72	2 854 714,99
Rahoitusosuudet tilikaudella	-418 383,78	-418 383,78
Vähennykset tilikauden aikana	-9 428,19	-9 428,19
Siirrot erien välillä	0,00	0,00
Poisto-oikaisu tilien välillä	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-3 334 668,39	-3 349 592,83
Senttipyöristys	0,00	0,00
Poistamaton hank.meno 31.12.	43 301 776,94	43 304 106,53

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

	Osakkeet konserni- yhtiö	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta-yh- tymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 234 029,80	42 047,00	2 674 852,54	725 111,92	5 676 041,26
Lisäykset tilikauden aikana				55 560,00	
Vähennykset tilikauden aikana					
Poistamaton hank.meno 31.12.	2 234 029,80	42 047,00	2 674 852,54	780 671,92	5 731 601,26

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset

	Jvk-laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.		46 591,42		579 091,97	625 683,39
Lisäykset tilikauden aikana					
Vähennykset tilikauden aikana					
Poistamaton hank.meno 31.12.		46 591,42		579 091,97	625 683,39

Maa- ja vesialueet erittely

	Konserni 2021	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	544 314,77	544 874,77	34 252,98	34 252,98
Muut maa- ja vesialueet	7 741 228,60	7 645 685,59	6 938 835,09	6 843 292,08
Maa- ja vesialueet	8 285 543,37	8 190 560,36	6 973 088,07	6 877 545,06

20 – 22. Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 euroa)		Tilikauden voitosta /tappiosta
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	
Tytäryhteisöt						
Ki Oy Kesälahden Vuokratalot	0913095-2	100,00 %	100,00 %	531	1 896	26
Kiteen Kotitalot Oy	0207587-4	100,00 %	100,00 %	1 439	2 940	2
Kiteen Lämpö Oy	0593562-2	90,00 %	90,00 %	3 437	4 120	169
Keski-Karjalan Kehitysyhtiö Oy KETI	1934207-8	60,00 %	60,00 %	164	210	-7
			Yhteensä	5 571	9 166	190
Kuntayhtymät						
P-K:n sosiaali- ja terveystalujen ky.	2732095-2	7,02 %	7,02 %	2 339	23 656	1 141
P-K:n koulutuskuntayhtymä	0212371-7	4,00 %	4,00 %	3 341	366	3
P-K:n maakuntaliitto	0927140-5	7,64 %	7,64 %	138	79	9
Itä-Savon koulutuskuntayhtymä	0207390-8	3,52 %	3,52 %	827	93	88
			Yhteensä	6 645	24 194	1 241
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy Juhanantupa	0805313-1	26,30 %	26,30 %			

23) Saamisten erittely

	2022 Pitkä- aikaiset	2021 Pitkä- aikaiset	2022 Lyhyt- aikaiset	2021 Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset			40 568,11	2 748,00
Lainasaamiset				
Muut saamiset			3 730,00	3 730,00
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	44 298,11	6 478,60
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset			350 574,54	338 964,08
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	350 574,54	338 964,08
Saamiset osakkuusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	0,00	0,00	394 872,65	345 442,68

24) Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	305 346,28	314 514,22	47 600,00	72 156,03
Eu-tuet ja avustukset	68 750,05	424 446,30		110 685,39
Muut tulojäämät	2 594 694,82	3 978 842,28	225 987,74	232 332,48
Tulojäämät yhteensä	2 968 791,15	4 717 802,80	273 587,74	415 173,90
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 968 791,15	4 717 802,80	273 587,74	415 173,90

25) Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely	Konserni 2021	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Peruspääoma 1.1.	27 017 284,76	27 017 284,76	27 017 284,76	27 017 284,76
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	27 017 284,76	27 017 284,76	27 017 284,76	27 017 284,76
Säätiöiden ja yhd. peruspääoma 1.1	3 509,00	3 509,00		
Lisäykset				
Vähennykset				
Pääoma 31.12.	3 509,00	3 509,00		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	199 032,34	216 475,51		
Lisäykset				
Vähennykset		-17 443,17		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	199 032,34	199 032,34		
Muut omat rahastot 1.1.	580 500,35	596 257,71		
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta	-1 574,18	-15 757,36		
Muut omat rahastot 31.12.	578 926,17	580 500,35		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	31 957 063,80	27 926 595,53	26 506 486,21	23 664 949,90
Lisäykset/vähennykset tilikaudella		12 438,97		
Korjaukset aikaisempiin tilikausiin	-971 270,02		-914 512,00	
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	30 985 793,78	27 939 034,50	25 591 974,21§	23 664 949,90
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 175 410,37	4 018 029,30	1 818 542,72	2 841 536,31
Oma pääoma yhteensä	60 959 956,42	59 757 390,25	54 427 801,69	53 523 770,97

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	Kunta 2022	Kunta 2021
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	25 591 974,21	23 664 949,90
Tilikausien ylijäämä/alijäämä	1 818 542,72	1 927 024,31
Kertynyt poistoero 31.12.	166 348,65	194 758,96
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.		
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	27 576 865,58	25 786 733,17

26) Erittely poistoerosta

Ei ole tehty verotussyistä poistoeroa.

27) Pitkäaikaiset velat (velat, jotka erääntyvät 1.1.2028 tai sen jälkeen)

	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	968 817,00	1 063 969,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	968 817,00	1 063 969,00

28) Joukkovelkakirjalainat

Ei ole joukkovelkakirjalainoja.

29) Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset	Konserni 2022	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Muut pakolliset varaukset				
Kesälahden Vuokratalot	55 146,21	62 261,85	202 881,97	202 881,97
Meijerinranta, pilaantunut maa-alue		127 489,96		127 489,96
Pohjois-Karjalan pelastuslaitos, varallaolo		300 000,00		300 000,00
P-K:n sairaanhoito- ja sosiaalipalv. Ky	1 692 183,60			1 197 674,00
P-K:n sairaanhoito- ja sosiaalipalv. ky, palkkaharmonisointi			1 703 610,00	
P-K:n koulutuskuntayhtymä Riveria		8 590,17		
Eläkevastuuvaraus				
P-K:n sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen ky	7 352,54	8 179,40		
Potilasvakuutusvaraus				
P-K:n sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen ky	339 717,04	445 070,06		
Pakolliset varaukset yhteensä	2 094 399,39	951 591,44	1 906 491,97	1 828 045,93

Siun sote -kuntayhtymän mahdollisiin palkkaharmonisoinnin kustannuksiin on varauduttu 1 703 610 euron pakollisella varauksella (vuoden 2021 palkkaharmonisointivaraus 914 512 euroa ja vuoden 2022 palkkaharmonisointivaraus 789 098 euroa). Palkkaharmonisoinnin neuvottelut ovat kesken ja lopputuloksella voi olla vaikutus tulevien vuosien kustannuksiin. Voimaanpanolain § 20 mukaan erikoissairaanhoito-lain 7 §:ssä mainittujen sairaanhoitopiirien kuntayhtymät sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetut erityishuoltopiirit siirretään varoineen ja velkoineen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023.

30) Vieraspääoma

	2022 Pitkä- aikainen	2021 Pitkä- aikainen	2022 Lyhyt- aikainen	2021 Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat			184 272,45	96 933,54
Muut velat				
Yhteensä	0,00	0,00	184 272,45	96 933,54
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat			17 508,65	112 003,21
Siirtovelat			2 807 177,00	
Yhteensä	0,00	0,00	2 824 685,65	112 003,21
Vieras pääoma yhteensä	0,00	0,00	3 008 958,10	208 936,75

31) Sekkilimiitit

Ei ole

32) Muiden velkojen erittely

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Muut velat				
Liittymismaksut	1 575 566,61	2 383 851,64	838 478,91	823 463,91
Muut velat				
Muut velat yhteensä	1 575 566,61	2 383 851,64	838 478,91	823 463,91

33) Siirtovelkoihin liittyvät olennaiset erät

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	886 465,89	512 117,44	800 442,96	421 834,63
Menojäämät				
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jak- sotukset	279 012,02	765 064,90	29 792,87	12 655,78
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	5 921 242,28	5 665 773,55	1 561 220,44	1 499 055,10
Korkojaksotukset	48 351,58	19 079,11	11 120,26	6 339,30
Siunsote alijäämä 2022	2 807 177,00		2 807 177,00	
Muut menojäämät	1 668 383,80	1 214 440,29	685 206,74	657 619,26
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	11 610 632,57	8 176 475,29	5 894 960,27	2 597 504,07
Siirtovelat yhteensä	11 610 632,57	8 176 475,29	5 894 960,27	2 597 504,07

TASEESEEN SISÄLTYMÄTTÖMÄT VASTUUSITOUMUKSET JA VASTUUT

38) Vuokravastuut

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Toimitilojen vuokravastuut	3 390 146,93	2 612 301,57		
Maa-alueiden vuokravastuut	41 815,92	40 050,08		
Koneiden ja laitteiden leasing-vuokravastuut	410 481,41	354 274,39	78 116,85	112 254,37
Vuokravastuut yhteensä	3 842 444,26	3 006 626,04	78 116,85	112 254,37
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	1 621 149,97	1 222 584,09	36 272,45	50 114,11

39 – 40 Vastuusitoumukset

	Konserni 2022	Konserni 2021	Kunta 2022	Kunta 2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			17 010 000,00	9 810 000,00
Jäljellä oleva pääoma			4 989 821,79	4 352 244,19
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	150 000,00	280 720,36	150 000,00	150 000,00
Jäljellä oleva pääoma	20 125,65	269 491,55	20 125,65	27 307,67

40) Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuusta

	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	74 774 996,00	70 228 489,00
Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista (euroa)		
Kunnan mahdollista vastuusta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta (euroa)	43 241,00	46 003,00

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Siun sote -kuntayhtymän mahdollisiin palkkaharmonisoinnin kustannuksiin on varauduttu 1,7 milj. euron pakollisella varauksella. Palkkaharmonisoinnin neuvottelut ovat kesken ja lopputuloksella voi olla vaikutus tulevien vuosien kustannuksiin. Voimaanpanolain § 20 mukaan erikoissairaanhoidon 7 §:ssä mainittujen sairaanhoitopiirien kuntayhtymät sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetut erityishuoltopiirit siirretään varoineen ja velkoineen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023.

	Konserni 2021	Konserni 2020	Kunta 2022	Kunta 2021
Sopimusvastuut				
Lämmönperusmaksu (Koy Kesälahden vuokratilat)	22 712,88	256 426,80		
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus	29 305,92	29 305,91		
Sopimusvastuut yhteensä	22 712,88	256 426,80		
Arvonlisäveron palautusvastuu	2 369 182,42	3 823 234,47	2 369 182,42	3 324 773,13

Koronvaihtosopimukset*)

Käypä arvo	-281 783,72	-251 106,87
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	14 751 454,28	13 383 966,09
Koronvaihtosopimuksia	34	36

*) Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymällä oli koronvaihtosopimuksia tilinpäätöksessä 2022 yhteensä 34 kappaletta ja tilinpäätöksessä 2021 yhteensä 32 kappaletta. Koronvaihtosopimukset on tehty lainsalkun suojaamistarkoituksessa.

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12. tehtäväalueittain

Tehtäväalue	Vakinaiset		Määräaikaiset		Sijaiset		Palkkatuki		Oppisopimus		Yhteensä	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Hallintopalvelut	15	14	6	5	1	1	11	14	0	1	33	35
Sivistystoimi	166	176	62	42	9	16	15	13	0	0	252	247
Tekninen toimi	62	63	7	3	10	13	15	6	2	1	94	86
Yhteensä	243	253	73	50	20	30	41	33	2	2	379	368

43) Henkilöstökulut

	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	17 322 993,61	16 703 271,24
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		2 390,80
Henkilöstökulut yhteensä	17 322 993,61	16 705 662,04

44) Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2022	2021
Kansallinen Kokoomus (KOK)	303,75	954,00
Suomen Kristillisdemokraatit (KD)	0	18,00
Suomen Keskusta (KESK)	6 518,63	5 692,15
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue (SDP)	3 873,00	4 431,60
Perussuomalaiset (PS)	2 790,00	2 877,75
Liike Nyt	909,00	439,50
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	14 394,38	14 413,00

45) Tilintarkastajan palkkiot

	2022	2021
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	10 703,89	11 797,63
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastusltk:n sihteerin tehtävät.	7 375,00	4 775,00
Muut palkkiot	1 411,22	1 003,74
Palkkiot yhteensä	19 490,11	17 576,37

46) Selvitys kunnan ja sen intressitahojen välisistä liiketoimista

- Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus (KV 23.2.2021 § 8), jossa on sovittu kuuden (6) kuukauden palkkaa vastaava erokorvaus.

MUUN TASEYKSIKÖN TILINPÄÄTÖS:

KESÄLAHDEN VESIHUOLTOLAITOSTASEYKSIKÖN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

TUOSLASKELMA

	2022	2021
Liikevaihto	484 036,08	487 075,74
Liiketoiminnan muut tuotot	481,88	261,40
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-165 721,58	-113 898,317
Palvelujen ostot	-136 944,59	-157 428,54
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-69 549,23	-68 215,16
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-12 053,29	-12 078,58
Muut henkilösivukulut	-2 612,16	-2 273,93
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-169 156,60	-153 773,28
Liiketoiminnan muut kulut	-14 513,04	-13 844,55
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-86 032,53	-34 175,21
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoitustuotot	731,80	822,66
Muut rahoituskulut	-28 517,28	-29 045,38
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-113 818,01	-62 397,93
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-113 818,01	-62 397,93
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-113 818,01	-62 397,93

TUOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	-6,6	-2,3
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-6,6	-2,3
Voitto, %	-23,5	-12,8

RAHOITUSLASKELMA

	2022	2021
Toiminnan rahavirta	55 338,59	91 375,35
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-86 032,53	-34 175,21
Poistot ja arvonalentumiset	169 156,60	153 773,28
Rahoitustuotot ja -kulut	-27 785,48	-28 222,72
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät		
Investointien rahavirta	32 147,65	-551 131,32
Investointimenot	-45 604,35	-551 131,32
Rahoitusosuudet investointimenoihin	77 752,00	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	87 486,24	-459 755,97
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainauksen muutokset muilta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta/kuntayhtymältä	-35 206,52	-35 206,52
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	-9 965,27	24 840,17
Korottomien velkojen muutos muilta	-42 314,45	470 122,32
Rahoituksen rahavirta	-87 486,24	459 755,97
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarat 31.12.		
Rahavarat 1.1.		
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €-	-193 694	-131 511
Investointien tulorahoitus, %	-172,1	16,6
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	1,3
Lainan hoitokate	1,32	1,87
Kassan riittävyys, pv	0,0	0,0
Quick ratio	0,1	0,1
Current ratio	0,1	0,1

TASE

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

	2022	2021
Aineelliset hyödykkeet	2 175 284,63	2 376 588,88
Rakennukset	285 524,29	312 652,80
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 856 003,04	2 063 936,08
Koneet ja kalusto		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	33 757,30	
Sijoitukset	86 641,00	86 641,00
Muut saamiset	86 641,40	86 641,40

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Saamiset	56 877,67	46 912,40
Lyhytaikaiset saamiset	56 877,67	46 912,40
Myyntisaamiset	52 884,91	44 246,62
Muut saamiset	3 992,76	2 665,78

Rahat ja pankkisaamiset

VASTAAVAA YHTEENSÄ

2 318 803,70 2 510 142,68

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	1 408 260,91	1 408 260,91
Edell. tilikausien yli-/alijäämä	-526 584,14	-464 186,21
Tilikauden yli-/alijäämä	-113 818,01	-62 397,93

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen	996 323,10	1 020 854,62
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	422 478,29	457 684,81
Muut velat/liittymismaksut ja muu	573 844,81	563 169,81

Lyhytaikainen

Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	35 206,52	35 206,52
Ostovelat	76 452,82	81 374,67
Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	430 615,19	481 143,13
Muut velat/liittymismaksut ja muu	1 755,42	1 510,71
Siirtovelat	10 591,89	8 376,26

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

2 318 803,70 2 510 142,68

TASEEN TUNNUSLUVUT:

Omavaraisuusaste, %	33,1	35,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	320,1	334,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000€	-640,4	-526,6
Lainakanta 31.12., 1000€	457,7	492,9
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000€	457,7	492,9
Lainasaamiset 31.12., 1000€	86,64	86,64

MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

Kilpailulain 30 d §:n edellyttämänä on esitetty tuloslaskelmat taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla. Omina laskelmina on eriytetty siivous- ja ruokapalvelujen ja toimitilapalvelujen myynti.

Eriytetyt tuloslaskelmat**Siivous- ja ruokapalvelut**

	TP 2022	TP 2021
Liikevaihto	57 440,04	77 104,56
Liiketoiminnan muut tuotot		0
Materiaalit ja palvelut	-22 333,07	-29 504,40
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 544,11	-19 640,95
Palvelujen ostot	-7 788,96	-9 863,46
Henkilöstökulut	-31 732,33	-39 975,91
Palkat ja palkkiot	-25 624,60	-32 508,30
Henkilösivukulut	-6 107,73	-7 467,60
Eläkekulut	-5 136,35	-6 410,83
Muut henkilösivukulut	-971,37	-1 056,78
Poistot ja arvonalentumiset	-311,83	-52,31
Suunnitelman mukaiset poistot	-311,83	-52,31
Arvonalentumiset		0
Liiketoiminnan muut kulut	-3 522,62	-5 371,74
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-459,81	2 200,20
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-459,81	2 200,20
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-459,81	2 200,20
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-459,81	2 200,20

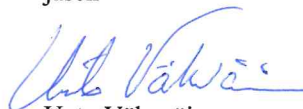
Toimitilat

	TP 2022	TP 2021
Liikevaihto	551 422,04	526 962,43
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0
Materiaalit ja palvelut	-477 109,28	-357 238,12
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-273 854,45	-208 988,62
Palvelujen ostot	-203 254,84	-148 249,50
Henkilöstökulut	-21 420,48	-22 766,56
Palkat ja palkkiot	-16 342,22	-17 302,43
Henkilösivukulut	-5 078,25	-5 464,13
Eläkekulut	-4 459,02	-4 871,53
Muut henkilösivukulut	-619,23	-592,60
Poistot ja arvonalentumiset	-143 562,96	-129 158,30
Suunnitelman mukaiset poistot	-143 562,96	-129 158,30
Liiketoiminnan muut kulut	-31 596,04	-48 953,26
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-122 266,72	-31 153,81
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0
Korkotuotot		
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-122 266,72	-31 153,81
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-122 266,72	-31 153,81
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-122 266,72	-31 153,81

9 Allekirjoitus ja merkinnät

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Kiteellä 30.3.2023

Sinikka Musikka
puheenjohtajaTero Nenonen
jäsenEsa Lahtela
1. varapuheenjohtajaKari Pennanen
jäsenJaakko Uuksulainen
varajäsenPaula Tolvanen
jäsenEmmi Hakulinen
jäsenUnto Väkeväinen
jäsenPekka Hirvonen
kaupunginjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen

Kiteellä 17.5 2023

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Taina Törrönen
JHT, HT

10 Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Päiväkirja	sähköinen arkistointi
Pääkirja	sähköinen arkistointi
Tase-erittelyt	nidottuna
Tilinpäätös	nidottuna
Osakirjanpidot	sähköinen arkistointi ja osa paperilla

LUETTELO KÄYTETYISTÄ TOSITELAJEISTA

Tositelaji	Tositelajin nimi	Tositenumerot
ALKUSA	Alkusaldot	1001 - 1008
BUD	Talousarvio	2001 - 2005
BUDL	Lisätalousarvio	3001 - 3014
KASSA2	CPU- ulkoinen kp	113001 - 113284
KLALKU	Konsernin alkusaldot	99910001 - 9991008
KLKIRJ	Konsernikirjaukset	99930001 - 99930007
KLYHT	Tytäryht./Kuntayht.	99920001 - 99920010
KOMMUI	Käyttöön muistiot	39001 - 39001
KOMTOS	Käyttöomaisuustositt	34001 - 34124
MUIJAS	Muistiotien jaks.sis	30501 - 30547
MUIRO2	Muistiotos2 Rondo	15001 - 15423
MUIRS2	Muistiotos Sis2Rondo	25001 - 25085
MUISIS	Muistio sisäinen	20001 - 20012
MUIST1	Muistiotositteet 1	10001 - 10068
OMAKSU	Ostoreskontra maksut	8990001 - 8990274
OSTOT	Ostolaskut	8000001 - 8013315
PALKAT	Palkkatositteet	100001 - 100059
PANKKI	Pankkien tiliotteet	101001 - 101730
SISROP	Sislaskut2 Rondo	40001 - 40835
MRP11	MR Laskulaji 11	11000001 - 11000593
MRP17	MR Laskulaji 17	17000001 - 17000081
MRP18	MR Laskulaji 18	18000001 - 18000548
MRP19	MR Laskulaji 19	19000001 - 19000220
MRP20	MR Laskulaji 20	20000001 - 20000137
MRP21	MR Laskulaji 21	21000001 - 21000103
MRP22	MR Laskulaji 22	22000001 - 22000581
MRP41	MR Laskulaji 41	41000001 - 41000005
MRP53	MR Laskulaji 53	53000001 - 53001382
MRP70	MR Laskulaji 70	70000001 - 70003068
MRP71	MR-Laskulaji 71	71000001 - 71000003
MRP73	MR Laskulaji 73	73000001 - 73000241
MRP85	MR Laskulaji 85	85000001 - 85001518
MRPHYV	MR hyvityslasku kuitit	5310001 - 5310033
MRPMAN	MR Manuaalisuoritukset	5110001 - 5110130

MRPVII	MR Viitesuoritukset	5210001 - 5210438
MRPK	Luottotappio	5410001 - 5410043
ZBF	Budjetointitositteet	96000 - 96027

K I T E E

Kiteentie 25, 82500 Kitee